

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 10 K na leto

8., 9. zv.

V Ljubljani, avg., sept. 1918.

XXXV. letnik.

O prednašanju cerkvenih govorov.

Spisal M. Stanonik.

8. Plemenite kretnje.

(Dalje.)

Kretnje v ožjem smislu.

Pregibi rok — kretnje v ožjem smislu — so med vsemi kretnjami (v širšem smislu) najtežji. Zato bomo o njih podrobneje razpravljali. Kretnje lahko delimo v šest vrst: Z roko

1. pokažem kraj ali smer — kretnje kazanja;
2. merim predmete — kretnje merjenja;
3. morem druge vzpodbujati h kakemu dejanju — kretnje vzpodbude;
4. lahko izrazim marsikatero misel — kretnje mišljenja;
5. naznanim svoja čuvstva in razpoloženje srca — kretnje čuvstev;
6. slednjič lahko posnemam dejanja drugih ljudi — kretnje posnemanja.

Kretnje kazanja.

S kretnjami kazanja kažemo na osebe, kraje in predmete. Tako lahko govornik roko dvigne, ko govori o Bogu, o nebesih, o izvoljenih, o zvezdah; roko izpusti navzdol, ako govori o zemlji, o grobu, o peklju. Kretnje kazanja se sme poslužiti, ako govori o sebi, o tabernakeljnu, o svetniku, čigar podoba stoji v bližini. Često je predmet, na katerega je treba pokazati, prisoten le v mislih.

Te kretnje so med vsemi najlažje in najbolj jasne. Prsti na roki naj bodo pri tem nalahko iztegnjeni in rahlo položeni skupaj. Lahko se govornik posluži tudi kazalca, dočim je roka rahlo zaprta.

Ako govornik govori o sebi, položi kazalec z nalahko zaklopljeno roko na prsi. Če pa govori v prvi osebi množine »mi«, pokaže najprej nase, nato pa premika roko v polkrogu pred

seboj, kakor bi hotel vse navzoče prešteti in jih združiti. Kadar je govor o človeškem srcu, človeškem duhu, o duši, ki prebiva v telesu, se roka dotakne prsi. Ako govornik ne govori tako iskreno, se to zgodi rahlo; z roko pokaže na prsi in konci prstov se jih komaj dotaknejo. Kadar pa govori z veliko iskrenostjo, pa položi na prsi vso dlan.

Z desno roko se ne sme kazati na predmete, ki leže na levi strani; ravnotako ne z levo roko na predmete, ki leže na desni. Kretnja kazanja preko svojega telesa vedno znači nekaj podcenjujočega, porogljivega.

Kretnja kazanja se lahko napravi tudi z obema rokama; mora pa govornik pri tem eno roko držati više kot drugo.

Ta kretnja ni na mestu le tedaj, kadar govornik sam kaže na kak predmet, temveč tudi, ako vplete v svoj govor kako drugo osebo, ki je tako delala.

Samoobsebi umevno je, da govornik kretnje kazanja ne bo napravil vselej, kadarkoli v govoru pride na vrsto kateri izmed zgoraj omenjenih predmetov, temveč le tedaj, kadar ga hoče poudariti.

Kretnje merjenja.

Da označi višino, obrne govornik pogled navzgor. Pri tem roko (oziroma roke) z navzdol obrnjeno dlanjo dvigne kvišku, ali jo pa z navzgor obrnjeno dlanjo izpusti dol. Prvi način se predvsem rabi za označevanje fizične, drugi pa moralne velikosti.

V izraz globočine obrne govornik pogled navzdol, roko (oziroma roke) z dlanjo navzdol pa več ali manj dvigne.

Splošnost (vse, mnogo ljudi, vesoljstvo, dolgo časa itd.) s kretnjo lahko izražamo na dva načina. Prvič tako, da z roko (oziroma rokami) napravimo kratek polkrog od znotraj na vun. Ali pa drugič tako, da obe roki, z dlanjo navzdol, razširimo na desno in na levo. N. pr. Ustvaril je nebo in zemljo in vse, kar je. Štiri tisoč let je trajala ta doba. Bila je dolga pot, ki so jo morali prehoditi trije Modri: tam od daljnega vzhoda pa tja v Jeruzalem in Betlehem.

Oddaljenost govornik nakaže s tem, da roko (z dlanjo navzgor ali navzdol) iztegne, in sicer bolj ali manj, kakršna je oddaljenost, ki jo hoče pokazati. Da označi veliko daljavo, roko torej popolnoma iztegne, vendar ne trdo, da ne nastanejo neestetične črte.

Ploščino predočimo z vodoravno ležečo dlanjo, okroglo obliko s podobo polkroga, ki ga napravimo z eno roko ali pa z obema.

Kako je na prižnici s štetjem? Število eden predočimo s tem, da dvignemo en prst desne roke. N. pr. le en Bog je. »Kadar je treba razločevati ali deliti le dva člena, zado-

stuje,« pravi Segneri, »ako pregibamo desno roko najprej v eno in nato v drugo smer.« N. pr. Posvečujočo milost božjo, ki jo je grešnik s smrtnim grehom izgubil, lahko zopet zadobi 1. v zakramentu svete pokore, 2. s popolnim kesom. Ako pa razdelitev obsega več kot dva člena, pa člene naštevamo tako, da prste desne roke, ki je v začetku zaklopljena, dvigamo drugega za drugim. Lahko pa tudi tako, da se s kazalcem desne roke dotikamo prstov leve, počenši s palcem.

Počasno premikanje govornik lahko naznači tako, da roko v lahnem premikanju spušča od zgoraj navzdol. Ako hoče predočiti naglo premikanje, pa krene z roko vodoravno od prsi proč.

Kretnje vzpodbude.

Pri vzpodbujanju, bodrenju, vabljenju, opozarjanju bo govornik napol zaprto roko dvignil v višino ram in potem šel z njo navzdol, toda ne pregloboko. Med premikanjem navzdol roko odpre, kakor da jo hoče podati poslušalcem. N. pr. Mislimo na nebesa, iščimo nebes, nabirajmo si zakladov za nebesa, živimo le za nebesa! (Pri posameznih delih stavka se roka dvigne in zopet pade.) Na podoben način se izraža želja, vsaj ako se nanaša na poslušalce.

Pridejo pa tu na vrsto slučaj, ko mora zaradi vsebine prednašane misli smer te kretnje biti druga od zgoraj opisane. N. pr. Proč, proč od tukaj! Beži, beži, kakor hitro ti je mogoče!

Kadar kdo vzpodbuja s posebno oblastjo in močjo, tedaj je roko, obrnjeno na vun, treba dvigniti do višine ramen. N. pr. Lazar, pridi vun! Vstal je, zapovedal vetrovom in morju, in nastala je velika tihota. Pravtako, kadar je v pozivu nekaj svečane ga. N. pr. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji!

Pri resnem in strogem ukazu prožimo roko z naprej molečim kazalcem v ravni smeri proti osebi, kateri zapovedujemo. Pogosto je oseba prisotna le v mislih. Govornik naj pazi, da ostalih prstov ne bo držal trdo skupaj. Ravno ta kretnja nastopi tudi, kadar kaj naznanjamo ali zabičujemo z resnobo, oblastjo, upravičeno nevoljo ali ostrostjo. Ravnotako tudi, kadar izražamo kak nepovoljen odgovor ali ako hočemo s poudarkom grajati, očitati, neodbravati.

Ta kretnja mora še prav posebno biti v soglasju s temperamentom in značajem govornika in poslušalcev.

Kadar govornik grozi ali napoveduje kaznen, dvigne roko, tako da komolec tvori ostri kot. Palec in kazalec sta iztegnjena, drugi prsti pa leže rahlo v roki. V tej legi roko nalahko in dostojanstveno pregiblje. Lahko se pa pri grožnji tudi poslužujemo kretnje, s katero zapovedujemo.

S kakšnimi kretnjami pa naj govornik spremlja prošnje in molitev? Na tri načine lahko to stori. Prvič lahko proži roko, kakor da jo hoče ponuditi. Ali pa sklene roke na prsih; pri zelo iskreni prošnji se to naredi nekoliko proč od prsi. Drugi način (sklepanje rok) se rabi skoro izključno le pri molitvi, pri prošnji do ljudi malokdaj. Tretjič lahko roke razprostre proti onemu, na kogar se s prošnjo obrača. Tako beremo v brevirju o sv. Agati: »Agata je stala sredi ječe in z razprostrtimi rokami molila h Gospodu.«

Pri zahvali in pozdravu krene govornik zaklopljeno roko proti dotičniku, komur zahvala ali pozdrav velja, in jo pri poudarjeni besedi odpre. Vendar pa se Bogu često zahvaljujemo s sklenjenimi ali razprostrtimi rokami.

Vdanost in pripravljenost izrekamo tako, da pomolimo roki, kakor da jih hočemo podati.

Kadar kaj odklanjamo, zametujemo, gremo z roko (predvsem z levo) ali pa z obema zavračajoč proti predmetu, ki je v resnici ali le v predstavi pričujoč, glavo pa hkrati nekoliko obrnemo na nasprotno stran. Dlan je pri tem obrnjena na vun. Roke premikamo predse ali pa na stran; slednje je bolj pogosto, ker si zametani predmet navadno mislimo kot na strani se nahajajoč.

(Konec prihodnjic.)

Misijonske pridige.

22. Nebesa.¹

Človek je na zemlji, da Boga spoznava, ga ljubi, mu služi in se vekomaj zveliča. Večno življenje v nebesih je torej ono, po čemer naj hrepeni in teži vsako človeško srce. Tukaj smo le popotniki, v nebesih je naša prava in stalna domovina. Človek pa tem gorečneje hrepeni po kaki stvari, čim bolj pozna njeno vrednost. Ozrmo se tedaj danes v sveto nebo, kjer se Bog da uživati svojim izvoljenim; premišljevanje nebes bo tudi v nas obudilo srčno hrepenenje po njih. Nihče sicer ne more dostojno opisati svetih nebes. Sv. Pavel je bil zamaknjen v tretje nebo in videl nebeško lepoto; a jezik njegov ni mogel dopovedati te lepote, pero njegovo je ne opisati. Vse, kar je vedel, je izrazil z nastopnimi besedami: »Okoli ni videlo, uho ni slišalo, nobeno človeško srce ni občutilo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo.« — Oj, kolika krasota, koliko veličastvo! Sveta Cerkev nas tedaj spominja vsak dan pri sv. maši: Sursum corda! Kvišku srca! Spremljajmo torej tudi mi dušo, ki se iz vic seli v sveta nebesa.

¹ Glej »Duhovni Pastir«, l. 1918. str. 5.

I. Kakor hitro je duša popolnoma očiščena v ognju, odene jo angel varih s slavo in častjo. Krasota take duše je tako velika, da je umrljivo oko ne bi moglo gledati, zakaj sedaj je v resnici podoba živega Boga.

Silna je blaženost, ki navdaja dušo; velikansko je veselje, ko z enim pogledom zazre ne samo celi svet, marveč tudi skrivnosti celega stvarstva, ki ostanejo pač prikrite vsakemu umrljivemu človeku. Plavajoč v tej blaženosti jame pevati hvalno pesem, tem glasneje in veseleje, čim više se vzpenja.

Ko dospe pred vrata bleščečih nebes, se odpro vrata in celo nebo se vzradosti nad prihodom zveličane duše. »Kdo je ta,« vprašajo angeli, »ki prihaja z zemlje kakor jutranja zarja, lepa kot luna, bleščeča kot solnce?« — Na to vprašanje odgovori angel varih: »Ona je nevesta božjega Jagnjeta!« Tedaj se oglasi po celih nebesih slavospev: »Blaženi vsi, ki so povabljeni na ženitvanje božjega Jagnjeta!«

Lep je temen in senčnat gozd, sveta tihota vlada v njem. Le-to tihoto moti žvrgolenje tičkov, žuborenje potočka, šumenje slapa in pihljanje vetra, ki se igra z drevesnimi listi.

Lepo je velikansko morje. Včasih ga raztepe vihar, da se bleste peneči se valovi v solčnih žarkih kakor biseri. Drugi pot miruje in spava morje, kakor malo dete v naročju materinem. — Po celi zemlji je razlita čarobna krasota. Ako pa zemlja razvija tolik kras, dasi je prokleta od Boga, kolika krasota je v nebesih, kjer greh in prokletstvo nima več prostora.

Kraljica iz Sabe je naredila dolgo pot, da vidi blišč Salomonovega dvora. Zvedavo koraka po dvoranah kraljeve palače, občuduje njeno lepoto, občuduje krasoto pohištva in umetno soglasje, ki vlada v vsem; očarana sluša modrost kraljevo in tako je bila prevzeta, da samega veselja ni mogla spregovoriti besedice. Ko se nekoliko pomiri, reče: »O kralj! Velike reči sem čula o veličastvu in modrosti tvoji, a sedaj sem vse videla na svoje oči in čula na svoja ušesa in povem ti, še polovica mi ni bila razodeta; večja je tvoja modrost in večja so tvoja dela, kakor sloves, ki je prišel do mene.«

Tako bo klicala tudi duša, stopivša v nebeški raj: »O Jezus! Čudovite reči sem čula o tvojem kraljestvu, o tvoji slavi in lepoti, a še polovica mi ni bila razodeta.« Lepa in čudovita mora biti slava nebeška, saj je ona delo božje modrosti, vsemožnosti in darežljivosti.

II. Veselje v nebesih bo tem obilnejše, ker ga ne bomo uživali sami, marveč uživali ga bomo v družbi angelov, svetnikov in svetnic božjih. Število izvoljenih pa je neizmerno. Prerok Daniel je videl v prikazni Boga sedeti na prestolu in pravi: »Tisočkrat tisoč mu jih je streglo in deset-tisočkrat stotisoč jih je stalo krog njega.« (7, 10.) Sv. Janez piše v Skrivnem razodenju: »Videl sem veliko trumo, katere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezi-

kov stati pred sedežem in pred Jagnjetom; bili so oblečeni v bela oblačila in palmove veje so imeli v rokah . . . To so tisti, ki so prišli iz velike nadloge in so oprali svoja oblačila in jih obelili v krvi Jagnjetovi . . . Ne bodo več lačni, ne žejni, tudi solnce jih ne bo več peklo, ne vročina, kajti Jagnje, ki je v sredi sedeža, jih bo paslo in jih vodilo k virom žive vode; in Bog bo obrisal sleherno solzo od njih oči.« (7, 9 sequ.)

Neizmerna je tedaj blaženost v nebesih, ki je tem obilnejša, čim večje je število izvoljenih. Blaženost tem večja, ker v nebesih bomo zopet našli vse, ki so nam bili tukaj dragi in ljubi in od katerih smo se ločili tako težko.

Ladja se vrača čez mnogo let zopet v domovino. Kakor hitro zagledajo potniki suho zemljo, jih napolni nepopisno veselje; tudi mornarji od samega veselja ne morejo nič delati. V gručah stoje na krovu; eni se smeje, drugi jočejo od veselja. Nепrestano zro na obrežje in srčno pozdravljajo znano jim gorovje, obraslo z zelenim drevjem, a tudi peščene skale, deloma pokrite z mahovjem. Vse jim je enako ljubo in drago, saj je to njihova domovina. — Sedaj se že dajo ločiti stolpi in cerkve domačih vasi, kjer so bili rojeni, kjer jim je stala zibelka, in nepopisno veselje se polasti njihovih src. Ko pa zavijejo v luko, zagledajo na obrežju svoje očete, matere, žene, otroke, brate in prijatelje, ki jih od daleč pozdravljajo, kličejo jih po imenu. O tedaj pa jih ni bilo več moč vzdržavati, hitro poskačejo na suho in mornarji druge ladje so morali pristopiti na vračujočo se ladjo in opraviti delo.

Ako je pa veselje vračujočih se mornarjev tako obilno, kako obilna pač mora biti radost one duše, ki je srečno došla v luko prave in večne domovine! Ako se snide z onimi dragimi, od katerih je bila ločena dolgo vrsto let!

Kdor je kdaj resnično ljubil, pa bil ločen od ljubljene osebe, ta vé, kaj pomeni svidenje. V nebesih bomo ljubeznivo zopet objeli ono mater, katere vrednost smo šele spoznali, ko je več ni bilo. V nebesih bomo zopet našli dobrega očeta, brata ali sestro, katere smo objokovali toliko let. Zopet jih bomo videli, jih pritisnili na ljubeče srce in Bog bo obrisal solze od naših oči. Nikdar več se nam ne bo ločiti od njih, vekomaj ostanemo zvezani v rajski ljubezni.

Tamkaj bomo tudi zagledali ono ljubeznivo Mater, ki nas je neizrekljivo ljubila kljub naši nevaležnosti. Poljubili bomo one blažene roke, ki so se tolikokrat stegnile, da bi nas rešile pogina. Zrli bomo v one ljubeznive oči, ki so za nas pod križem jokale, pa se zopet vzradostile, ko smo se povrnili na pot čednosti in nedolžnosti. Čuli bomo ljubki glas naše matere Marije, ki nas bode pozdravila z vso srčnostjo: »Dobro došlo, dete moje, dobro došlo v svetih nebesih!«

Niso pa nebesa, ako ne vidim Jezusa. Videli ga bomo, našega Odrešenika, našega Boga, videli ga v vsej časti in slavi.

Videli bomo njegovo sveto lice, po katerem hrepene angeli; videli njegovo presv. Srce, goreče v neizrekljivi ljubezni; videli njegove petere rane, blesteče se kakor dragoceni rubini.

Ako so lepa nebesa, so lepi angeli in svetniki božji, kako lep šele mora biti Jezus sam, ki je kralj in stvarnik nebes! — Sv. Peter je videl na gori Tabor le slab odsev Jezusove slave v nebesih. Njegov obraz je bil svetlejši od solnca in njegovo oblačilo bolj belo nego sneg. Tedaj zakliče sv. Peter ves prevzet: »O Gospod, dobro nam je tukaj biti!« In najraje bi bil za zmerom ostal na gori Tabor. — Koliko bo šele naše veselje, kadar bomo Jezusa zagledali v celi njegovi slavi! Apostoli so videli Jezusa, a videli samo njegovo človeško naravo. Mi ne vidimo niti te, ker Jezus je tudi skrnil v podobo kruha. V nebesih pa se nam bodo izpolnile naše srčne želje; videli bomo Jezusa iz obličja v obličje, čuli besede iz njegovih blaženih ust: »Pridite, blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka!« »Dvigni se, ljuba moja, golobica moja, lepa moja! Minula je zima, napočilo poletje. Dvigni se, ljuba moja, sprejmi krono; sedi poleg mene na prestol, ker tvoja je zmagala!«

III. Veselje bi ne bilo polno, da se t e l o ne udeleži nebeske slave. Tudi to se bo zgodilo. Naša telesa bodo podobna povelčanemu telesu Jezusovemu. Morda nas sedaj nihče ne spoštuje; morda smo celo zasramovani radi telesnih hib. Toda potrpiamo nekoliko let v skušnjavah, zoprnostih in zatejevanju, na sodnji dan se bodo telesa svetila kakor solnce. Sedaj je naše telo težko in neokretno, z veliko težavo se premika z mesta; v nebesih bode hitrejša kot blisk; hitelo bode od zvezde do zvezde in ne poznalo daljave. — Naše telo je sedaj gosta, neprozorna snov; v nebesih postane lahno, prozorno, poduhovnjeno. Prodrlo bode skozi zid ali hrib, kakor solčni žarki skozi steklo. — Tukaj nas muči vročina, mraz, lakota in žeja, trudnost in bolečina, bridkost in žalost srca. V nebesih ni bolečine, ne žalosti, smrti ne bo več, v nebesih bomo postali lepi, slavni, netrohljivi, nezmožni bolečin in smrti.

Na zemlji nas neprenehoma muči neko hrepenenje in teženje. Kaj pomeni to? — Duši se toži po Bogu, od katerega in za katerega je ustvarjena; zatorej je nemirna in se ne da utešiti, dokler ne počiva v Bogu. Nebesa uživati se pravi: uživati Boga, počivati v Bogu, ki je vir vsake sreče in blaženosti.

Božji Zveličar pravi: »Prav, dobri in zvesti hlapec, ker si bil zvest v malem, boš postavljen čez veliko; pojdi v veselje svojega Gospoda!« — Nemogoče ti je, da bi izpil vso vodo neizmerne morja; pač pa ti je mogoče, vreči se v morje, tako da te obdaja voda krog in krog. Glej, tako morje sreče in blaženosti je Gospod Bog. Duši je nemogoče v sé sprejeti vso to blaženost; pač pa ji je mogoče vreči se v morje blaženosti, ako pride po-

velje od Gospoda: »Prav, dobri in zvesti hlapec, pojdi v veselje svojega Gospoda!«

Goba, ki se vrže v vodo, se kmalu napije in je mehka. Tako tudi dušo prevzame božje bistvo in jo prešine. Železo, ki se vrže v ogenj, tudi samo kmalu zažari, ne da bi izgubilo lastnost železa. Tudi duša zažari v božjem svitu in je podobna Bogu, ne da bi izgubila svoje lastno bistvo.

IV. Blaženost v svetih nebesih bi pa ne bila polna, da ni v e č n a. Na zemlji mine vsako veselje in če ne mine, vendar postane sčasoma dolgočasno. Tudi najvišja čast izgubi mik za človeka. Veselje zemeljsko je kakor sodomska jabolka, ki rasto na obrežju Mrtvega morja; za oko so krasna, za usta pa silno grenka. — Drugačno pa je veselje v nebesih. Karkoli si bo želelo srce, vse bo prejelo; in čim več bo užilo, tem bolj bo hrepenelo, kajti veselje v nebesih je vekomaj novo.

Če se nam na zemlji tudi dobro godi, misel na smrt nam ogreni vsako veselje. Kaj pomaga, če smo bogati in se veselimo bogastva; smrt pride in zapustiti moramo premoženje, in drugi lahko mišljeno zapravljajo, kar smo mi prihranili z velikim trudom.

Mogoče, da smo ponosni na svojo telesno postavo in lepoto; pride bolezen in lepota je pri kraju; pride smrt in segnije nam telo in urno ga poneso vun, da ne razširja gnilobe.

Vi imate zveste prijatelje, ki vas ljubijo, ki žalost in veselje delijo z vami; imate morda ljubeznive žene, prijazne otroke in srečne se čutite v svojih družinah. Kaj pomaga? Smrt pride in iztrga iz vaših rok prijatelja, ženo, otroka in sreča se spremeni v najbridkejšo žalost.

Zemlja je v resnici solzna dolina. Toda kvišku srca! Ozrimo se v sveto nebo! V nebesih se bodo posušile vse solze; v nebesih ni več smrti ne ločitve; v nebesih bomo na vekomaj hvalili in slavili Boga, ga ljubili in bomo ljubljene od njega! O sveti Sion, kjer je vse trajno in neminljivo; kjer vse biva in ničesar ne manjka; kjer je vse ljubeznivo in nič grenkobe, kjer duša živi v miru in pokoju in ne pozna več nobene strasti. — O blažena zemlja, kjer cveto rože brez trnja, kjer vlada zgolj le mir, zdravje in življenje, kjer ne poznajo vojske, ne bolezni, ne smrti. — O sveti Tabor, palača živega Boga; o nebeški Jeruzalem, kjer odmevajo večno lepe slavne pesmi!

Kadar bo nebeška blaženost trajala toliko let, kolikor je kapljic v morju, peresec v gozdu in peščenih zrn na morskem obrežju, ne bomo se je naveličali; kajti čez toliko let bo vedno še nova, velika, obilna, nepopisna in neminljiva, kakor je bila prvi dan, ko je duša stopila v sveto nebo.

Da ni blaženost v nebesih tako obilna, gotovo bi ne bil Jezus plačal tako visoke cene, da jo nam vsem pridobi. Tako pa je postal človek, živel 33 let v revščini, preganjanju in trpljenju

in končal življenje na sramotnem križu; dal je svojim namestnikom velike oblasti, da smejo grehe odpustčati, kruh in vino spremeniti v Jezusovo telo in kri. Pravi služabniki božji so bili vsedkar globoko presunjeni te resnice, zatoorej so radi prenašali najbridkejše muke, dali rajši življenje, kakor izgubili večno življenje.

Knezi, kralji in cesarji so zapustili svet in šli v samostane in puščave, da bi si s svetim življenjem zagotovili nebo. In nebo je vredno tega napora, kajti sveti apostol piše: »Menim, da trpljenje sedanjega časa se ne more dostojno primerjati s prihodnjim poveličanjem, ki bo razodeto nad nami.« Zatorej imejmo oči vedno uprte v sveto nebo. Če smo revni, spomnimo ne neizmerne bogastva, ki nas čaka v nebesih. Smo bolni ali bolehní, vedimo, da bode gori poveličano naše telo. Smo zaničevani, spomnimo se, da nas bo sodnji dan in celo večnost počastil sam Jezus. Nam krvavi srce radi izgube naših dragih, ah, v nebesih jih najdemo v družbi angelov in svetnikov.

Štirideset let so Izraelci tavalí po puščavi, prenašali razne nezgode, samo da dojdejo enkrat v obljubljeno deželo. Z veliko večjo vztrajnostjo delajmo mi za nebesa, za pravo in stalno obljubljeno domovino, kjer bomo našli vsega v obilnosti, karkoli želimo.

Predragí! Ne vem, kakšne misli napolnjujejo vas in kakšni so sklepi, ki ste jih storili med tem premišljevanjem. Menim pa, da je modro rajši vse žrtvovati, samo da si zagotovimo sveta nebesa. Ako izgubim luč očesa, nočem mrmrati, samo da se mi zopet odpre oko v luči nebeške svetlobe! — Ako oglušim, nočem tožiti, samo da enkrat zaslišim v nebesih petje angelskih korov. — Ako mi odpove jezik, molčati hočem ves čas življenja, samo da smem enkrat v nebesih prepevati božjo slavo. Četudi sem hrom in onemogel ves čas svojega življenja, nočem se pritožiti, saj vem, da vstanem sodnji dan z zdravim, poveličanim telesom. In če se mi je ločiti od očeta, matere ali najdražje mi osebe, upam, da bi z božjo pomočjo mogel prenesti tudi to žrtev, četudi bi mi krvavelo srce; saj vem, da vse zopet najdem pri Bogu.

Da, naj velja kar hoče, jaz moram videti Marijo v njeni slavi. Njo hočem ljubiti, vekomaj na njeni strani živeti, ki je mati Jezusova in tudi moja mati. Naj stane kar hoče, Boga moram videti, njega ljubiti ter celo večnost k njemu klicati: Oče naš, kateri si v nebesih.

P. Hugolin Sattner.

Dvanajsta nedelja po binkoštih.

O ljubezni do bližnjega.

Veliko resnico je zapisal apostol z besedami: »Bog je ljubezen.« Če Boga ne ljubimo, ki je najpopolnejša ljubezen, ki ni drugega kot ljubezen, kaj bi bilo pač še vredno naše ljubezni v nebesih in na zemlji? Kako naj pa kažemo to ljubezen do Boga drugače, kakor da delamo v njegovem duhu, to je, v duhu božje ljubezni. Ljubezen pa je samo ena, kakor je Bog samo eden. Ona živi, dela, vse obsega in je večna kakor Bog. Zato pravzaprav ni nobene druge čednosti kakor ljubezen v krščanstvu. Vse, kar naredi človek lepega in svetega, dela v ljubezni. To ljubezen, pravo in resnično ljubezen, nam kaže današnji e v a n g e l i j, katerega lahko imenujemo evangelij ljubezni. Poglejmo v njem genljive lastnosti prave ljubezni!

I. Popoten Samarijan je prišel do kraja, kjer je ležal v krvi in ranah in napol mrtev in oropan tujec. Komaj ga zagleda, prešine njegovo srce trden sklep: »Jaz mu hočem pomagati.« Stopi z živali, skrbno preišče ranjenca in premišlja, kako bi mu pomagal. Pogled na rane, katere mu je zadala roparska roka, ga globoko gane. Spomni se, da ima pri sebi vina in olja. A sedaj ne misli nase, ljubezen ga žene, da misli na nesrečnika. Osnaži rane, jih zaveže, posadi tujca na živinče, ga varno pelje v bližnjo gostilno in tam zanj poskrbi vse. Še več! On čuje še ostali dan in vso noč pri bolniku, ne misli na svojo zamudo, in pri odhodu da gostilničarju denarja, priporoči bolnika njegovi oskrbi in mu obljubi še povrniti vse nadaljnje stroške in izdatke. Kako lepo soglasje se kaže med sočutjem in ljubeznijo! Kako prekrasni prizori dejanske ljubezni! Naštejmo posamezna dejanja: 1. Tukaj mora pomagati — in plemeniti tujec tega ne odkloni; 2. pomaga takoj, se ne pomišlja in ne gubi časa s praznimi tožbami; 3. pomaga rad, ne računi, koliko ga bo to stalo in vzel časa in ga zamudilo pri njegovih opravkih; 4. pomaga vzelo, ker se zanaša, da se mu bo vse dobro posrečilo; 5. pomaga do konca, ker hoče dovršiti, kar je začel, naj si bo še tako težavno; 6. pomaga, dasi ničesar za to ne pričakuje.

Navadno ljudi nagiblje za plemenita dejanja lastna korist, častihlepnost in pa misel, da se bodo proslavili s svojimi dejanji pred drugimi ljudmi. Vsega tega ni bilo v ravnanju usmiljenega Samarijana. Poglejmo, predragi v Gospodu, posamezne nagibe!

1. Ali ga je mar nagibal k temu lastni dobiček in korist? Ali je mogel pričakovati plačila za

svojo dobroto? Ali so bile take okoliščine, da bi smel upati na plačilo? Vsega tega ni bilo. Tujec ni imel ničesar, saj so ga vsega oropali, in razen hvaležnega srca ni imel prav nič, s čimer bi mogel kdaj dobrote vrniti. Bil je tujec, neznan Jud, torej še celo sovražnik Samarijanov. Od tega ni imel Samarijan nikakega dobička pričakovati.

2. Drugi nagib pri ljudeh je velikokrat častihlepnost. Ali je bila ta pri našem Samarijanu? Ali se je oziral na mnenje in sodbo ljudi, ali je mogel pričakovati hvale in priznanja? Nemogoče! To dejanje ljubezni se je zgodilo v samotni, na samotnem potu skozi puščavo proti Jerihi. Tukaj je Samarijana videl samo Bog. V samotni pa se pokaže človek takšnega, kakor je v resnici. Ravno zato se za ranjenca nista zmenila ne duhovnik, ne levit, kajti ti so kot pristni farizeji iskali slave in hvale pri ljudeh, delali so dobro in v bogajme dajali na javnih trgih, da so jih hvalili ljudje in častili. Tam v puščavi izgine častihlepnost, ostane samo ljubezen.

3. Ali si je mar hotel Samarijan pridobiti veljavo, ovekovečiti svoje ime? Poglejmo okoliščine! Razločevati moramo med veljavo pred ljudmi in med veljavo pred Bogom in samim seboj. Kdor prav dela, je gotovo, da hoče veljati; kdor dobro vrši vkljub nasprotovanju in borbam, hoče kaj veljati. Kdor kaj lepega, velikega in dobrega dovrši, ne da bi iskal hvale pri ljudeh, ampak radi stvari same in radi dobrega, ki se naredi, seveda hoče veljati. Pa veljati hoče samo pri sebi in svoji vesti, in pri Bogu, ki ga vidi vsak trenutek. Noče biti zato dober, da bi ga ljudje za dobrega imeli, ampak on hoče biti sam v sebi dober. In dobro delo je njegovo plačilo, njegova blaženost. To je prava, to je resnična ljubezen.

4. Pomislimo še nadalje, da je bil ranjenec Jud, torej hud sovražnik vseh Samarijanov. Duhovniku in levitu je bil ranjenec rojak in sovernik, in vkljub temu mu nista pomagala. Samarijanu je bil torej tujec in smrtni sovražnik. Kako lahko bi se bil sedaj nad njim maščeval! Pa on ni videl v njem sovražnika, ampak človeka, ki potrebuje pomoči. Ljubezen pa je kakor solnce. Solnce vse razsvetli kakor ljubezen, vse ogreje kakor ljubezen. Solnce sveti na dobre in hudobne, vse oživlja in vsem pomaga, tako objema tudi ljubezen pravične in krivične, da pomaga vsem.

5. Pa še ene okoliščine ne smemo prezreti. Prava ljubezen je pripravljena tudi na žrtve. Pomislimo, da je bil oni, ki je padel med razbojnike, že na pol mrtev. Kako lahko bi bil umrl v rokah Samarijanovih. In ako bi ga dobili pri mrtvem Judu, ali ga ne bi lahko sumili kot morilca njegovega, ker so se Judje in Samarijani med seboj smrtno sovražili? Pa tudi te misli se ne ustraši prava ljubezen. Zaupa v svojo vest, zaupa v Boga, ki vse vidi. Pripravljena je tudi na žrtve. In tudi, če mora za svoje dobrote celo trpeti,

kar se velikokrat zgodi, vse premaša. Zato pravi apostol, da ljubezen vse premaša, vse pretrpi, da ne išče sebe, da ni častihlepna. To so lastnosti prave, junaške, dejanske in krščanske ljubezni.

II. Ne moremo se ločiti od tega usmiljenega Samarijana, da ne bi premislili še vse podrobnosti njegovega junaškega dejanja. Rane so vzbudile v Samarijanu gnus, na to pa ni pazil, mudilo se mu je s časom, pozabil je na to. Pokleknil je k njemu, skrbno ga je dvignil na svoje živinče, rad bi pospešil pot, da bi preje položil ranjenca na mehko posteljo, a ni bilo mogoče. Sam je šel peš in truden po trdi cesti skozi puščavo, ni imel pri sebi več hladilne pijače v tej hudi vročini, vse je dal tujcu: živinče, olje in vino. Po dolgem potovanju pride do prenočišča. Kako željno stopi vanj, kako poskrbi za ranjenca. Zdi se nam, kakor bi vse to gledali z lastnimi očmi, kakor bi slišali Samarijanov glas in naročilo: »Skrbi zanj, in kar več potrošiš, ti nazaj gredé povrnem.«

Toda, predragi v Gospodu, pri teh besedah pa Jezus nenkrat preneha s povestjo. Radi bi še gotovo slišali, kaj se je nadalje z bolnikom godilo, kako je ozdravel, kako je bil pač hvaležen svojemu dobrotniku. Toda zgodba preneha. Zakaj tako? Tudi v tem je globok pomen, skrivnosten nauk za nas. S tem hoče Jezus reči: Ljubezen ne išče plačila in hvale pri ljudeh in na zemlji, ampak pri Bogu. Pač so bili farizeji, ki so dajali javno miloščino, da bi jih ljudje videli in hvalili; take dobrotljivosti je tudi še dandanes mnogo, ko se darovi objavljajo in hvalijo po časopisih. O takih sodi naš Zveličar: »Ti so že prejeli svoje plačilo.« O taki ljubezni piše apostol, da je brenčoč bron in zvoneč zvonček. To je čutno razpoloženje, srčno sočutje, izraz naravnega usmiljenega srca. Prava ljubezen, ljubezen v duhu in po srcu Kristusovem, pa ne išče svetne hvale, ne mara laskanja po časopisih, ne mara, da vé levica, kar da desnica, prava ljubezen hoče plačila samo od Boga. Kjer more delovati prava ljubezen, tam se čuti srečno in ko je delo dovršila, ne mara, da bi se kaj govorilo o hvali, nje ne potrebuje, ne rabi, navadno pred hvalo zbeži. Če jo tudi napačno sodijo, ne razumejo, zaničujejo, morda celo preklinjajo, vse pretrpi. Pri prvi priliki se zopet prikaže, da zopet dela, zopet trpi.

Predragi v Gospodu! Sv. apostol Pavel našteva petnajst lastnosti prave krščanske ljubezni; nekatere poglavitne smo danes na podlagi evangelijske zgodbe tudi mi spoznali. Vzljubimo jo, gojimo jo, delujmo v njenem duhu! Tudi nam vsem velja Gospodov glas vedno, zlasti pa dandanes: »Pojdi, in tudi ti tako stori!« Amen.

Praznik Marijinega vnebovzetja.

1. Kraljica nebes in zemlje.

Sv. pismo nam popisuje stvarjenje sveta v šestih dneh, ne kakor bi bil Gospod Bog v šestih štiriindvajsetih urah ustvaril svet in kar je na njem, marveč ono nam riše delovanje stvarnika v šestih velikih podobah, v šestih dobah, da si stvarjenje v tej razvrstitvi laglje zapomnimo. Ko je sv. pismo končalo svoje poročilo, tedaj pravi: »Sedmi dan je Bog počival od svojega dela.« — S tem pa ni rečeno, da se je Bog sedmi dan vdal brezdelnosti, marveč da je jenjal ustvarjati in pričel ohranjevati in vladati.

Predragi! Danes obhaja sv. Cerkev praznik Marijinega vnebovzetja; končano je Marijino življenje in delovanje na zemlji, končana vsa žalost in skrb. Marija je v nebo vzeta, ondi uživa sedaj blaženi mir. Ako pa govorim o miru, nikar ne mislite, da so nebesa dežela brezdelnosti, marveč če govorim o miru, hočem le reči, da je Marija jenjala trpeti in se žrtvovati, da je minil čas poskušenj in potovanja na zemlji. Mi pa, njeni otroci, hočemo v ljubezni in spoštovanju poklekniti pred njen stol in premišljevati njeno kraljevo čast, namreč: kraljevo žezlo, kraljevi plašč, kraljevo krono in kraljevi prestol.

1. Marija drži v svoji desnici kraljevo žezlo. V starih časih so nosili vladarji preprosto pastirsko palico; v poznejših časih so jo umetniki lepo zrezljali, nazadnje jo naredili iz dragocene kovine. Palica ali žezlo pomeni, da vladar ljudstvu ni volk, ni trinog, marveč pastir. Tudi o Bogu beremo v modrem Sirahu: »On uči in vodi, kakor pastir svojo čredo.« (18, 13.) Le-to vladarsko službo je nebeški Oče izročil svojemu Sinu, ki sedi na njegovi desnici; Kristus pa deli to čast s svojo Materjo, saj je ona mati ne le Zveličarjeva, marveč mati vseh odrešencev. Saj ima v vsaki družini tudi mati pravico in dolžnost vladati in k dobremu napeljevati svoje otroke in posle.

Marija je to vladarsko dolžnost ves čas opravljala z uprav materno zvestobo in skrbjo. Neštetim grešnikom je pokazala pot do resnice, do čednosti. Z materno milobo skrbi za siromake, za bolnike, za skušene in obupne in prosi zanje pred prestolom Najvišjega. Marija drži v rokah uprav materno žezlo, njemu se smemo poveriti brez skrbi in strahu.

Tudi tebe, o Marijin služabnik, hoče voditi in vladati, ako boš pazil na njene migljeje in ne krenil na lastna pota. Pogosto kličeš in moliš: »Češčena Kraljica!« Povej mi, ali govoriš te besede samo z ustmi ali tudi s srcem? Ali se hočeš

ukloniti kraljevski volji Marijini, ali pa hoditi svoja lastna pota? Ali hočeš tudi ubogati in storiti, kakor svatje na ženitnini v Kani, ko jim je rekla Marija: »Vse, kar vam moj Sin poreče, storite!« — Da, tako storite in prepričali se boste, kaj se pravi Marijo imeti za kraljico.

2. Marijin kraljevi plašč. Plašč je posebno odlikovanje vladarja, ki pomeni varstvo vseh podanikov. Pod Marijin materin plašč se smemo vsi zateči, Kristus sam je svojo mater ogrnil s knežjim plaščem ljubezni. Podelil ji je veliko in široko materno srce za vse ljudi. Ljubezen je dobrotljiva, usmiljena, sočutna, meri samo na dobrobit bližnjega. Tako ljubezen ima Marija, zatorej se smemo vsi zateči pod njen materin plašč; toda moramo tudi tako živeti, da bomo vredni njene skrbi.

Marija ni vsemogočna, vsemogočen je samo ljubi Bog. Vendar ona vse premore s svojo mogočno priprošnjo. Zategadelj se kristjani zaupljivo obračajo k njej in molijo: »Pod tvoje varstvo pribežimo, o sveta božja porodnica.« Pri vsaki Češčenamariji, pri vsakih litanijah kličemo: »Prosi za nas!« — S takim zaupanjem časti krščanski svet kraljevo ljubezen Marijino in to je najlepši poklon nebeški Kraljici.

3. Na glavi ima Marija kraljevo krono. Žezlo je nastalo iz pastirske palice, krona pa iz lovorjevega venca, iz venca zmage. Krona pomeni, da tisti, ki jo nosi, prekaša vse druge v junaških delih in lastnostih, je zmagalec nad vsemi težkočami, nad vsemi nasprotniki. Bog venča v nebesih vsako človeško dušo s častjo in slavo, ako je tukaj na zemlji Boga poveličevala in vse sovražnike svojega zveličanja premagala.

Sv. apostol Pavel piše Tesalonicanom: »Vi ste moje veselje in moja krona,« zato, ker so bili stanoviti in zvesti v veri. Marija je na zemlji Bogu služila z največjo zvestobo in stanovitnostjo, zato jo je Jezus okinčal z najlepšo nebeško krono. Kdo more popisati Marijino veličje v nebesih? — Sv. Peter je okusil na gori Tabor le eno kapljico nebeške slave, in bil je tako iz sebe, da je zaklical: »Dobro nam je tukaj biti, naredimo tri šotore in ostanimo tukaj!« Kaj poreče sv. Peter zdaj, ko je deležen polne nebeške slave? Kaj poreče kraljica apostolov, kraljica angelov in svetnikov!

Marija je pa vesela svoje krone šele tedaj, če vidi, da se pod njenim varstvom trudimo za nebeško krono tudi mi. In če pridemo enkrat v nebesa, bo tudi ona z veseljem na nas kazala, rekoč: Vi ste moja radost, vi ste moja krona!

4. Premišljujmo še Marijo na kraljevem prestolu. Kadar je vladarska dvojica kronana, postavi vladar kraljico na svojo desno, jo dvigne nad vse podložne državljane, ki naj njej skazujejo spodobno čast. Kristus Gospod je že obljubil apostolom, da bodo v kraljestvu božjem sedeli na 12 sedežih in z njim vred sodili svet, in sicer zato, ker so vse zapustili in njemu sledili. Marija pa je apostole daleč prekosila v

zatajevanju, kakor tudi v hoji za Kristusom. Zategadelj je pa ona visoko vzvišena nad apostoli in spolnile so se njene besede: »Odslej me bodo blagrovali vsi rodovi zemlje«.

Kristjani! Ali ne bomo tudi mi blagrovali nebeške kraljice? Je ne bomo častili in slavili tudi mi? — Kako pa jo hočemo slaviti? — Najlepše jo bomo počastili, če se radevolje podvržemo njenemu žezlu, to je, če se ravnamo po njenem zgledu, po njenih načelih. Dalje, da se zaupljivo zatečemo pod njen kraljevi plašč — v vsem trpljenju, v vseh skušnjavah, in da se vse dni našega življenja trudimo postati »njeno veselje, njena krona«, in sicer s svetim in nedolžnim življenjem. Ako smo to storili, postavili smo Mariji v našem srcu prestol, na katerem bo rada bivala. Tej sliki hočemo tudi mi podobni postati, in čim bolj ji bomo podobni, tem lepši bodo dnevi našega zemeljskega življenja, tem lepši bo dan naše smrti, tem lepši bo pa tudi dan naše večnosti pred prestolom Marije, naše Kraljice. Amen.

P. Hugolin Sattner.

2. Imejmo vedno nebesa pred očmi!

Prekrasno je bilo danes zjutraj, ko se je ob svitu dneva razlegalo lepo ubrano zvonjenje.¹ Kakor bi se skušali, so pošiljali zvonovi svoje melodije po tihih ravnini in oznanjali vernikom, da je zopet prišel prelepi Veliki Šmaren. In ko sem čul to slovesno praznično zvonjenje, me je prevzelo neko nenaavadno veselje.

Predragi moji, v sedanjih časih smo že čisto pozabili na veselje! Daleč, daleč, ne vem kam, je odšla radost iz naših src in le žalost je še ostala naš delež. Kdo bi se pač mogel sedaj še veseliti, ko vidi vsak dan strašne žrtve vojske, kako bi pač mogli brezskrbno živeti, ko nas tlači draginja, kakor še nikdar, o, kako bi še pač mogli radostni biti, ko vidimo pred sabo temno bodočnost. Dà, utihnile so pesmi z naših ustnic, samo nedolžna otroška usta še pojo, da so tem žalostnejša naša srca. — Pa ko sem danes čul ono praznično zvonjenje, mi je odnehala ta žalost, ki nas mori dan za dnem, in obšlo me je nenaavadno veselje. Ko sem se namreč divil zvonjenju, so mi nehote misli pohitele daleč tja k Mariji v nebesa! Oh, koliko je ona morala trpeti na zemlji, a vse bridkosti je prestala in današnji dan se spominjamo, ko je zapustila dolino solz in šla v nebesa, kjer vekomaj uživa neskončno srečo in veselje. O tolažbe polne misli! Sedaj vidim, kaj bo konec našega trpljenja. Kakor za Marijo, tako je tudi za nas trpljenje pot v večno srečo, tudi mi bomo kmalu, kmalu prestali te zemeljske bridkosti in za Marijo bomo šli v nebesa, kjer nas čaka večna sreča, neminljiva radost. — Predragi, ali nismo

¹ Pridiga je bila spisana in govornjena leta 1915. Uvod se more sedaj le razmeram primerno porabiti.

srečni mi ljudje? V svojih težavah in bridkostih smo že mislili, da smo ustvarjeni samo za trpljenje, pa glejte: nismo ustvarjeni za trpljenje, ne, ampak za nebesa, za neskončno veliko srečo, za neizmerno veselje smo ustvarjeni! O, da bi se pač prav in jasno in vedno zavedali te velike resnice, vriskali bi in peli in se veselili, kakor nedolžen otrok. O, ko bi se vedno zavedali te blažene resnice, da smo ustvarjeni za nebesa, bi nam bilo vsako trpljenje, kakor je bilo Mariji in svetnikom, prelahko, bolečine bi nam bile v sladkost.

Zato, predragi moji, ne zapravimo svoje sreče! Glejte, močno sredstvo je misel na nebesa, ki nam lajša to bridko življenje! Veliko je sedaj trpljenje, veliko rabimo tolažbe in moči — zato sezimo z obema rokama po tem neizčrpljivem viru tolažbe in moči. Imejmo vedno nebesa pred očmi: na nje mislimo, njih se veselimo, le za nebesa živimo! Da pa vam bo to mogoče, vam hočem podati izmed mnogih zlasti tri pripomočke, in ti pripomočki so: 1. ogibajmo se greha, 2. mnogo molimo in 3. prenašajmo trpljenje Bogu v čast in za plačilo v nebesih.

I. Rekli smo: največja tolažba v trpljenju je za kristjana misel, da ga čakajo nebesa. Toda največja zapreka in ovira te tolažbe pa je greh. Grešniku mrzé nebesa, saj vsakikrat, kadarkoli greši, slovesno izjavi, da ne mara nebes. Njemu so nebesa grenkost, misel na nebesa mu je kakor žalosten spomin na izgubljeni raj, kakor spomin na zapravljeno bogastvo. Naravno je tedaj, da grešnik ne misli rad na nebesa, da se jih ne veseli, ker niso zanj težko pričakovana prihodnja sreča, zato tudi ne tolažba v trpljenju. — Dragi poslušalci, ali že veste, kaj iz tega za nas sledi, če hočemo, da nam bodo nebesa že na zemlji v tolažbo in veselje? Kaj drugega, kakor to, da se moramo odločno odpovedati grehu. Jasno vam je kot beli dan: greh in nebesa ne gredo skupaj kakor voda ne in ogenj! Zato izbirajte! Ako si izberete greh — gorje vam! nakopali ste si dvojno trpljenje: najnesrečnejše življenje in večno pogubljenje! Ali pa dajte slovo grehu — potem blagor vam! Odprla so se vam nebesa in z njimi največja tolažba in veselje v tem bornem življenju. Žalibog, mnogo, mnogo jih je, ki ne spoznajo svoje sreče! Čim hujše so nadloge, čim večje je trpljenje, tem bolj grešijo! V srce se mi smilijo nesrečniki, ko jih vidim, da so v tolikem trpljenju, pa še bolj tišče v večje in večje trpljenje s svojimi grehi. O, prosimo Boga, naj nas varuje pred tako zaslepljenostjo in nespametjo! Kajne, predragi moji, vedno smo se borili zoper greh, toda sedaj v trpljenju naših dni pa hočemo ta boj zoper greh podvojiti, dà, tudi potrojiti, če bo treba. Saj vedno bolj okušamo v tem boju: čim bolj se oproščamo greha, tem jasneje in prijetneje nam vstaja upanje na nebesa, tem večja se nam zdi sladkost

nebes, tem manjše in lažje vse zemeljsko trpljenje. Ko se borimo zoper greh, tedaj postajamo od dne do dne bolj deležni osmerih blagrov, v katerih nam Jezus obljublja nebeško kraljestvo. Morda si ubog, morda bogat. Če si reven, ne jezi se in ne godrnjaj zoper Boga, če si bogat, ne odiraj, ne grabi, ne stiskaj, in tebi veljajo Kristusove besede: »Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.« O, kako plačilo je obljubljeno njim, katerih srce ne pozna maščevalnosti, katerih ustnice so čiste grdega preklinjevanja. Tako je rekel Jezus njim: »Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli, ker bodo nebeško deželo posedli.« Dalje beremo: »Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli.« Dà, prav gotovo bomo slišali pri poslednji sodbi blažene besede: »Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, in posedite nebeško kraljestvo,« če le ne zapiramo svojih src, ko vidimo bližnjega v bridkosti; če le ne pred revežem ne zapiramo vrat in ga ne stiskamo v zadregi. Kako tolažilno se dalje glasi: Blagor tistim, ki so čistega srca, ker Boga bodo gledali. Dà, blagor vam, ki niste nikdar omadeževali svete čistosti. Kajne, mnogo boja in premagovanja je treba za zmagó nad svojim telesom, toda glejte, zaslužili ste, da boste pred vsemi drugimi gledali neskončno lepo božje obličje. In dalje: kaj je Gospod obljubil mirnim? »Blagor mirnim, ker bodo imenovani otroci božji.« Ne kregajmo se s sosedi, ne delajmo zdražb in prepиров, in imenovani bomo otroci božji, ki bivajo pri Bogu v nebesih. O blagor krotkim, čistim, mirnim in vsem, ki so prosti greha! Njihova so nebesa in česa se naj še boje in strašijo na zemlji? Ali se naj boje trpljenja, bolečin, lakote, saj za vse to dobé obilno plačilo v nebesih! Ali se naj boje smrti — saj jim je smrt samo vrata v tako zaželjena nebesa! Ali česa naj se še boje? O ničesar, prav ničesar se jim ni treba bati — saj jih čaka, prav gotovo jih čaka in tolaži neizrečeno veselje prihodnjih nebes. — Predragi moji, svest sem si, da je že gotov vaš sklep: Na vso moč se hočem greha varovati in če bom morda kljub temu grešil, hočem se takoj, takoj očistiti pri spovedi! O obrnite se pri tem danes na njo, ki je šla na današnji dan pred vami v nebesa. Njo prosite, naj vas podpira v vašem sklepu in ne boste se varali. Mariji, katere ni nikdar omadeževal niti najmanjši greh, je vaš sklep posebno pri srcu in izprosila vam bo milosti, da boste mogli vsekdar zvesto držati svoj sklep v svojo največjo srečo in tolažbo na zemlji.

II. Boj zoper greh je, kakor smo videli, prvi pogoj, da so nam nebesa že na zemlji v tolažbo. Pa ni dovolj samo to, ampak vse naše delo, naše misli in želje mora prevevati ena glavna misel, misel na nebesa. In kdaj smo bolj prepojeni z mislijo na nebesa, kot ravno v molitvi? Saj veste, kaj je molitev. Ko molimo, mislimo na Boga v nebesih in se z njim pogovarjamo; ko molimo, gledamo ljubega Jezusa in se spominjamo vsega, kar je storil v svoji neskončni ljubezni za nas; ko molimo, premišljujemo Marijino slavo v nebesih in ob-

čudujemo neskončno blaženost svetnikov. Dà, dragi moj, kadar moliš, se zamakneš v mislih v nebesa, se raduješ njihove lepote, se pogovarjaš z nebeščani, pri tem pa nehote pozabljaš na solze, na bolečine, na vse zemeljske težave. In sladko hrepenenje po nebesih, nebeška tolažba in čudovit pogum se nevidno razlivajo v tvoje srce, tako da z novo močjo, da z neko čudno lahkoto prenašaš vse trpljenje sveta. Zdaj smo videli, kaj je molitev! Začetek je in predokus nebes in zato velika tolažba in veselje v bridkostih in težavah. Blažena Marija, ona ni nikdar izpustila Boga in nebes izpred oči: na vseh krajih, v vsakem času, pri vsakem opravilu jih je imela v mislih, vedno je molila! Zato, vjerjmite mi, je Marija vkljub vsej revščini in pomanjkanju, vkljub vsemu trpljenju in vsem poizkušnjam uživala nebesa že na zemlji! Kako osrečujoče in prijetne so ji bile misli na Boga in Jezusa in izvoljence božje, ki jih je ljubila iz vsega srca, kako ji je bilo srce polno sladkega upanja in hrepenenja ob misli na nebesa, kraj neizmerne sreče, ob misli, da sama kmalu pride v ta nebesa. In ker je bila Marija skoro vedno zatopljena v te misli, zato je pozabljala na zemeljske težave in bridkosti in prenašala jih je z veseljem, da čim prej pride v nebesa.

Dragi poslušalci, naj nas izpodbode, naj nas opogumi Marijin zgled! Vedno in povsod radi molimo, mnogo molimo, dobro molimo! V nebeških mislih molitve bo marsikaj trpljenja izginilo, butara bridkosti bo postala lažja — in v srcu bomo občutili mnogo več notranjega miru in veselja. Zlasti pridno gojimo vsem znano in tako priljubljeno molitev — sveti rožni venec. To ni samo zelo mogočna, ampak tudi nadvse lepa in tolažilna molitev. Saj premišljujemo v njej največje skrivnosti naše svete vere, ki so neizčrpljiv vir lepote, veselja, tolažbe in moči za nas. V veselem delu premišljujemo Jezusovo učlovečenje, njegovo rojstvo in uboštvo in se učimo ceniti božjo ljubezen do nas, vrednost svoje duše, ničevost sveta! V žalostnem delu premišljujemo Jezusovo trpljenje: njegov krvavi pot, bičanje, kronanje, njegov težki križ in slednjič njegovo strašno smrt. O, to premišljevanje Jezusovega trpljenja nas mora prepričati, kako nesebična je Jezusova ljubezen, kako strašen je greh, kako dragocena so nebesa, da moramo tudi mi trpeti za nebesa. In častitljivi del nam predočuje Jezusovo, pa tudi naše prihodnje poveličanje. Jezus je prvi vstal od mrtvih in šel v nebesa, da pokaže, da bomo vstali in šli v nebesa tudi mi! Za Jezusom je umrla in bila vzeta v nebesa Marija, naša mati, da pridejo za njo tudi njeni otroci. Zares, v rožnem vencu se učimo prav presojeti človeško življenje in iskati pravo srečo: učimo se ceniti in ljubiti trpljenje, prezirati svet in hrepeneti edino po nebesih. Zato, predragi, naj ne bo preveč, da še enkrat rečem: molimo mnogo v teh dnevih trpljenja, molimo zlasti sveti rožni venec. Tako bomo hodili po stopinjah Marijinih in vkljub trpljenju že na zemlji uživali nebeški mir in zadovoljnost.

III. Tretje sredstvo, da mislimo na nebesa in se veselimo njihove lepote, je to, da opravljamo vse delo in prenašamo vse težave za plačilo v nebesih! Ne mislim pa s tem reči, da ne bi vsega delali in trpeli v božjo čast, saj je vse, kar storimo za nebesa, tudi v božjo čast; hočem le to poudariti, da pri vsem, kar delamo in trpimo za božjo čast, mislimo tudi na svoje plačilo v nebesih, da bomo tem lažje trpeli. Pa ozrmo se zopet na Marijo, tudi tu nam je ona najlepši zgled in vzor! Nihče ni izpil tako do dna vseh bridkosti iz keliha trpljenja kot ravno Marija, — a tudi nihče jih ni prenašal s toliko vdanostjo, potrpežljivostjo, da, veselostjo! Kako tožimo sedaj nad pomankanjem! Glejte, Marija je od prve ure svojega življenja pa do trenutka, ko je zatisnila oči, živela v največjem uboštvu in pomanjkanju, pa nisi slišal iz njenih ust nobenega godrnjanja, ne tožbe, ne vzdih, videl si le vedro lice in slišal vznesešen »Magnificat«. In odkod to? Prenašala je vse pomanjkanje v čast božjo in — za nebesa! — Kako milujemo sedaj begunce! Pa glejte, tudi Marijo je zadela ista usoda. Morala je ponoči bežati v Egipt in ni nesla drugega s seboj kot Sina v naročju in obleko na sebi. In ko je šla skozi puščavo, ni obupno klicala v nebo, ni točila solz — temveč tiha in vdana v voljo božjo je nesla Jezusa v Egipt. Odkod to čudo? Vzela je tudi ta udarec nase v čast božjo in za nebesa. — V dno srca se nam smilijo matere, ko objokujejo v vojski padle sinove! In zopet: ali ni izgubila svojega Sina tudi Marija? Pod križem je stala in gledala smrt svojega Sina, toda ni se zgrudila od bolečin. Odkod tolika moč? Tudi to izgubo je darovala Marija Bogu v čast — in za nebesa! — Predragi moji, tudi izmed nas marsikomu skrbi ne pusté ponoči zatisniti očesa, marsikoga mučijo bolečine, da bi se najraje razjokal do zadnje solze, marsikomu se od bridkosti krči srce do onemoglosti. In eden išče edino v joku tolažbe, drugi zopet išče utehe v preklinjevanju, tretji v godrnjanju in zabavljanju zoper vse. Pa glejte, težave ostanejo vkljub joku, vkljub preklinjevanju, vkljub godrnjanju enako velike — le brez sadu in plačila so za večnost, za nebesa. O, izvolimo si v tem oziru Marijo za svojo učiteljico! Prenašajmo vse težave, vse bridkosti, vse stiske v čast božjo in za nebesa, in glejte: trpljenje, ki ga moramo prenašati, ne bo zastonj, bogato bo poplačano v nebesih! V tej zavesti bomo tiho in vdano, dà, z nekim mirnim zadovoljstvom prenašali težave in dobili od Boga dovolj pomoči, da bomo lahko premagali vse izkušnjave, ki nas v nadlogah silijo k jezi, preklinjevanju, godrnjanju. In da bomo tem lažje vse delali in trpeli za božjo čast in za nebesa, molimo vsako jutro, pred vsakim delom, v vsaki težavi in nesreči in v vsaki izkušnji, da bi se jezili: »Gospod, tebi v čast in v svoje zveličanje rad trpim vse. Pomagaj mi, da ne omagam!« In bodite zagotovljeni, vedno bolj boste podobni Mariji in prenašali trpljenje z vedno večjo potrpežljivostjo in vdanostjo!

Predragi, podal sem vam pripomočke, ki nam pomagajo, da pogosto mislimo na nebesa in se jih veselimo in tako tem laže prenašamo pezo življenja! Rabimo jih goreče! Vedimo, da trpljenje in težave s tem ne bodo postale manjše, morda celo večje, toda mi bomo postali čisto drugačni! Polagoma bomo dobili pravo junaško srce, ki se ne straši nobene težave, kateremu so boj in trpljenje nekaj čisto navadnega in samoposebi razumljivega. Vedna žalost in vedno jadikovanje bodo izginili, z velikim mirom in zadovoljstvom bomo gledali težave in se borili z njimi. O, da bi kmalu dosegli tako junaštvo v trpljenju, to naj nam izprosi preblažena Devica Marija, ki je današnji dan dokončala svoj junaški boj s trpljenjem in prejela tisočero plačilo zanj. Amen.

Fr. Vavpetič.

Trinajsta nedelja po binkoštih.

Hvaležnost in nehvaležnost.

Hvaležnost je zelo lepa, pa, žal, tudi zelo redka čednost. Dokaz temu imamo v današnjem sv. evangeliju. Jezus je bil ozdravil deset gobavcev, pa le eden se mu je prišel zahvalit, in še ta ni bil domačin, ampak tujec, Samarijan. Jezusu se je milo storilo, zato je rekel: »Ali ni bilo deset očiščenih? Kje pa je onih devet? Nobeden se ni vrnil, da bi Bogu čast dal, kakor ta tujec.«

Hvaležnost je lepa, pa zelo redka: to resnico smo gotovo tudi mi sami že izkusili. Prav zato menim, da ne bo odveč, ako danes to dvojno resnico nekoliko razmišljujemo.

1. Rečem: hvaležnost je lepa čednost. — Katerega pa imenujemo hvaležnega? Tistega, ki si po svoji moči prizadeva, da svojemu dobrotniku dobro z dobrim povračuje. Kdo pa je naš dobrotnik? Najprvi in največji naš dobrotnik je B o g. Od njega imamo vse. »On daje vsem življenje in dih in vse,« je rekel sv. apostol Pavel Atencem (Dej. ap. 17, 25) in Korinčanom je pisal (1. list 4, 7): »O človek, kaj pa imaš, česar bi ne bil prejel? Ako si pa prejel, čemu se hvališ, kakor da bi ne bil prejel?« — Poleg Boga pa imamo tudi še druge dobrotnike. Za Bogom so naši največji dobrotniki naši s t a r š i; pa tudi vsi oni, od katerih smo kako dobroto prejeli. Vsem tem moramo biti hvaležni.

Pa boš morda rekel: kako in kaj naj Bogu povračujem? Saj on nič ne potrebuje. Naj ti povem v pojasnilo zgodovinski dogodek. V Rimu je okolu 400 cerkvâ. Izmed teh jih je 80 —

torej ena petina — posvečenih Materi božji. Ena izmed teh cerkva se imenuje »Marija večja« ali »Marija Snežnica«. — Zakaj se imenuje »Marija večja«? Zato, ker po velikosti in starosti prekosi vse Marijine cerkve v Rimu in je menda izmed vseh Marijinih cerkvâ na celem svetu najlepša. — Zakaj pa se imenuje »Marija Snežnica«? Vzrok temu nam pove rimski brevir, ki ga duhovniki molimo na praznik Marije Snežnice, 5. avousta. Bilo je takole: Za časa papeža Liberija (352—366) je patricij Janez, potomec ene najbolj slavnih rimskih rodovin, sporazumno s svojo blago ženo sklenil, da hoče vse svoje veliko premoženje darovati Mariji prečisti Devici. Onadva sta namreč bila brez otrok. Obadva sta veliko molila, da bi na kak način izvedla voljo preblažene Device. Marija je njuno prošnjo uslišala. V spanju se obema — vsakemu posebej — prikaže ter jima naznani, kako vseč ji je ta njuni sklep. Naznani jima pa tudi, da bo Jezusu in njej najbolj po volji, ako na griču Eskvilinu njej na čast pozidata cerkev; pa še to jima pove, naj se na tistem prostoru cerkev pozida, ki bo zjutraj s snegom pokrit. Ko si zjutraj drug drugemu pripovedujeta, kaj sta ponoči doživela, sta bila oba silno vesela in potolažena. Takoj gresta k sv. očetu, da mu o prikazni sporočita — in papež jima pove, da je ravno tako prikazen tudi on imel. Strmeč nad tem čudom, ki se je zgodilo meseca avgusta, ko je največja vročina, je papež hitro sklical duhovščino, in v slovesni procesiji so se vsi podali na omenjeni grič; za procesijo je šlo tudi veliko drugih ljudi. Ko se prepričajo, da je prostor resnično s snegom pokrit, začno vsi glasno hvaliti Boga in prečisto Devico.

Prostor je bil torej določen, in pobožni patricij Janez je na tem prostoru pozidal prekrasno cerkev. Gospod Jezus pa, ki je dopadljivo sprejel češčenje, izkazano njegovi sveti Materi, je to cerkev poveličal z mnogimi čudeži, ki so se tu dogodili na priprošnjo Marijino (cf. »Življenje Marije: IV., str. 54). — Ime »Marija Snežnica« nas torej spominja na čudež, da je bil v največji vročini sneg zapadel, pa nam tudi kaže pot, kako naj Boгу dobrote povračujemo.

Pa boš morda rekel: Jaz sem sam ubožec, pa naj še cerkve zidam? — Predragi! Le počasi! Bog od tebe kaj takega ne zahteva, pa tudi ne pričakuje. Jezus je nekoč sedel v templju nasproti cerkveni pušici, pa gledal, kako so ljudje v pušico metali; in veliko bogatinov je veliko vrglo. Prišla pa je tudi vdova in je v pušico vrgla dva denarja, po našem denarju nekako pet vinarjev. — In Jezus je svoje učence poklical in jim rekel: resnično vam povem, da ta uboga vdova je več v pušico vrgla, kakor vsi, ki so v pušico metali; zakaj vsi so od tega vanjo vrgli, česar so obilno imeli; ta pa je iz svojega uboštva vse, kar je imela, v pušico vrgla. (Marka, 12, 41 sl.) Ali vidiš, kako se Boгу povračuje? Kdor kaj stori za olepšavo cerkve ali za olepšavo oltarjev, ali pripomore, da se najsvetejša daritev opravlja

v dostojni, čedni obleki, da le-to stori iz dobrega namena, ne pa po judovsko, da bi ga ljudje hvalili, on je že Bogu izkazal hvaležnost. — Pa še ena druga pot je. Saj veste, kaj bo na sodnji dan Jezus rekel svojim izvoljenim. Rekel jim bo: »Pridite, oblagodarjeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta. Zakaj, lačen sem bil in ste mi dali jesti; žejen sem bil in ste mi dali piti; tujec sem bil in ste me pod streho vzeli; nag sem bil in ste me oblekli; bolan sem bil in ste me obiskali; v ječi sem bil in ste k meni prišli.« In ko se bodo izvoljeni izgovarjali, češ, kdaj smo ti vse to storili, jim bo odgovoril: »Resnično vam povem, kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših, ste meni storili.« (Mat. 25, 34 sl.) Z milo-darom torej, ki ga z veseljem podariš ubožcu, si se že Bogu izkazal hvaležnega za prejete dobrrote; zato piše sv. apostol Pavel: »Dobrotljivosti in miloščine nikar ne pozabite, ker taki darovi dopadejo Bogu.« (Hebr. 13, 16.)

2. Rečem: hvaležnost je zelo redka čednost. Gospod Bog se pritožuje po preroku Izaiju (1, 2—3): »Poslušajte nebesa, in zemlja nastavi svoja ušesa, ker Gospod govori: Otroke sem izredil in jih povišal, oni pa so mene zaničevali. Vol pozna svojega gospodarja, in osel svojega gospoda: Izrael pa mene ne pozna in moje ljudstvo ne razume« — kdo je njegov dobitnik — moje ljudstvo je nehvaležno. In po preroku Miheju (6, 3) ogovarja Bog svoje ljudstvo: »Ljudstvo moje, kaj sem ti storil, ali s čim sem ti bil nadležen? Odgovori mi!«

Predragi! Ali morda misliš, da se Bog tako pritožuje le nad nehvaležnimi Judi in ne tudi nad nehvaležnimi kristjani? In če bi kateri tako mislil, pa naj razmišlja Jezusove besede, ki jih je govoril bl. Marjeti Alakok. S prstom je Jezus kazal na svoje Srce ter ji rekel: »Glej, to je tisto Srce, ki je ljudi tako močno ljubilo, da je vse pretrpelo, se popolnoma utrudilo in upehalo; mesto hvaležnosti pa od večidel ljudi nič drugega ne prejema; kakor le nehvaležnost. In to me bolj boli, kakor vse, kar sem poprej v svojem trpljenju prestal.«

Predragi! Ali čuješ, kaj Jezusa najbolj boli? — Nehvaležnost ljudi. — O, pomislimo dobro, ali nismo morda tudi mi v številu tistih, ki Jezusu tako bolečino napravljajo?

Prej sem rekel, da so za Bogom naši največji dobitniki naši starši. Kako-li, ali se tudi ti kaj pritožujejo radi nehvaležnosti svojih otrok? Pa še kako! Kolikokrat sem sam slišal, da so se starši s solznimi očmi pritoževali, kako strašno sirovo delajo z njimi njihovimi otroci! Pa tudi na svoja ušesa sem slišal, kako se je razbrzdani, ničvredni sin hudoval nad svojo materjo. Res, da so starši velikokrat sami vzrok, da imajo tako hudobne otroke, ker so jih slabo ali pa nič vzgojili. Ali vendarle so z otroki veliko trpeli, jim veliko dobrot izkazali. In tak otrok naj bi šel v šolo k divjim zverinam; saj še o teh se večkrat bere, kako so hvaležne svojim dobitnikom. — Kaj pa drugi do-

brotniki? Ali se smejo po pravici kaj pritoževati nad nehvaležnostjo onih, ki so jim dobrote izkazovali? Gotovo! Saj je že v pregovor prišlo: »Dobrota je sirota« in »Nehvaležnost je plačilo sveta.« In kako daleč hudobija in nehvaležnost lahko dozori, naj vam povem zgled iz zgodovine! Začetkom 11. stoletja se je bila vnela huda vojska med Danci in Angleži. Danci so 20 dni oblegali angleško mesto Canterbury. Ko so se bili mesta polastili: o, kako strašno so delali! Nihče ni bil varen pred njimi. Še celo male otročiče so žive nasajali na svoja kopja, ali pa so jih pod vozove metali, da so jih strla težka kolesa. Ko je pobožni kanterberiški škof Elfeg izvedel, kako grozovito sovražniki počenajajo, je šel v njihov tabor in jih milo prosil, naj prizanesejo njegovim nedolžnim rojakom. Pa kaj je opravil? Sovražniki so ga zvezali in v ječo vrgli, v kateri je sivi starček prebil celih sedem mesecev. — V tem času je nastala kuga in je že veliko tisoč Dancev in Angležev pomorila. Ljudje trumoma dohajajo v zapor in prosijo škofa, naj jim pomaga in prosi Boga, da jim odvzame to šibo. Škofu se ljudje smilijo in zato reče, naj mu prinesejo veliko kruha. Škof kruh blagoslovi: in kdorkoli je jedel blagoslovljeni kruh, se ga bolezen ni prijela; kdor pa je bil že na kugi obolel, je ozdravel. Človek bi mislil, da bodo ljudje škofu zelo hvaležni in da ga bodo takoj izpustili. Pa ne! Zahtevali so od njega, naj se odkupi z veliko vsoto denarjev — 3000 funtov srebra. Ker škof ni imel denarja, so ga odpeljali na morišče — in neki mladenič mu je s sekiro glavo preklal. In kdo je bil ta mladenič? Bil je velik revež, za katerega nihče ni maral. Edino le škof Elfeg se ga je bil usmilil, ga je bil poučil v sveti veri, mu je bil za krstnega botra in ga je potem sprejel za svojega služabnika. In vse te dobrote je nehvaležnež škofu s tem poplačal, da mu je s sekiro glavo preklal! O, zares neumljiva nehvaležnost, strahovita podivjanost! (Cf. Obč. zgodov. III., str. 305; Spiceleg. III., pg. 355.)

Predragi! Opisal sem vam ob kratkem hvaležnost in nehvaležnost. Prva je zelo redka, druge pa je prav zelo veliko. Ker ne vem, kako bi zadel, ako bi vam prvo nasvetoval, drugo pa odsvetoval, zato vam le rečem: izberite si vi sami tisto, katera vam bolje ugaja. Ko pa izbirate med hvaležnostjo in nehvaležnostjo, nikar ne prezrite tegale: Hvaležnost je ljuba Bogu in ljudem, nehvaležnost pa je pregrešna in pa ošudna pred Bogom in pred ljudmi. Amen.

† Dekan Fr. Gornik.

Štirinajsta nedelja po binkoštih.

Zaupanje v Boga.

Preden je božji Zveličar podal svojim učencem nauke današnjega evangelija, povedal jim je to-le priliko: »Nekega bogatega človeka bolje je obilno sadu rodilo. In je mislil, sam pri sebi rekoč: Kaj bom storil, ker nimam, kamor bi spravil svoje pridelke? In je rekel: To bom storil: podrl bom svoje žitnice in večje naredil; in vanje bom spravil vse, kar mi je zrastle, in svoje blago. In porečem svoji duši: duša, veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje! Bog mu je pa rekel: Neumnež, to nič bodo tvojo dušo terjali od tebe; kar si pa spravil, čigavo bo? Tako je s tem, kateri si nabira bogastvo in ni bogat v Bogu.« (Luk. 12, 16—21.)

Na to je navezal nebeški Učenik nekaj prav potrebnih naukov, naj skrbeč za posvetne reči ne pozabi jo božje pravičnosti. Zveličar ne pravi, naj sploh ne skrbimo za te reči, ampak pobija le tisto skrb, ki se za Boga nič ne zmeni. V prelepih primerah pokaže na ptice pod nebom in na cvetlice na polju, ki pričajo o božji vsemogočnosti, modrosti in dobrotljivosti. Če Bog tolikanj skrbi za živali in za rastline, koliko bolj bo še za človeka. Saj pozna vse naše potrebe. Bog nam je dal telo in življenje brez naše skrbljivosti. Torej se smemo zanesti, da nam bo dal tudi, kar je manj, namreč to, česar potrebujemo za življenje. Zato le trdno zaupajmo vanj!

Da bi vaše zaupanje v Boga poživil, hočem vam o tej čednosti danes govoriti. Torej poglejmo:

- a) Kaj je krščansko zaupanje v Boga?
- b) Kako naj se razodéva?

Nadaljujem v imenu Jezusovem.

I. Otrok zaupa v svoje starše, zanese se nanje, da mu bodo dali, česar potrebuje. Mi zaupamo v Boga, to je, mi smo prepričani, da nam more in hoče pomagati v vsem, kar potrebujemo za telo in za dušo, za čas in večnost.

Odkod pa imamo to prepričanje in mirno zavest v svoji duši? Imamo jo iz svete vere. Zakaj sveta vera nas uči, da je Bog vsemogočen, neskončno dobrotljiv in zvest v svojih obljubah ter nam vsled tega more in hoče pomagati.

Teh božjih lastnosti nas uči vse stvarstvo, na te božje lastnosti nas opozarja neštetokrat sveto pismo. V knjigi Juditini se bere: »Adonej, Gospod, velik si ti in veličasten v svoji moči, in nihče te ne more premagati. Tebi naj služijo vse tvoje stvari;

rekel si, in bile so; poslal si svojega duha, in ustvarjene so bile, in ni ga, da bi se ustavil tvojemu glasu.« (16, 16. 17.) Če je pa Bog tako veličasten in se nihče ne more ustaviti božjemu glasu, kolika je njegova m o g o č n o s t in kako veliko mora biti naše zaupanje vanj! Sv. Duh opominja v knjigi pregovorov: »Zaupaj v Gospoda iz vsega svojega srca, in ne zanašaj se na svojo razumnost.« (3, 5.)

O svoji neskončni ljubezni, dobrotljivosti in zvestobi pa Bog sam takole govori po preroku: »Z večno ljubeznijo te ljubim, zato te iz usmiljenja vlečem k sebi.« (Jerem. 31, 3.) Še bolj pa nas je hotel Bog pritegniti nase v novi zavezi, ko »se je prikazala dobrota in ljudomilost Boga, našega rešitelja« (Tit. 3, 4) telesno v Jezusu Kristusu, obljubljenem Odrešeniku, ter nas je po njem sprejel za svoje otroke, kakor piše sv. Janez: »Poglejte, kakšno ljubezen nam je skazal Oče, da se božji otroci imenujemo in smo!« (I. 3, 1.) Zato, kaj more pač nebeški Oče odreči svojim otrokom, ko nam je s svojim Edinorojenim podal zastavo svoje neomejene ljubezni, »da bi po njem živeli« (I. Jan. 4, 9), živeli tukaj življenje milosti, tam pa živeli večno srečni v svetem rajju. Torej nas apostol Pavel k zaupanju v Boga opominja s temi-le besedami: »Ako je Bog za nas, kdo je zoper nas? Kateri tudi svojemu lastnemu Sinu ni zanesel, temveč ga je dal za nas vse; kako, da bi nam ne bil tudi z njim vsega podelil?« (Rim. 8, 31. 32.)

II. Kako pa naj se naše zaupanje v Boga razodeva?

1. S tem, da v vsaki nadlogi pribežimo k Bogu. Kristjan! Išči pomoči samo pri Bogu v goreči molitvi, ker le on ti more pomagati, le on ti prav svetovati. Ako, kristjan, povsod poprej iščeš pomoči, kakor pri Bogu, kje je tvoja vera v njegovo vsemočnost in dobrotljivost? Saj veš, da je razen Boga vse spremenljivo, omahljivo, ničevno. Zato moli s psalmistom: »Pomagaj nam iz stiske, ker ničemurna je pomoč človeška.« (59, 13.) Zato: »Svoje oči vzdigujem na gore, od koder mi dohaja pomoč. Moja pomoč je od Gospoda, ki je ustvaril nebo in zemljo.« (20, 1. 2.)

Judovskega kralja Jozafata so napadli združeni sovražniki: Moabljeni, Amončani in Sirjani. Ko kralj vidi, da so sovražniki v premoči, napove post in prosi z ljudstvom vred Boga pomoči ter moli tako-le zaupljivo: »Bog naš! V nas sicer ni tolika moč, da bi mogli zoperstati tej množici, ki je vdrla nad nas; ker pa ne vemo, kaj nam je storiti, nam samo to ostaja, da svoje oči v te obračamo.« (II. Kron. 20, 12.) In glejte, Gospod je poplačal njegovo zaupanje obilno. Sovražniki so se med seboj sprli in se pomorili.

Judita, junaška Izraelka, je molila ob ležišču sovražnega Holoferna: »Potrdi me, Gospod, Bog Izraelov, in glej to uro v delo mojih rok, da dopolnim to, kar sem si verovaje

umislila, da se more po tebi zgoditi!« Ko je dosegla svoj namen, mogla je veselo in hvaležno vzklikniti: »Hvalite Gospoda, našega Boga, ki ni zapustil teh, ki vanj zaupajo.« (Jud. 13, 7. 17.)

Da preidem v novo dobo in v smisel današnjega evangelija, vam omenim sv. Frančiška Serafinskega, ki je svojim redovnim bratom dajal za popotnico samo besede psalmistove: »Vrzi svojo skrb na Gospoda, in on te bo preživil.« (54, 23.)

V tem oziru je prav poučno, kar se bere o patru Alvarezu, ko je bil vodja zelo revnega zavoda. Večkrat pride k njemu hišnik ves v skrbeh, ker ne ve, kako naj bi stanovalce preživil. »Kako si vendar nezaupljiv,« reče mu velikokrat vodja, »ali si svojo zadevo že sporočil Gospodu, našemu Bogu?« Na odgovor, da še ni imel časa moliti, odpusti ga vodja mirno, rekoč: »To mora biti prvo! Pojdi v svojo sobico in moli, potem se vrni semkaj! Ali meniš, da ta čreda nima nobenega gospodarja? O saj ga ima, in ne vidi se mu tako malo vredna, da bi jo pustil lakote pomreti. Pojdi v miru in spomni se, da prehranitev ni odvisna samo od tvojega oskrbovanja!«

2. Zaupanje v Boga se dalje razodeva v tem, da v težavnih zadevah nikdar ne izgubimo poguma. Apostol nas opominja: »Nikar ne izgublajte svojega zaupanja, katero ima veliko plačilo.« (Hebr. 10, 35.) Ker ti je, ljubi kristjan, odprto tako veliko pribežališče, vztrajaj v nadlogi, dokler ti ne dojde gotova tolažba od vsevednega Boga. Osrčuj se s kraljem Davidom, rekoč: »Gospod je moja luč in moja pomoč; koga se bom bal? Gospod je varih mojega življenja; pred kom se bom tresel?« (Ps. 26, 1.)

Dobro je pač vedel pastir David, da ga Filistejec, velikan Golijat, mnogo prekosi na bojni moči, zato se tudi ni prav nič zanašal na svoje orožje, ampak le na Boga; rekel mu je: »Ti prideš k meni z mečem in sulico in s skitom; jaz pa pridem k tebi v imenu Gospoda vojnih trum, ki si jih zasmehoval danes, in Gospod te bo dal meni v roke, da vsa ta srenja spozna, da Gospod ne reši ne z mečem, ne s sulico; zakaj njegova je vojska, in dal vas bo nam v roke.« (I. Kralj. 17, 45.—47.)

Koliko bridkosti in trpljenja so imeli prestati apostoli Gospodovi, koliko smrtnih muk sv. mučenci! Pa bridke skušnje in najhujše trpljenje jih ni oplašilo, da bi ne zaupali v Boga. Med drugimi priznava sv. Pavel v 2. listu do Korinčanov (1. pogl.), da po človeški sodbi ni bilo upati več nobene pomoči v smrtni nevarnosti. Pa Bog je le poskusil, da bi preveč ne zaupal vase, ampak vanj, kateri ga je rešil že iz toliko nevarnosti. Podobno se bere tudi o sv. Frančišku Ksaveriju, ki se zaupajoč v Boga ni bal nobene nevarnosti na svojih misijonskih potovanjih.

3. Razodevajmo dalje svoje zaupanje v Boga s tem, da se v trpljenju nikdar ne pritožujemo in ne godrnjamo

zoper božjo neskončno modro previdnost. Kje je kdo, vprašam, ki bi ne imel nobene krivde, nobenega greha na sebi? Saj ga ravno s trpljenjem, s pokoro odplačuje. Ako pa si, dragi kristjan, nisi svest nobenega večjega greha, vprašam te, odkod pa imaš pravico, pritoževati se nad Bogom? Saj te vendar uči sv. vera, da si s potrpljenjem množiš zasluge v nebesih.

Bog je neskončno pravičen in neskončno moder, zato ukrene in dopusti marsikaj v kazen, kot pokorilo za greh, marsikaj pa nas zadene, da se preizkusi naša zvestoba in naša ljubezen do Boga.

Kolikokrat ste že slišali o svetem Jobu, ki je bil ves v bolečinah, oropan svojih otrok in vsega premoženja, in ki so ga njegovi prijatelji in žena pri tolikih nadlogah še dražili in zaničevali. Pa potrpežljivi mož ni izgubil zaupanja v Boga in je govoril: »Ako bi me tudi umoril, bom zaupal vanj.« (Job. 13, 15.) In molil je: »Gospod je dal, Gospod je vzel; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; bodi češčeno Gospodovo ime.« (Job. 1, 21.) Sv. pismo dostavlja temu nam v opomin: »V vsem tem Job ni grešil s svojimi ustnicami, in nič nespametnega ni govoril zoper Boga.« (1, 22.) Podoben zgled nam daje tudi sv. mučenec Evstahij v svojih križih.

4. Boğu, ki gleda na srce, skažemo svoje zaupanje slednjič s tem, da se popolnoma in odkritosrčno vdamo v njegovo sveto voljo ter se kar njemu prepustimo, prav po zgledu presv. Srca Jezusovega. Saj je Bog tudi neskončno usmiljen. Kraljevi pevec ga opeva tako-le: »Milostljiv in usmiljen je Gospod, potrpežljiv in obilen usmiljenja. Ne srdi se večno, tudi ne žuga vekomaj. Kakor se oče usmili otrok, se usmili Gospod njih, ki se ga boje; ker on ve, kakšne stvari da smo; pomni, da smo prah.« (Ps. 102, 8. 9. 13. 14.) Zato se hvali psalmist: »Zame je dobro, da se Boga bojim, in da stavim v Gospoda Boga svoje zaupanje.« (72, 28.)

Za sklep vam povem samo še, kaj je rekel pobožni redovnik pater Avila o sklepnih besedah današnjega evangelija: »Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo navrženo.« Imenoval je to obljubo Gospodovo »mizo«, nad katero se ni še nikoli zmotil. Kristjani! Bodi tudi nam to in vse, kar smo danes prevdarjali, v tolažbo in spodbudo najtrdnjše ga zaupanja v Boga troedinega. Amen.

Valentin Bernik.

Petnajsta nedelja po binkoštih.

Praznik angelov varihov.

Angeli — naši varih.

Dobremu očetu je gotovo hudo pri srcu, ako čuti, da se mu bliža zadnja ura, pa vidi okolu sebe svoje majhne, nedorasle otroke. O, kako premišlja, komu naj bi jih izročil, da bi zares po očetovsko zanje skrbel! Če pa je izbral dobrega variha, o katerem je prepričan, da bo lepo skrbel za otroke: o, kako se mu umiri srce, kako je potolažen!

Predragi! Mi vsi smo sirote, dokler živimo na svetu, in potrebujemo dobrih varihov. Pa naš nebeški oče je dobro za nas poskrbel in dal nam je prav dobre varihe. In kateri so ti varih? Kaže nam jih današnji praznik. Angeli so. O, kolika sreča, kolika čast za nas! Nebeški duhovi — naši varih! — Predragi, razmišljajmo danes nekoliko prav o tej tolažljivi resnici!

1. Dober je oni varih, ki svojim varovancem vsestransko nadomešča dobrega očeta. — Dober varih torej skrbi, da imajo njegovi varovanci zdravo in zadostno hrano, pa tudi dostojno obleko. On pazi na nje, da se jim ne prigodi kaka nesreča; še prav posebno, da ne zaidejo v kake slabe tovarišije. Navaja jih k pobožnemu življenju; skrbno pazi, da njegovi varovanci molijo zjutraj in zvečer, da hodijo ob nedeljah v cerkev in se tam lepo obnašajo. On skrbi, da se njegovi varovanci tudi izobrazijo; zato jih redno pošilja v šolo, pa tudi doma jih navaja k delu. Ako opazi, da imajo veselje do kakega rokodelstva, poskrbi, da se tega tudi izučijo. Dober varih si torej prizadeva, da bi bili njegov varovanci telesno in duševno srečni. Prav za to dvojno srečo pa skrbijo tudi naši angeli varih, skrbijo bolj, kakor najboljši pozemeljski varih. Da je to resnica, se prepričamo iz sv. pisma, iz življenja svetnikov, pa tudi iz svojega življenja.

2. Sv. pismo nam na mnogih krajih sporoča, kako so angeli skrbeli za svoje varovance. Naj le nekaj zgledov v misel vzamem! Ko je Bog sklenil pokončati Sodomo in Gomoro, je poslal dva angela, da sta rešila Lota in njegovo družino, da niso bili pokončani. Abraham je bil Agaro in njenega sina odslovil od svoje hiše. Hodila je po puščavi, kjer ni bilo vode. Otrok je skoro žeje umiral, pa ga je popustila, češ ne bom gledala otroka umirati. Angel pa jo potolaži in pokaže studenec, da je dala otroku piti. — Prerok Elija beži pred hudobno kraljico Jezebelo. Cel dan hodi po puščavi; ves utrujen, lačen in žejen, se vleže v senco in si prosi smrti. Prikaže se mu angel in mu reče:

vstani in jej! Pri sebi vidi kruh in posodo vode. Ko se pokrepča, zaspi. Pa angel se mu v drugič prikaže in mu reče: vstani in jej! zakaj, ti imaš še dolgo pot. Prerok uboga, in tista jed ga je tako pokrepčala, da je ob njej prebil celih štirideset dni in štirideset noči, kar je bilo, seveda, čudež. (III. Kralj. 19.) Varstvo angelov varihov nam prekrasno opisuje sv. pismo v Tobijevih bukvah. Tobija je Bogu služil od mladih nog. Pa Bog mu pošlje hudo poskušnjo. Ponoči je pokopaval mrliče; utrujen se vleže k steni svoje hiše in iz lastovičnega gnezda mu pače nekaj blata v oči, in on oslepi vsled tega. Dobri mož misli, da bo kmalu umrl, zato reče svojemu sinu, ki mu je bilo tudi Tobija ime, naj gre v Ragez in izterja neki dolg. Sin se izgovarja, češ da mu je pot v Ragez popolnoma neznana. Oče pa mu reče, naj si poišče zvestega vodnika, da ga tja spremi. Ko gre Tobija iskat vodnika, pa takoj naleti na mladeniča, ki je bil kakor za na pot napravljen. Ž njim se pogodita oba Tobija, da bo spremljal mladega Tobija v Ragez. Oče mu naroča, kako naj skrbi za njegovega sina, da se mu kaj hudega ne primeri. Mladenič pa mu zatrdi: »Jaz bom tvojega sina zdravega tja peljal, pa tudi zdravega nazaj pripeljal« (pogl. 5). Poteklo je dolgo časa, da sta zopet domov prišla. Stari Tobija je bil zelo vesel, da se je sin srečno povrnil, in ga vpraša: »Kaj naj pač damo temu svetemu možu, ki je s teboj hodil?« Sin mu odvrne: »Kaj more pač vredno biti njegovih dobrot! Mene je zdravega tja peljal in nazaj pripeljal; denarje je on od Gabela prejel; meni je on ženo dobil, hudega duha je on od nje pregnal; njene starše je razveselil. Mene je on obvaroval, da me ni riba požrla; tudi tebi je pomagal, da vidiš svetlobo neba; po njem smo napolnjeni z vsemi dobrotami.« Ponudila sta mu za plačilo polovico vsega, kar sta bila sabo prinesla. Mladenič pa jima je na skrivnem rekel: »Častita Boga in hvalita ga, ker vam je milost skazal. Razodenem vama sedaj resnico. Jaz sem angel Rafael, eden izmed sedmerih, ki stojimo pred Gospodom; in Gospod me je poslal, da ozdravim tebe in Saro, ženo tvojega sina, hudiča rešim.« (Pogl. 12.)

Predragi! To je par zgledov iz sv. pisma, ki nam neovrgljivo spričujejo, kako angeli skrbijo za svoje varovance!

3. Pa pogledajmo še v drugo knjigo, v knjigo življenja svetnikov! Tudi ta knjiga nam kaže, kako angeli skrbijo za svoje varovance. Izmed nebrojnih zgledov vam hočem navesti le enega! Leta 304. je mučeniške smrti umrla sv. Evfemija. Sodnik si je veliko prizadeval, da bi jo pregovoril, da bi se odpovedala krščanski veri, pa bilo je zastonj. Ker z besedo nič ne opravi, zaukaže, naj jo mučijo. Privežejo jo na mučilno kolo. Kostji ji pokajo, ona pa moli in se priporoča Jezusu, naj jo podpira v njenem trpljenju. Prikaže se angel, razdrobi kolo in Evfemija stoji popolnoma zdrava pred ljudmi, ki so gledali njeno mučenje. Sodnik ji zapreti: Ako takoj ne daruješ našim bogovom, zaukazal bom, da te vržejo v razbeljeno peč, pa boš vi-

dela, da tvoj Jezus tebi nič pomagati ne more. Evfemija: »Tvoje ožnja se kar nič ne bojim; saj tvoj oženj kmalu ugasne.« — Sodnik ukaže, naj se peč prav dobro razkuri; dvema rabljema pa zaukaže, naj devico v peč vržeta. Pa prvi kar naravnost reče: »Jaz se nikakor ne drznem, da bi tej devici kaj žalega storil; kajti pred seboj vidim celo trumo svetlo oblečenih mož, ki jo pričakujejo.« Drugi rabelj pa prosi sodnika, naj ga nikar ne sili, da bi Evfemijo v peč vrgel, ker v peči vidi veliko mož, ki odstranjujejo oženj, da bi svetnici ne mogel škodovati. Sodnik pokliče druga dva rablja ter jima zaukaže, naj Evfemijo v oženj vržeta. Ta dva ga ubogata. Toda v sredi ognja stoji Evfemija ter hvali Boga, da ji take milosti izkazuje in ljudem kaže svojo vsemočnoost. Popolnoma nepoškodovana pride iz ognja in priporoča Jezusu onadva rablja, ki je nista hotela vreči v peč. Sodnik se jeze kar peni ter zaukaže, naj Evfemijo odvedejo v zapor; sam pa premišlja, kako bi jo ugonobil. In kaj si izmisli ta grozovitež?! V hitrici dá izkopati jamo; v jami zaukaže nastaviti meče in drugo ostro orodje; potem pa jama narahlo pokrije. Ko je jama tako prirejena, zapove rabljema, naj Evfemijo zapodita čez to jamo. Mislil je namreč, da, ko bode Evfemija tekla čez jamo, se bode vdrla in padla na nastavljeno orožje. Rablja storita kakor jima je bilo zaukazano ter podita Evfemijo proti jami. Ko pa devica priteče do jame, jo angeli prenesejo čez jamo, in ona teče naprej. Rablja drvita za njo. Mislila sta, da gotovo še ni prišla do jame; kar pa se pod njima vdere pokrov, padeta na nastavljene meče in nesrečno končata. Evfemija mora zopet v zapor nazaj. Čez nekoliko dni zaukaže sodnik, naj se izpuste zverine, da raztrgajo Evfemijo. Pa glej čudo! Nobena zver ji nič hudega ne stori, pač pa se ji dobrikajo. V sredi med zverinami Evfemija moli in prosi Jezusa, naj jo k sebi vzame. Zaslíši se glas iz neba: »Evfemija, dokončala si svoj tek, pridí po svoje plačilo!« — V tem hipu jo zgrabi lev in jo umori. — Predragi! Ali spoznaš iz te dogodbe, kako d o b r i varihi so angeli?

4. Tretji dokaz, kako dobri in postrežljivi varihi so naši angeli varihi, najde vsakteri lahko v svojem življenju. Nismo bili še zagledali luči sveta, pa v nevarnosti je gotovo že bilo naše življenje. V kolikih nevarnostih smo bili kot majhni otročiči, česar se, seveda, sami ne zavedamo, pa bi nam lahko potrdili naši odgojitelji. Kaj pa, ko smo bili že odrasli?! O, koliko bi jih moralo z menoj vred potrditi, da so bili v takih nevarnostih, da morajo svojo rešitev pripisovati le Bogu in svojemu angelu varihu! V kolikih nevarnostih pa smo gotovo tudi bili, za katere mi sami še ne vemo ne! In iz teh nevarnosti so nas angeli varihi rešili, kakor so bili rešili sv. Evfemijo, da ni padla v nastavljeno zadrgo.

Prav zato pa bodimo hvaležni Bogu, da nam je dal tako dobre varihe! Hvaležni bodimo pa tudi svojemu angelu varihu; spoštujmo ga in poslušajmo njegov glas, in nikar ga ne zani-

čujmo! Le dobro si zapomnimo, kaj pravi Bog sam: »Ne bo prizanesel, kadar grešiš. Ako pa poslušáš njegov glas in vse storiš, kar govorim, bom sovražnik tvojim sovražnikom in bom nasprotnoval tvojim nasprotnikom, in moj angel pojde pred teboj.«
Amen.

† Dekan Fr. Gornik.

Šestnajsta nedelja po binkoštih.

Praznik rojstva Device Marije.

Otroci pri materi na njen rojstni dan.

Blagor človeku, kateri me poslušá
in name pazi. Preg. 8. 34.

Dragi v Gospodu zbrani častilci Marijini! Rojstni dan naše predobre, preljube Matere in nebes in zemlje mogočne Kraljice praznujemo danes.

Je pa navada v imenitnih in visokih rodovinah, da se zbere, kadar praznuje mati svoj rojstni dan ali god, vsa družina ter se veseli z materjo tega lepega dne. Pridejo otroci od blizu in daleč in prineso dragi materi kak dar, vsaj kak šopek cvetlic, da ji s tem pokažejo svojo ljubezen in hvaležnost za vse dobrote, ki so jih sprejemali iz dobrotne njene roke. Povedo materi, kako se jim godi po svetu, razodenejo ji, če se jim je prigodilo kaj posebno lepega, jih je srečala posebna sreča, potožijo ji svoje nadloge in težave. In mati se veseli svojih otrok, ko jih vidi ob sebi, veseli se njih darov. Z enim se raduje nad njegovo srečo; drugega, trpečega, tolaži, mu zbuja upanje; tega in onega, pri katerem opazi kaj napačnega, pouči in posvari, resno sicer, a vedno s tisto blago materinsko besedo, iz katere pri vsej resnosti vedno jasno zveni velika, skrbeča ljubezen, ljubezen srca materinega.

Dragi v Gospodu zbrani, najodličnejša in najimnitnejša vseh rodov in družin pa je občestvo svetnikov, ona velika družina, ki druží v sebi svetnike v nebesih, duše v vicah in nas pravoverne kristjane na zemlji. In glejte, mi praznujemo danes praznik svoje Matere. — Gotovo je današnji dan posebno veselje v n e b e s i h. Vse trume nebeške, angelski kori in vsi zveličani duhovi se klanjajo svoji predobri Materi, Gospe in Kraljici, in jo slave z najslajšimi slavospevi. Časte in slave pa tudi v prekipevajoči sreči troedinega Boga in mu ne morejo peti dovolj hvale, da je dal Joahimu in Ani dete, ki je bilo od božje previdnosti in dobrote od vekomaj izvoljeno za Mater božjo in za drugo, boljšo Mater človeškega rodu, ki naj popravi, kar je zagrešila prva mati, Eva. — Vesele se današnji dan duše v v i c a h. Zakaj gotovo lije današnji dan na nje iz nebes posebna obilnost milosti božje. In če svetne kraljice in cesarice izkazu-

jejo ob svojih rojstnih dneh in godovih ljudem, tudi ubogim, ske-sanim jetnikom, posebne milosti in dobrote, je gotovo današnji dan na prošnjo nebes in zemlje mogočne Kraljice, na prošnjo Matere vernih duš, marsikatera duša rešena iz vic. — In vese-limo se rojstva Marijinega vsi verni katoliški krist-jani širom sveta, vsi, ki smo postali otroci Marijini, ko je Gospod, viseč v neskončnih bolečinah na križu, mislil na nas vse in nam je dal vsem Marijo za Mater z ljubezni in nežne skrbi polno besedo, ki jo je govoril Mariji: »Glej, tvoj sin,« in z lju-bezni in nežne skrbi polno besedo, ki jo je govoril apostolu Ja-nezu: »Glej, tvoja Mati!«

Predragi v Gospodu zbrani, prišli smo, da počastimo svojo najboljšo Mater ob njenem rojstnem dnevu. In prinesli smo ji darove. Kakšne pa?

Ti, o mladina, si prinesla lilije svoje nedolžnosti. O, kako je nebeška Mati vesela vsakega takega lilijsko čistega srca. Saj so vsa taka srca odsev njenegega deviškega, lilijskega srca. Zato ima z vami Marija pač največje veselje. Glej, ti nedolžnočista deklica, zdi se mi, da stoji tvoja nebeška Mati pred teboj vsa ožarjena ne samo nebeške časti, ampak tudi nepopisne radosti nad tvojo dušno lepoto, ti zre v čisto, nedolžno oko in v čisto, deviško srce, drži svojo mogočno roko nad teboj, kakor da te hoče očitati vsega hudega, vsakega diha greha, ter ti pravi: »Glej, kako veselje si mi naredila, otrok moj, da si prišla na moj rojstni dan tako krasna k meni. Skrbi, otrok moj ljubljeni, da prideš čez leto spet taka in mi prineseš še tako krasne lilije nedolžnosti v dar. Pazi name, glej vedno name, hodi po mojih stopinjah, in ohranila boš mir srca, svojo čistost, svojo srečo, zakaj »blagor človeku, ki mene posluša in name pazi, blagor posebno nežni cvetki, mladi deklici, če je vedno pod mojim varstvom.«

Prav tako vesela je Mati Marija tudi tebe, krščanski mladenič, ki si prišel, pravi otrok Marijin, danes k njej poln ljubezni in si prinesel neomadeževano srce, ki je tem lepše, ker ga je napolnil danes z nebeško glorio Sin božji in Sin Marijin, Jezus Gospod, ki si ga prejel v sv. obhajilu. Glej, vsa radostna raz-prostira Marija tudi čez tebe svoje materine roke in ti govori: »Zahvalim te, dragi sin, za veselje, ki si mi ga napravil danes. Ostani takšen, pazi name in na moj zgled, ohrani srce meni, ki »sem mati lepe ljubezni«. (Eccli. 24, 24.) Ostani mi zvest, in vra-čala ti bom zvestobo v življenju, ob smrtni uri in v večnosti.«

Da, krščanski mladeniči, le Marije se držite, za njo glejte, za njo hodite! Lepše, boljše, mogočnejše, bogatejše ne najdete ne na zemlji, ne v nebesih.

Mnogi pa so prinesli danes Mariji v dar krvavordeče rože, krvaveča srca. To ste vi, ki žalujete in jokate za svojimi dra-gimi, katere vam je ugrabila smrt v vojni, daleč od doma, daleč od vašega ljubečega srca, ki jim ni moglo postreči niti v zadnji uri. Le darujte te rože Mariji, dragocen dar so. In poslušnite

tudi vi, kako vam pravi Mati Marija polna sočutja: »Glej, saj sem trpela jaz prav isto in še hujše. Tudi meni so vzeli moje najdražje in najljubše, mojega Jezusa. Gledati sem morala, kako so ga zaničevali, opljuvali, trpinčili na vse mogoče načine, valjali po prahu, pribili ga na križ kakor najhujšega zločinca, pa mu nisem mogla pomagati. Mogla sem le vzdihovati: »Ali je še kje bolečina, kakor moja bolečina?« (Žal. Jer. 1, 12.) Le potrpi, moj sin, moja uboga nčerka, le darujte rože svojega trpljenja in svoje bridkosti meni, in jaz bom povrnila tebi in tvojim dragim v večnosti.«

Spet drugi ste prinesli nebeški Materi v dar trnjevenec, venec svojih bodočih skrbi in težav v teh težkih časih, trnjevi venec pomanjkanja in gladu, venec tistih bodočih in skelečih trnov, ki se zabadajo v vaša srca, kadar nimate jokajočim otrokom dati ničesar jesti. Le darujte, predragi, tudi ta dar Materi Mariji s prav otroško ljubečim in zaupnim srcem. Marija, ki je bila sama uboga, ga bo sprejela radevolje in ga pokazala svojemu božjemu Sinu ter ga prosila, kakor je prosila v materinski skrbi in ljubezni nekda v Kani na Galilejskem: »Ljubi Jezus, pomagaj, kruha nimajo.«

Drugi spet ste prišli srečni k svoji Materi, ki vas ni zadela v teh letih nikaka posebna nesreča, ki vas je Mati Marija varovala v ognju bitek, pred krogami in granatami. O, pokleknite danes s posebno ginjenim srcem pred predobro Mater Marijo, izrecite ji iz globočine srca svojo iskreno zahvalo in se ji darujte tudi za bodoče čase.

Dragi otroci in častilci Marijini, vsi darujmo danes svoje skrbi in svoje veselje, svoje vsakdanje sedanje križe in tesni strah pred prihodnostjo, svoja srca in svoje duše Mariji. Ti, o Marija, predobra naša Mati, pa jih sprejmi z milostnimi rokami. In ti, mogočna naša Mati, skrbi za svoje uboge, trpeče otroke, ti, ki si »roka božje vseomogočnosti in dobrotljivosti«.

A tudi posvarila bo Mati Marija danes morda tega ali onega otroka. »Kako, da postajaš tako mlačen, tako mlačna in hladna?« »Kako, da si opustil prvotno svojo ljubezen?« (Skr. Raz. 2, 4.) »Kako, da prihajaš zdaj tako poredkoma k meni in k mojemu božjemu Sinu?« In kako, da gledaš toliko po svetu? »Kako, da se srce tvoje obrača bolj in bolj k posvetnemu in ničernemu, k tujcem, a svojo Mater in svojega Boga pozabljaš? Pazi, da ne spoznaš nekega dne z obupnim srcem, »kako bridko je, zapustiti Gospoda svojega Boga (Jer. 2, 19) in zapustiti svojo mater ter iti po svetu.« — In temu ali onemu, ki bo danes molil: »Marija, skaži se mi Mater,« bo Marija morala morda reči kakor tistemu mladeniču, ki je zabredel v grehe, a je molil vendar vsak večer: »Monstra te esse matrem — skaži se mi Mater« — »Skaži se mi ti prej dobrega sina — dobro hčeri!« ... O blagor vsakemu, ki bo te besede Marijine poslušnil.

Pred vsem pa skrbimo, da bi Marija na ta dan nad nikomer izmed nas ne jokala, jokala zaradi njegovih grehov in hudobij in zaradi njegove trdovratnosti. Če je kdo med nami z velikim grehi obtežen, naj ne pozabi, da je Marija tudi njegova Mati. Ob njeni roki, po njeni materinski pomoči bo najlaže prišel spet k Bogu. In najlaže ob Marijinih praznikih. Zakaj ob teh izprosi in deli ona, ki je »pribežališče grešnikov«, največ milosti. O Bog, ko bi bil že na prihodnji Marijin praznik, na veseli god Marijin, na praznik presladkega Imena Marijinega, po dobro opravljeni spovedi spet srečen Marijin otrok! —

In ko se otroci, kadar so preživeli z materjo rojstni dan ali vsaj nekaj ur skupaj, poslavljajo od matere, ponese njene besede in drago njeno sliko globoko v srcu s seboj na svoje pote. Predragi, vtisnimo si sliko Marijino, njene besede, vse njene zglede, njene čednosti: njeno čistost, skromnost, ponižnost in pohlevnost, bogaboječnost, gorečnost v molitvi, njeno ljubezen do Boga in do bližnjega, tudi mi globoko v srce. Naj nas spremlja njena slika na vseh naših potih, naj ne izgubimo Matere Marije iz srca nikoli z velikim grehom, kakor pesem poje:

Sred srca mi oltar stoji,
 podoba krasna v njem blesti.
 Pogostoma pred njo klečim,
 zamaknjen ves v njen kras strmim:
 Marija je podoba ta,
 Marija vsa brezmadežna,
 Kraljica naša in Gospa,
 čez žene vse povzdignjena.
 Njo ljubi moja duša vsa,
 o bodi slavljenal
 Ne daj, da kdaj te izgubim,
 ne daj, da smrtno kdaj grešim.

Ko zjutraj rano se zbudim,
 se v kras te slike zatopim,
 in ko na svoje delo grem,
 z zaupanjem se v njo ozrem,
 da Bogu me priporočim
 in delo mi blagoslovi.
 Zvečer še, preje ko zaspim,
 Mariji se priporočim.
 Le tebe ljubi duša vsa,
 o bodi slavljenal
 Ne daj, da kdaj te izgubim,
 ne daj, da smrtno kdaj grešim.

Marijo kličem, ko radost
 mi polni prsi in sladkost,
 Marijo, ko mi vse srce
 pretresa bridka bol, gorje,
 Marijo, ko je v duši noč,
 ko stiska jo sovraga moč.
 Marija moja Mati si,
 si bila, boš vse moje dni.
 Le tebe ljubi duša vsa,
 o bodi slavljenal
 Ne daj, da kdaj te izgubim,
 ne daj, da smrtno kdaj grešim. Amen.

Ksaver Meško.

Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

Ljubezen do Boga in do bližnjika.

Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli. Ta je največja in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjika kakor sam sebe.

Mat. 22, 35.

Jezuitski pater Emanuel Sà je šel na praznik Marije Snežnice z mladim jezuitskim novincem sv. Stanislavom Kostko v cerkev Maria Maggiore ali Marije Snežnice na Eskvilinskem hribečku v Rimu. Med potjo sta se pogovarjala o Mariji. Med drugim vpraša pater Stanislava, ali on Marijo zelo ljubi. Stanislav se je obličje od notranjega ognja ljubezni kar razžarilo in odgovoril je s prisrčnim in srečnim glasom: »Kako je ne bi ljubil, saj je vendar moja mati!«

Predragi v Gospodu, enako moremo in pač tudi moramo reči tudi mi vsi: »Kako ne bi izpolnjevali prvega dela velike in največje zapovedi, ki govori o njej božji Žveličar v današnjem edlomku sv. evangelija, kako ne bi ljubili Boga, saj je vendar naš — Oče.«

Vzrokov, da ga ljubimo, ljubimo vsi brez izjeme, imamo mnogo. Danes bi navedli le enega najlepših in najplemenitejših, namreč hvaležnost.

Iz hvaležnosti moramo Boga ljubiti vsi brez izjeme, ker je on nas poprej ljubil. Ljubezen za ljubezen! Mislil je na nas od vekomaj — »ljubim te z večno ljubeznijo« (Jer. 31, 3) — dal nam je življenje in skrbi za nas dan na dan. In če nas kdaj tudi tepe, je tudi pri tem le njegova očetovska roka in ne roka kekega neusmiljenega tirana in sovražnika. Očetova roka pa ne bo udarila prehudo. Iz ljubezni do nas je poslal Bog svojega edinorojenega Sina na svet, v uboštvo in v pomanjkanje, v sovražstvo, v preganjanje in naposled v najsramotnejšo in najgrozovitejšo smrt. »Tako je Bog svet ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da se nihče, ki vanj veruje, ne pogubi, temveč ima večno življenje« (Jan. 3, 16). Misel na to ljubezen božjo, ki je nismo zaslužili in je nismo vredni, je vžigala v srcih svetnikov tako veliko hvaležnost in ljubezen, da je nositi niso mogli v svojih srcih. Kadar je sv. Stanislav dalje časa molil, ga je tako prevzela ljubezen do Boga, da mu je obličje vse žarelo in je na prsih občutil tako vročino, da je ni mogel več prenašati ter je moral na prosto, na zrak. Tako ga najde nekoč predstojnik ob nenavadnem času na vrtu. Začuden, ker je vedel, kako vestno in natanko se drži mladi novinec hišnega reda, ga vpraša,

kaj ob tem času na vrtu dela. In Stanislav mu pove z otroško odkritosrčnostjo: »Ko sem končal molitev, sem začutil v prsih žareč ogenj; zato sem šel na prosto, da se ohladim.« Prevzet hvaležnosti in ljubezni do predobrotnega Boga, je rimski duhovnik sv. Filip Neri († 1595) večkrat vzklikal: »O Bog, čemu mi nisi dal večjega srca, da bi te še bolj ljubil.« Svoji hvaležnosti in ljubezni je dal izraza veliki apostol Indije, največji vseh misijonarjev, sv. Frančišek Ksaverij v krasni latinski pesmi, ki bi se slovenski približno glasila:

Moj Bog, iz srca ljubim te,
ne ljubim, da zveličaš me,
in ne, ker vse nasprotnike
kaznuješ z večnim ognjem —
ne, ne, moj Jezus, ker si me
na križu bil odrešil,
ker si preboden bil za me,
zato iz srca ljubim te,
moj sladki Jezus, moje vse.

Ne da v nebesa bi me vzel,
ne da bi pekla me otel,
in ne zavoljo krone le —
le ker si prej me ljubil,
zato za te gori srce.
Le ker si moj Zveličar,
le ker si moj Gospod in Bog,
zato iz srca ljubim te,
moj sladki Jezus, moje vse.

Ali se ne zdi, da se duša tega svetnika dviga kakor orel nad zemeljske želje, da ne vidi, ne čuti, ne pozna ničesar kakor le ljubezen božjo in se v tej ljubezni vsa pogreza. Ko bi mogli slediti takim dušam mi vsaj od daleč! Ko ne bi ljubili Boga le, ker pričakujemo od njega plačila, ampak iz same hvaležnosti, zaradi njegove ljubezni, kakor molimo pri počešenju Najsvetejšega in pri počešenju presladkega Srca Jezusovega:

O Srce Jezusovo, ljubim te,
ker ti poprej si že ljubilo me.
O tebe ljubil sem, te ljubim zdaj,
ljubiti tebe hočem vekomaj,
zastonj, ne da mi plača je nebo,
ne straši ogenj v peklu me tako.
Ko bi ne bilo pekla, ne nebes,
bi ljubil te kot zdaj te ljubim res,
ker vreden si, ker ljubil si me prej,
zato jaz tudi ljubim te vselej.
Jaz tvoj sem ves, o Srce Jezusa,
ti, Jezus, si ljubezen moja vsa.

Ko bi ne molili te veličastne obljube in prisege samo z usti, ampak res iz globočine srca in duše!

Hvaležni moramo biti Bogu vsi, pravični in grešniki. Pravični, da jih je ohranil Bog pravične, v sveti svoji milosti; saj bi brez njega in brez njegove pomoči ne ostali pravični. Človek je pred Bogom pač kakor majhen otrok, ki sam še ne more hoditi, in ga mora kdo močnejši držati in podpirati. Brž pa, ko mu roko odtegne, otročiček pade. Tako bi padel tudi vsak izmed nas, tudi najpravičnejši, če bi mu Bog odtegnil svojo roko, svojo pomoč. »Brez mene ne morete ničesar« (Jan. 15, 5), pravi božji Zveličar. Ničesar dobrega namreč, ne velikega, ne majhnega, Kako bi premogli brez Boga največje in najtežje,

da se obranimo hudega in se ohranimo v milosti božji. Ali potemtakem ni dolžan vsak pravičnik Bogu mnogo hvaležnosti, mnogo ljubezni?

Še večjo ljubezen ter še večjo hvaležnost je dolžan Bogu grešnik, spokornik, ki se je s pomočjo milosti božje izkopal iz grehov in se dvignil k bogoljubnemu življenju. Mislimo si lahko, kako hvaležen je bil izgubljeni sin, ko ga je oče tako ljubeznivo in dobrotljivo spet sprejel v svojo hišo. Gotovo se je dan na dan spominjal te dobrote in je očeta zaradi nje tem bolj ljubil, mu bral vsako željo takorekoč z obraza in jo takoj izpolnil. Predragi v Gospodu, tako naj ljubi Boga vsak in vsaka, ki sta morda tudi kakor izgubljeni sin po grehu odšla daleč od očetovega doma, a jih je milost božja po spoznanju greha, po pokori in dobri spovedi privedla nazaj v hišo očetovo, nazaj k Bogu. Ti bi naj Boga, predobrotljivega in preusmiljenega, najbolj ljubili. Saj bi jih bil lahko že davno pahnil v večni ogenj, a jim je prizanašal, je čakal, jih klical in vabil, šel za njimi kakor dobri pastir za izgubljeno ovco. — Zakaj je tako goreče ljubila Gospoda Marija Magdalena? Zakaj se ni mogla ločiti niti od njegovega praznega groba? Ker mu je bila neskončno hvaležna za njegovo prebogato usmiljenje. — In sv. Avguštin, kako je po svojem izpreobrnjenju gorel od ljubezni do Boga! »Pozno sem te vzljubil, krasota ti, od vekov in vendar tako mlada, pozno sem te vzljubil. Okusil sem te in gladujem in žejam (po tebi). Doteknil si se me, in ožarel sem v tvojem miru« — izpoveda sam o sebi (Confess. II. 27). Zakaj tako plamti njegovo srce Bogu naproti? Ker je prepolno hvaležnosti. Ker čuti, kako je zaslužil, da bi gorel s tisočermi in milijoni, ki so manj grešili, že dolgo v žrelu peklenskem. A Bog se ga je usmilil, mu prizanesel, ga poklical k novemu, svetemu življenju. — Spokornik, ljubi tudi iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vse svoje misli svojega Boga, ki ti je skazal tako usmiljenje, da ti je odpustil vsa razžaljenja in te ni na veke zavržel!

A morda se bo kdo vznemiril, češ: »Ali jaz pač ljubim Boga?« Res, ljubezen je skrivnost srca. Dala pa bi se navesti za njo tudi nekatera znamenja, kakor na zunanjih znamenjih tudi kmalu vidimo, ako se ljubijo ljudje med seboj. Sv. Karel Boromejski, čigar vse življenje je izgorevalo v ljubezni do Boga, navaja tale znamenja: 1. če kdo rad na Boga misli — kakor pač človek rad misli na osebo, ki jo ljubi, 2. če rad in z veseljem biva v hiši božji, v cerkvi, 3. če rad govori o Bogu in rad govori z Bogom, rad moli, 4. če rad sliši govoriti o Bogu, 5. če rad daje od svojega premoženja, ako ga ima, za čast božjo, 6. če zaradi Boga rad kaj pretrpi, 7. če rad izpolnuje zapovedi božje, 8. če ljubi, kar Bog ljubi, in sovraži, kar Bog sovraži, 9. če ne navezuje srca na svet in na posvetno, 10. če ljubi namestnike božje in jim skazuje primerno čast in spoštovanje.

Vprašajmo se po teh znamenjih, ali je ljubezen do Boga res tudi v naših srcih.

Ljubezen do Boga pa ni mogoča brez ljubezni do bližnjega. »Kdor ne ljubi svojega brata, ki ga vidi, kako more ljubiti Boga, ki ga ne vidi. In to zapoved imamo od Boga, da naj, kdor ljubi Boga, ljubi tudi svojega brata.« (I. Jan. 4, 21.) Če kdaj, je ljubezen do bližnjega potrebna v sedanjih časih. Velikanske naloge čakajo krščansko ljubezen po vojni, kadar bodo prišli nazaj v domovino in v naše domove bolniki in pohabljeni, slepi, gluhi, brez rok, brez nog. Brez velike in največje ljubezni ne bo mogoče strašnih ran sedanje vojne niti malo zakriti, kaj šele zaceliti. Vsi bodemo morali tukaj polni ljubezni odpirati srce in roke, posebno še starši, ki se jim bodo vrnili sinovi bolni in pohabljeni, žene, ki bodo dobile poprej močne in zdrave može povsem bolne in potrte nazaj, otroci, ki se jim bo poprej čili, veseli, za vse skrbeči oče vrnili bolehen, vsega naveličan, za delo nezmožen. — A krščanske ljubezni do bližnjika je zelo treba tudi zdaj. Zakaj kamorkoli se ozremo, povsodi vidimo pomanjkanje, bedo, trpljenje. Zato, predragi, izkazujmo, kolikor nam le mogoče, v dejanju ljubezen do bližnjika. Ako pride siromak, kak lačen otrok, uboga mati prosit pomoči, ne zaprimo pred njimi srca, rok in duri. Če mnogo ne moremo dati, saj v teh časih nima nihče preveč, dajmo, kateri količkaj moremo, vsaj malo, kosček kruha, peščico moke. Eden tako, drug tako, in vsaj nekoliko bo le zaleglo. — Mladi vojak in katehumen Martin tudi ni imel ničesar, ko je v hudi zimi jezdil iz mesta Amiena na Francoskem, in je videl poleg ceste zmrzujočega berača. Pa se ni izgovarjal, da ničesar nima, ampak je pogumno potegnil meč, odsekal pol vojaškega plašča in ga dal ubožčku. Naslednjo noč pa vidi v prikazni Kristusa Gospoda sredi nebeških trum, oblečenega v tisto polovico vojaškega plašča, in sliši, kako pravi Gospod nebeškim prebivalcem: »S temle plaščem me je ogrnil danes Martin katehumen.« — Mislimo tako tudi mi, kadar nas prosi kdo miloščine: »Ne prosi me navaden človek, temveč sam Kristus me prosi. Iz ljubezni do Gospoda si hočem nekoliko pritrgati in dati revežu. In Kristus Gospod, ki sam pravi: »Karkoli ste storili najmanjšemu mojih bratov, ste meni storili,« Kristus Gospod, ki je dovolj bogat in ne ostane nikomur ničesar dolžan, ne bo ostal dolžan tudi meni. In ne vemo, kaj še pride. Morda bodemo v zadregi in potrebi tudi mi in bodemo morali prositi drugih pomoči. In tedaj »se bo merilo tudi nam, s kakršno mero zdaj mi merimo.« (Luk. 6, In če ne bi potrebovali nikoli usmiljenja nikogar drugega, božjega usmiljenja nam bo treba v življenju, ob smrti, pri sodbi. Zato bodimo usmiljeni, da bodemo usmiljenje dosegli. Amen.

Ksaver Meško.

Osemnajsta nedelja po binkoštih.

Bolezni so večkrat posledice naših grehov.

Zaupaj, moj sin, tvoji grehi so ti
odpuščeni. Mat. 9, 12.

Sveti Efrem, sirski dijakon, pripoveduje sam o sebi sledečo dogodbo. Ko je bil še mlad, so ga poslali starši nekoč po nekih opravkih. Efrem gre in pride v gozd. Tam dobi kravo, ki je bila lastnina nekega prav revnega moža. V mladostni razposajenosti začne Efrem lučati v kravo kamenje ter jo podi po stezah in skalah. Krava, vsa trudna in zbegana, pade v neki prepad in pogine. Efrem se za to nič ne zmeni in odide dalje. Na potu sreča moža, čigar last je bila ubita krava. Mož vpraša mladeniča po kravi. Efrem pa ga zasmehuje in zmerja, da je bil ubogi siromak ves žalosten in potr.

Zatem je preteklo več let in Efrema so poslali zopet starši po opravkih. Ker se je pa zamudil, ga je na potu v gozdu zajela noč. Efrem se prestraši, ker ne ve ne kod, ne kam, a k sreči dobi pastirje, ki so pasli ovce, in ti ga sprejmo pod streho in prenoče. Tisto noč pa se prigodi, da napadejo volkovi čredo, jo moré in razkrope. Pastirji pa so mislili, da so to nesrečo zakrivili roparji in da je Efrem ž njimi v zvezi. Zato ga primejo, zvežejo in pred sodnika peljejo. Efrem je sicer zatrjeval svojo nedolžnost, a nihče mu ni verjel.

Tako prebije Efrem v ječi po nedolžnem štirideset dni. Vzdihuje, prosi in moli za rešitev. Z njim vred sta bila v ječi tudi še dva druga jetnika: enega so dolžili uboja, drugega prešuštva. Tudi ta dva sta zatrjevala, da sta po nedolžnem zaprta. Ko je tako Efrem neprenehoma k Bogu zdihoval, se mu nekoč v spanju prikaže angel in ga vpraša, čemu je zaprt? Efrem mu pove celo zgodbo natančno. Angel mu odgovori: »Vem, da si v tej stvari popolnoma nedolžen, toda ali se ne spominjaš več krivice, ki si jo storil ubogemu možu, ker si mu kravo končal in ga še zasramoval? Ali si tisto krivico poravnal? Ali si naredil pokoro? Glej, tista krivica je vzrok tvojega trpljenja, ker Bog kaznuje vsako pregreho tukaj ali tam! Dokler se ne skesaš, zastonj pričakuješ od Boga rešitve! Isto velja tudi o tvojih so-ujetnikih. Tudi onadva sta nedolžna v teh stvareh, katerih sta obdolžena, a kriva sta v drugih.« Tako je angel govoril in izginil.

Drugo jutro se začne Efrem pogovarjati s svojima tovarišema in ju vpraša, če nista morda storila v življenju kake druge krivice, za katero se še nista spokorila. Prvi, ki je bil obdolžen uboja, pravi: »Jaz se ne morem ničesar domisliti razen tega, da sem se nekaj sprehajal ob vodi. Tam sta bila

dva, ki sta se prepirala. V prepiru pa pahne tovariš drugega v vodo. Ta je sicer klical na pomoč in iztezal roke, a jaz ga nisem hotel rešiti. In tako je utonil. Sicer se ne spomnim ničesar, za kar se že ne bi bil spokoril in spovedal.« Drugi, — obtožen prešuštva — pa pravi: »Tudi jaz se zdaj domislim na nekaj, kar se je zgodilo že pred več leti. Takrat sta dolžila dva brata svojo sestro prešuštva zato, da bi jo pripravila ob doto. Tudi mene sta podkupila, da sem po krivem pričal pred sodnijo.« — Sedaj je Efrem spoznal čudovita pota božje pravičnosti. Obžaloval je svojo krivico in ko je bil kmalu nato izpuščen, jo je popravil, posvetil se je duhovskemu stanu in umrl kot velik svetnik. Tako pripoveduje sv. Efrem sam.

Isto resnico, da Bog kaznuje vsako krivdo, vsak greh, — ali že na tem svetu, ali pa v večnosti, — je potrdil sam Zveličar v današnjem evangeliju. Tudi bolezen mrtvoudnega je bila posledica in kazen njegovih grehov. In ker je vsevedni Zveličar vedel, kje je vzrok njegove bolezn, namreč v greh, zato je hotel najprej ozdraviti njegovo dušo, in potem šele njegovo telo. Ozdravil je dušo, rekoč: »Zaupaj, moj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni!« In ko je bil odstranjen vzrok bolezn, izginila je tudi posledica; ozdravil mu je telo, rekoč: »Vzemi svojo posteljo in hodi!«

Iz tega razvidimo, da so bolezn, žalosti, preganjanja in zaničevanja večkrat kazni za storjene grehe, za grehe, katere smo mi morda že davno pozabili, a Bog jih ni pozabil. In prav je tako, da jih ni pozabil, ker gorje za nas, če bi jih tukaj nad nami ne kaznoval, pač pa v strašni večnosti. Spominjajmo se večkrat, preljubi, molitve sv. Avguština, ko je prosil Boga: »Tukaj o Gospod, žgi, kaznuj in peci, da mi le v večnosti prizaneseš!« in besed sv. Terezije: »Ali umreti, ali trpeti«, in sveta Magdalena Paciška jih popravi: »ne umreti, ampak trpeti.« — Kadar človek zboli, se le prerado zgodi, da iščejo ljudje vzroka v različnih prigradkih življenja: žalost, prehud napor, skrbi in prehlajenje so jim vzrok bolezn. Podobni smo velikašem jeruzalemskega mesta, ki so se zbrali v posvet ob času preroka Jeremija, in so prevdarjali o vzrokih mnogih nesreč, šib in kazni, ki so takrat zadevale izvoljeno ljudstvo. Ta je iskal tu, drugi drugje vzrok. Prerok pa stopi prednje in pravi: »Vi se motite in ste daleč od pravega cilja. Preglejmo raje naša pota, naša dejanja in nehanja pred Bogom in našli bomo vzrok nesrečam!« Isto govori tudi nam božji prerok: Preiščimo svoje srce, svoje življenje in našli bomo vzrok nesrečam, ki nas tarejo. In če smo ga našli v svojih greh, tedaj se jih očistimo, sicer je prazno vsako vzdihovanje.

Greh je vzrok vseh nesreč, vsega zla: saj je greh edino pravo zlo na svetu. Zamislimo se, da tudi mi ležimo na bolniški postelji, in naša duša je bolna, smrtnobolna. In zakaj? Zato, ker imamo grešna, slaba nagnjenja, ker nas

vežejo in tarejo strasti, ker smo škodovali bližnjemu na časti in dobrem imenu, ker smo delali škodo in krivice, zato, ker smo živeli ali morda še živimo v jezi, prepiru in v sovraštvu, zato, ker, sino bili trdosrčni in neusmiljeni do bližnjega, zatirali uboge, vdove in sirote, zato, ker smo zanemarjali dolžnosti svojega stanu, ker smo premalo pazili, kaj dela družina: sinovi in hčere, posli in drugi podložni, zato, ker nismo posvečevali nedelj, zapovedanih postov ... In če tako premišljujemo, bomo take in enake grehe našli, katere smo mi že davno pozabili. Bog pa jih ni pozabil, ker jih pozabiti ne more in nas je obiskal s šibo nesreč, s šibo bolezní. Sedaj uvidiš, zakaj si bolan, zaničevan, reven in preganjan. Bog kaznuje in tudi mora kaznovati vsak greh, kaznuje večkrat s časnimi nadlogami, ker nas hoče na ta način očistiti in v večnosti rešiti. In ravno v tem se kaže blago očetovsko srce, ker tukaj kaznuje, da tam prizanese, tukaj rani, da tam zaceli, tukaj udari, da tam odpusti.

Niso sicer vse bolezni posledica grehov, ker vemo iz življenja premnogih svetnikov, ki so silno veliko pretrpeli na duši in telesu, pretrpeli na časti in dobrem imenu in to vse po nedolžnem. Spominjam tu velikih svetnikov in svetnic trpinov: sv. Lidvine, sv. Katarine, sv. Terezije in drugih. Te je Bog na ta način čistil in jim s tem spletal krasnejši venec večne slave. Tako nas tudi Bog obiskuje z nesrečami, da bi se spoznali in spokorili. Sv. Duh sam pravi: »Težka bolezen dušo ozdravi.« In v Jobovi knjigi beremo: »O da bi vsaj spoznal, da te Bog manj kaznuje kakor si zaslužil.« O, naj bi tudi mi spoznali z brati egiptovskega Jožefa: »Mi trpimo sedaj po pravici, ker smo se pregrešili proti bratu Jožefu.«

Bolezni so potrebne. Zakaj? Dokler je človek mlad, zdrav, bogat in slavljen, ne misli mnogo na Boga, na smrt in na večnost. Ko ga pa Bog priklene na bolniško posteljo, tedaj se začne zanj resna šola, polna naukov za čas in za večnost, za dušo in telo. Tedaj mora spoznati s psalmistom, da je dobro, da ga je Bog ponižal, da se nauči božje postave. Takrat se mu pokažejo krščanske resnice vse lepše, svetlejše in bolj tolažilne kot v zdravih dneh.

Tedaj bolnik spozna samega sebe. Tedaj spozna, kako malo dobrega je storil doslej v svojem življenju. Koliko ur, dni in let je zašlo v večnost brez Boga, brez koristi za dušo in za nebesa.

Tedaj bolnik spozna prav jasno ceno časa. Čas je toliko vreden kot Bog sam, ker s časom in v času si moremo prislužiti Boga samega. In kako lahkomišelnó ljudje v zdravju ravnaó s časom. Neka nuna benediktinka se je prikazala po smrti svoji sosestri in ji rekla, da je popolnoma zadovoljna: toda če bi mogla še kaj želeti, želela bi edino to, da bi se vrnila v življenje in trpela, da si prisluži večjo slavo. Pripravljena bi bila trpeti hudo bolezen, katero je imela ob smrti,

z veseljem do sodnjega dne, da si zasluži slavo, ki jo pridobi ena sama »Češčena Marija«.

Bolnik spozna nadalje, koliko dobrega je opustil. Za veselice je bil tako natančen, a glas zvona je tako rad preslišal; v gostilni mu ni bilo nikdar dolgčas, a pridiga in maša je bila vedno predolga; za posvetne reči tako radodaren, za cerkev in reveže pa tako skop; za nepotrebne reči se je toliko brigal, za dolžnosti svojega stanu pa nič.

Takrat spozna nadalje bolnik velikost svojih grehov. V zdravju je svojo vèst dušil, da mu ni mogla očitati njegove pregrehe, zdaj pa mu jasno stopijo pred oči v njegovem številu, zlobi in teži; poprej jo je potolažil, zamamljal, sedaj utihnejo vsi izgovori, in samo grehi ostanejo, katere je poprej tolikrat sam sebi tajil, se sam sebi tolikrat lagal.

Takrat spozna bolnik ceno svojega zdravja. Morda si je bolezi sam kriv, katero je nakopal sam sebi z nezmernostjo v jedi in pijači, s ponočevanjem, s plesom, z razuzdanim življenjem. O grešno veselje je kakor sodomsko jabolko, ki je na zunaj lepo, a znotraj pa polno gnilobe. Kakor pokošena cvetlica na polju vene mlad bolnik na bolniški postelji. In sam si je tega kriv. Prikrajšal si je življenje za deset, dvajset, trideset ali morda še več let, katere mu je Bog odločil, da jih preživi v njegovo čast in sebi v dušno zveličanje. In za ta zapravljenost, izgubljenost leta bo moral dati Bogu oster odgovor. Na to ni mislil v zdravju, šele bolezen ga je na to opomnila, a sedaj je, žalibog, prepozno...

Tedaj se spomni na vrednost posvetnega veselja, ki je bilo tako kratko, nestanovitno in omotičnemu spanju podobno. Tedaj se spomni na veliko vrednost milosti božje, katero je tolikrat preziral. Bog ga je klical v cerkev, on je ostal zunaj; Bog ga je vabil k zakramentom, on je ostal gluha. O da bi imel še časa! Tedaj se spomni, kdo je njegov pravi prijatelj: starši, katere je zaničeval, duhovniki, iz katerih se je norčeval v zdravih dneh, Bog, za katerega se ni dosti menil. In posvetni prijatelji? Vsi so izginili kakor dim. Odšli so in zdaj iščejo drugih; nanj so že pozabili.

Tako je, predragi, bolniška postelja za marsikoga šola pokore in začetek spreobrnjenja. O da bi vedno spoznali nauk, ki ga nam ta šola daje: naj si bo bolezen že kazen za greh, ali pa poskušnja, vedno je njen nauk blažilen. Pojdimo tudi mi v bolezi, a še bolj, vže v zdravih dneh k nebeškemu Zdravniku in ga prosimo, naj nas ozdravi. In če bo naše zaupanje in kesanje tako kakor evangelijskega bolnika, bomo tudi mi zaslišali iz ust Gospodovih vesel in tolažilni glas: »Zaupaj, moj sin, moja hči, tvoji grehi so ti odpuščeni!« Amen.

Devetnajsta nedelja po binkoštih.

Kakšna pregreha je božjeropno obhajilo.

Prijatelj, kako si le sem prišel, ko nimaš svatovskega oblačila. Mai. 22. 12.

Kraljevska ženitnina, katero nam opisuje današnji evangelij, pomenja v duhovnem smislu sv. obhajilo. To je tista ženitnina, katero je pripravil kralj vseh kraljev in h kateri so povabljeni vsi pravoverni kristjani, katere se smejo udeležiti vsi, toda, dobro pomnite, predragi v Kristusu, ne brez svatovskega oblačila.

Svatovska obleka pa, v kateri mora priti krščanska duša k tej ženitnini, je posvečujoča milost božja. Gorje ti, o krščanska duša, če pristopiš brez te svatovske obleke z zamolčanimi smrtnimi grehi ali brez vsakega kesanja in trdnega sklepa poboljšanja k mizi Gospodovi! Ne čaka te milejša obsodba, kakor nesrečnega gosta v današnjem evangeliju. Vnanje teme večnega pogubljenja se storiš vredno, kajti ti sprejmeš sv. obhajilo nevredno in nevredni sprejem sv. obhajila — dobro si zapomni, kar ti povem, to je predmet moje propovedi — je najstrašnejši izmed vseh grehov. Tak nevredni sprejem je namreč: 1. največja hudobija zoper tvojega predobrotljivega Boga; 2. najgrša nehvaležnost zoper tvojega preljubeznivega Zveličarja, in 3. najbrezbožnejše oskrunjenje najsvetejše skrivnosti cele naše vere. — Zakramentalni Bog, moja grešna usta se bojé govoriti o tvoji sv. skrivnosti. Gani ti naša srca in napolni jih s sv. strahom, da občutimo, kako strašen greh je božji rop!

I. Nevredno obhajilo je prvič največja hudobija zoper predobrotljivega Boga. — Vprašam: Ali je svet izvršil kdaj večjo hudobijo, kakor ko je križal Sinu božjega? Ne, mi odgovorite, nikoli. Kajti tu so grešniki obsodili nedolžnost, tu je svet križal svojega Odrešenika, tu je človek usmrtil svojega Boga. Nad velikostjo te hudobije je osupnila cela narava; solnce je otemnelo, zagrinjalo v templju se je pretrgalo, zemlja se je tresla, skale so pokale, mrtvi so vstajali, skratka celo stvarstvo je strmelo.

Da, tako je. Toda ne prestrašite se, dragi kristjani, če vam povem, da se dobé celo med kristjani, ki izvrše dokaj večjo hudobijo zoper svojega Boga, da so grozovitejši morilci Sinu božjega, nego so bili Judje. Da, Jezus ni bil k smrti obsojen samo od neverne judovske sinagoge, katero je zavržel, ne, on mora biti še sedaj vernikom v smrtno žrtev v svoji Cerkvi, katero

je ustanovil in s svojo krvjo odrešil. Ni bil križan le od trdovratnih Judov na gori Kalvariji, križan je še dandanes od svojih najljubših učencev, od kristjanov, in sicer, kar je najstrašnejše, celo na posvečenem oltarju, kjer prebiva kot Gospod vsega veličastva in kjer molimo njegovo božanstvo.

O, kakšna hudobija! Ko bi bili Judje spoznali Gospoda časti, bi ga ne bili nikdar križali, piše sv. Pavel (I. Kor. 2. 8.) Njihova hudobija je izvirala iz surove nevednosti. Zveličarja niso imeli za Sinu božjega, ampak zgolj za človeka, ne za Odrešenika, ampak za zaničevalca postave in zapeljivca ljudi. Kakor velika je bila torej njih hudobija, jo vendar nekoliko opravičuje njih slepota. Takega kristjana pa naj kaj opravičuje? Ali ne ve, da uživa v podobi kruha pravega Boga? Zakaj ga mori z božjim ropom? Ali ne ve, da biva v tem zakramentu tisti Sin božji, ki je zanj umrl na križu? Da, to ve. Pa zakaj ga znova križa z nevrednim sprejemom? Ali ne ve, da pije tisto kri, ki ga je oprala njegovih grehov? Pa zakaj jo tepta takorekoč z nogami? Zakaj pusti Sinu božjega znova umreti v svojih božjeropnih ustih? Zakaj ga pokoplje v svojem vsled grehov ostudnem srcu? Da, tako se pregreši nad svojim Bogom in to je njegova velikanska hudobija, na katero kopiči še drugo, namreč najgrš o nevaležnost proti najljubeznivejšemu Zveličarju.

II. O, moj križani Zveličar, vidim, kako visiš poln ran in krvi na lesu sv. križa, vidim te v oni podobi, v kateri te je napovedal prerok Izaija, vidim te brez lepote, zaničevanega, kakor najslabšega med ljudmi. Zaradi naših grehov si tako razbit. In v tvojih neznosnih bolečinah te zapusti še nebeški Oče z notranjo tolažbo! Naposled zakličeš z umirajočim glasom: Dopolnjeno je. Sedaj, o ljudje, sem dovolj trpel za vas, sedaj hočem končati trpljenje s svojo smrtjo in iti v večno slavo; dopolnjeno je.

Toda ne, o umirajoči Zveličar, ne kliči še: Dopolnjeno je! Res je, Judje so ugasili svojo žejo po tvoji krvi, tvoji sovražniki so se upehali nad teboj, tvoji morilci so skrhalo smrtno orodje na tebi, pa oh, tvoje trpljenje še ni končano; sedaj hočejo kristjani nadomestiti Jude in te znova križati. O, le izroči svojo dragoceno dušo v roke nebeškega Očeta, a priti bo morala še mnogokrat nazaj, da bo znova grešnikom v zasmeh; o, le daj položiti svoje telo v nov grob, a pokopano bode še čestokrat v nečistem srcu; le vstani od mrtvih, pa umorjen bodeš še večkrat; le sedi častljivo na desnico svojega Očeta, pa brezbožnost kristjanov te bo velikokrat pahnila z nje in te celo teptala na tvojih oltarjih; le skrij se v podobi kruha, pa tvoji učenci te bodo premnogokrat izdali z Judeževim poljubom!

Bridkost in sramota, predraži, me ne pustita govoriti dalje, sveti strah in groza se pollaščata moje duše, molčim. A sedaj,

ko molčim, slišim božji glas iz srede svetišča. Jezus, Sin božji, je, ki vam, dragi verniki, takole kliče iz najsvetejšega zakramenta: Kristjani, moji ljubi učenci, v vaše zveličanje sem postavil ta skrivnostni zakrament koncem svojega življenja, da, kolikorkrat boste jedli ta kruh in pili ta kelih, se spominjate mojega trpljenja in moje smrti; toda vi zlorabite to božje darilo in žalite mojo ljubezen s tolikokratnim oskrunjenjem te najsvetejše skrivnosti. Postavil sem ta presveti zakrament, ker sem svoje ljubil do konca, postavil ga kot največjo zastavo moje neskončne ljubezni do vas, a vi se ga poslužujete kot sredstva najhujšega sovraštva do mene. Vi uživata ta »kruh življenja« v svoje pogubljenje, vi onečastujete to »angelsko jed« s satansko hudobijo, vi skrunite ono kri, ki vas je oprala vaših grehov. Kako sem jaz vse to zaslužil od svojih prijateljev, od svojih učencev, od svojih otrok?

Tako toži Zveličar v najsvetejšem zakramentu nad nehvaležnostjo kristjanov, katero mora prenašati prav v tej božji skrivnosti. Pa oglejmo si, verni kristjani, naposled še brezbožno oskrunjenje, katero stori tej najsvetejši skrivnosti, kdor nevredno pristopi h Gospodovi mizi!

III. Kakor bogat je Bog, vendar ni imel, kakor moder je, vendar ni vedel in kakor vsemogočen je, vendar ni mogel več dati, kakor samega sebe z mesom in krvjo v najsvetejšem zakramentu. To je premišljevanje angelskega učenika, sv. Tomaža Akvinskega, s katerim hoče reči, da izmed vseh skrivnosti naše vere ni nobene večje od skrivnosti presvetega zakramenta. Ali ni vsled tega največja brezbožnost, oskruniti oni zakrament, ki je največje skrivnostno delo božjega bogastva, modrosti in vsemogočnosti, zlorabiti oni zakrament, pred katerim leže nebeški duhovi polni češčenja na svojih obrazih, sprejeti z nečistimi ustmi ono telo, proti kateremu so nebesa nečista, zapreti v svoje srce kakor hudobneža onega neskončnega Boga, katerega ne more obseči ne nebo ne zemlja, zapreti pa v srce, v katerem vladata še greh in satan?

Poglejte v sv. pismo in videli boste, da Jezus na nič tako ne gleda, kakor na češčenje, katero dolgujemo njegovemu telesu in krvi v najsvetejšem zakramentu. Ko je rojen, se zadovolji s slabim hlevom; ko hoče ugasiti svojo žejo, gre k javnemu vodnjaku; ko se hoče postiti, gre v puščavo; da, dočim imajo lisice svoje brloge in ptice neba svoja gnezda, ne zahteva on niti prostorčka, kamor bi naslonil glavo. (Mat. 8. 20.) Toda, ko hoče postaviti najsvetejši zakrament, ko hoče dati svojim ljubljencem svoje telo in kri v hrano, ukaže učencem, naj pripravijo veliko, lepo sobano, da bi se tako vse strinjalo z velikostjo in svetostjo tega božjega zakramenta. Ali si povsemtem moremo misliti kaj brezbožnejšega, nego prejeti najčistejše telo in kri Sinu božjega z nečistim srcem in tako oskruniti ta najsvetejši zakrament z nevrednim, božjeropnim obhajilom?

Ne recite, pobožne duše: Kdo se bode pač upal pristopiti k mizi Gospodovi s pregrešnim srcem? — O preljubi, da bi bili pač vsi tako skrbni! Kako rad bi molčal o pregrehi, o kateri se ne more govoriti brez trepeta! Pa pomislite! Če je že sveti apostol Pavel sredi največje gorečnosti prvega časa krščanstva, ko je bil skoraj vsak kristjan pripravljen dati raje življenje za svojo vero, kakor pa oskruniti zakramentalno telo Gospodovo, našel vendarle zlorabo sv. obhajila, kaj se je še le danes bati, o moj Bog, ko je gorečnost prvih kristjanov skoraj zginila in ko je toliko kristjanov le po imenu in na videz, ki le iz človeških ozirov, brez vsake priprave sprejemajo zakrament sv. Rešnjega Telesa! Poslušajte me, ki se brez izpraševanja vesti spovedujete in iz kaznivredne zanikarnosti ali morda celo namenoma iz napačne sramežljivosti en ali več smrtnih grehov zamolčite; poslušajte me tisti, ki prihajate k spovedi brez vsakega kesanja in trdnega sklepa poboljšanja in popolnoma nepripravljeni pristopate k angelski mizi; poslušajte me — vam vsem moram naznaniti, da so vaša obhajila strašni božji ropi! O, predragi, pripravite se pač vedno vredno na sprejem sv. obhajila! O, da bi vam vsem mogel vcepiti v spomin in srce besede sv. Pavla, ki pravi: »Naj človek sam sebe presodi in tako naj je od tega kruha in pije od keliha! Zakaj kdor nevredno je in pije, si sodbo je in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega.« (I. Kor. II. 28. 29.) Amen.

Po P. R. Graserju, O. S. B.: K. čik.

Evharistični govori.

Spisal Franc Bernik.

10. Pred tabernakelj — na božje Srce Jezusovo.

Pridite k meni vsi, ki se trudite
in ste obteženi in jaz vas bom poživil.
Mat. 11, 28.

Leta 1882. so vedni nalivi mesecev septembra in oktobra povzročili velike povodnji na južnem Tirolskem in v pusterski dolini. V veliki nevarnosti je bila tudi hiša, stoječa tik potoka v bližini vasi Marija Luggau. Bati se je bilo, da bo narasli potok izpodjedel zemljo ter porušil hišo. Kaj store prebivalci te hiše? Gospodar in drugi sosedje delajo noč in dan, da bi odvrnili pretečo nevarnost. Gospodinja in njena hči pa hitita v cerkev ter poklekmeta pred tabernakelj. S solzami v očeh se zatečeta k usmiljenemu Srcu Gospodovemu ter ga prosita, da naj odvrne pretečo nevarnost. In nista zastoj zaupali. Par korakov pred hišo je potok prestopil svoj breg ter si v velikem krogu krog hiše napravil novo strugo in za hišo zopet zavil v svojo staro

strugo. Vsak, ki je to videl, je bil prepričan, da je ta hiša bila pod posebnim varstvom božjim; zakaj le božja neskončna moč je mogla to povzročiti. In tako je postala ta hiša, ki še dandanes stoji, očividni dokaz, da v zakramentu presv. Rešnjega Telesa bije Srce Tistega, ki so mu pokorni vetrovi in morja, ki ima vso oblast v nebesih in na zemlji, pri katerem moremo najti v vseh nadlogah in potrebah življenja najizdatnejšo tolažbo in pomoč.

Predragi mi v Kristusu! Čudovita je zares ljubezen božja do nas ubogih, grešnih ljudi. Kakor božji Zveličar nekdaj ni bil zadovoljen samo s tem, da je na večer pred svojim trpljenjem spremenil kruh in vino v svoje pravo telo, pravo kri, marveč je na gori Kalvariji pustil celo svoje srce odpreti, prebosti, da bi se mogli na tem božjem Srcu tem lažje odpočiti vsi ljudje vseh časov, ako le hočejo, prav tako dela on še danes. Prav to božje Srce ljubezni in tolažbe, o predragi, bije še sedaj za nas tu v zakramentu ljubezni, v tabernaklju. In glas našega najboljšega Prijatelja nas neprenehoma kliče in vabi, da vsi, ki se trudimo in smo obteženi — in kdo, predragi, se ne trudi, kdo ni obtežen v tej dolini solz? —, da torej mi vsi brez razločka hitimo k temu božjemu Srcu, pri njem iščemo potrebnih milosti in moči.

Vprašam vas torej, predragi: Ali bi bilo prav, da mi, ki smo že toliko lepega slišali doslej o zakramentu sv. Rešnjega Telesa, prezremo to, kar je v tem zakramentu najlepše, najčudovitejše, kar nas najbolj vleče pred tabernakelj, presveto Srce Jezusovo?

Že veliki Marijin papež Pij IX. je začel tudi češčenje presv. Srca Jezusovega prav posebno širiti in priporočati, tako da se je že l. 1875. nešteto cerkva in krajev posvetilo presv. Srcu. Leon XIII. pa je ob začetku sedanjega stoletja vso sv. Cerkev, vse vernike skupaj in vsakega posebej daroval božjemu Srcu. Od tedaj pa je pobožnost do presv. Srca Jezusovega prešla takorekoč v naše meso in kri. Slovesno se praznujejo prvi petki, prve nedelje v mesecu. Posebno slovesno se vsako leto obhaja praznik presv. Srca, oziroma nedelja po tem prazniku, ko se obnavlja posvečenje božjemu Srcu.

A, kristjani, kako se vrši vsa ta proslava presv. Srca Jezusovega? Pred tabernakeljnom, v znamenju monštrance, keliha in ciborija. Ljudstvo moli Najsvetejše, je pobožno pričujoče pri sveti maši, hvaležno pristopa k angelski mizi. Zato opravičeno trdim, da je višek češčenja sv. Rešnjega Telesa prav goreče češčenje božjega Srca v tem čudežnem presvetem Telesu. In ta višek moramo tudi mi doseči. Zato pa vam, dragi častilci sv. Rešnjega Telesa, kličem danes: Na božje Srce Jezusovo tu sem pred tabernakelj! I. Tu bije Srce največje ljubezni za slehernega izmed vas. II.

Češčenje presv. Srca je nam vsem posebno v današnjih časih najnujnejša potreba. Presveto Srce Jezusovo, usmili se nas!

I. Neštete so nevarnosti, dušne in telesne, ki nas neprenehoma obdajajo na vseh straneh. Čim starejši smo, tembolj se uresničujejo nad nami besede modrega Siraha: »Velika žalost je odločena vsem ljudem in težko breme leži na otrocih Adamovih.« In besede pobožnega trpina Joba: »Človek, rojen od žene je z veliko bridkostjo prenapolnjen.« A kaj je vsa zunanja, telesna bolečina v primeri z nesrečo, v kateri se nahaja grešnik! On je pravi zgubljeni sin, ki po pravici zdihuje po srcu dobrega očeta, na katerem bi se mogel potolažiti, bi mogel zopet najti zgubljeno srečo, zgubljeni mir.

In ravno to očetovsko srce ljubezni, o grešnik, ti hočem pokazati. Na njem si lahko odpočiješ vse dni svojega življenja!

Pred več kot 200 leti je živel v Kartageni misijonar Peter Klaver. Imenoval se je suženj zamorskih sužnjev. Stavil si je namreč za svojo življensko nalogo pomagati ubogim zamorcem sužnjem. Kakor hitro se je približala kaka zamorska ladja, hitel je ves vesel v pristanišče. Šel je v najspodnejše ladjine prostore. Iz obilnega števila nesrečnih sužnjev si je izbral bolnike, jih je ocedil, zavil v svoj plášč in jih je nesel v mesto. Sam jim je obvezal rane, preskrbel hrano in zdravila in je sploh vse storil, kar je le mogel, da jim je polajšal njih žalostno stanje.

Kristjani! Kaj ni imel blaženi Peter Klaver zares očetovsko srce za uboge zamorce? Pa glejte božje Srce Jezusovo! Tudi naš Zveličar, dokler je bival še tu na zemlji, je hodil od kraja do kraja po sveti deželi, je ozdravljaj bolnike, očiščeval gobave, pomagal ubogim, blagoslovljal zapuščene. V primeri z njim je v srcu blaženega Petra Klaverja ljubezen do bližnjega le brlela kot neznatna lučka slabotne voščene sveče, dočim gori v božjem Srcu kar celo ognjeno morje najlepše ljubezni do bližnjega.

V kraljevi bolnišnici mesta Granade na Španskem se je začel ogenj. Tako hitro se je širil, da na kako reševanje bolnikov niti misliti ni bilo. Nihče ni hotel svojega življenja postaviti v nevarnost. Pretresljivo je donelo jokanje in zdihovanje nesrečnih žrtev na uho spodaj stoječih. Tu pa se prikaže Janez, ki mu je kot svetniku sv. Cerkev nadela častni naslov »od Boga«. Ne zmeneč se za ogenj, za smrtno nevarnost plane v plamen. Iz vseh sob prinaša venkaj bolnike in jih spušča skozi okna. Ne miruje prej, da so vsi rešeni.

Predragi! Ali ni bilo v srcu sv. Janeza od Boga zares polno najlepše ljubezni do bližnjega? Gotovo! A Jezus je storil še neprimeroma več. Strašno je divjal ogenj pekla, da bi nas grešne ljudi na večno pokončal. Noben človek, noben angel ni mogel

pomagati. Sin božji sam stopi iz nebes na zemljo, postane človek, dela, trpi, umrje, da bi bili mi oproščeni, rešeni peklenškega ognja.

A poslušajmo dalje! Dober otrok s hvaležnostjo naziva svoje starše s sladkim imenom oče, mati, ker se jim ima zahvaliti za življenje, za vse, kar k življenju potrebuje. Kaj pa se imamo zahvaliti Gospodu našemu Jezusu Kristusu? Vse, kar si in kar imaš, o človek, se moraš zahvaliti Njemu, ki tu v tabernaklju prebiva. On je tvoj oče, ker ti je dal življenje. Ne telesno življenje. To so imeli ljudje, preden je prišel Zveličar. Pač pa dušno življenje, življenje milosti, ki ima pred Bogom neskončno vrednost. Saj po posvečujoči milosti smo ravno prerojeni za nebesa, otroci božji, dediči nebes! Sv. Katarini Sijenski je bilo nekoč дано v prikazni gledati lepoto duše, okinčane z oblačilom posvečujoče milosti božje. Hitela je k spovedniku in vsa prevzeta je klicala: »O, oče, ko bi vedeli, kako lepa je duša v stanu posvečujoče milosti božje, nobeno delo, nobeno trpljenje bi vam ne bilo pretežavno za zveličanje neumrjočih duš!« Žalibog pa s tem prelepim, predragocenim oblačilom naredimo tudi mi le preradi tako, kakor naredi lahkomišljen otrok z lepim novim oblačilom, katero mu je dobra mati z lastnimi rokami napravila. Obleče je, veseli se ga, ne pomisli pa pri tem, koliko truda, časa, denarja je stalo dobro mater, preden je bilo napravljeno. In tako pozabi tudi kristjan, kaj vse je stalo Jezusa, da mu je zadobil belo oblačilo posvečujoče milosti božje. Delal je to oblačilo Jezus, o kristjani, kakor lepo pravi pobožen pisatelj, ne en teden, mesec, leto, ampak celih 33 let. Delal v raznih delavnicah, v Betlehemu, Egiptu, Nazaretu, Samariji, Kafarnaumu, Jeruzalemu. V raznih okoliščinah, v mrazu in vročini, v uboštvi in lakoti, v zaničevanju in sramoti, v bridkosti in preganjanju. Pri raznih osebah, pri Mariji in Jožefu, apostolih, farizejih, pri Anu in Kajfu, pri Pilatu in Herodu, pri Judežu, neusmiljenih vojščakih in sodnih hlapcih, med dvema razbojnikoma. Trudne so bile pri tem delu njegove noge, opešane in oslABLJENE njegove roke, vse krvave od strašnih muk. In vedno še ni bilo to delo končano, še ni bilo prestano najhuše. Glej vendar, kristjan, svojega Jezusa, kako stopa pod težkim križem, s trnjevo krono na glavi, ves strpinčen in razmesarjen, na goro Kalvarijo, da ondi na lesu sv. križa dovrši tvoje svatovsko oblačilo za nebesa! Jokati bi morali, kristjani, ko bi to prav premislili, in glasno bi morali klicati: Ni ga srca tako čudovitega, tako usmiljenega, tako dobrega, kakor je Srce ljubezni, Srce Jezusovo! To Srce je spremenilo dušo človekovo v raj sreče, blaženosti! Izročilo nas je svoji sv. nevesti, sv. Cerkvi, ki se je iz njega porodila, da nas ona uči, v nebesa vodi. Njej je izročilo sebe, najdražji zaklad, v sv. Rešnjem Telesu. Vedno je pogrnjena angelska miza, kjer tiho sicer, a vendar tako prisrčno kliče: »Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil!« Ako nas teži

greha breme, ako je duša svatovsko oblačilo morda celo zgubila, že hiti dobri Pastir za zgubljeno ovco in ne miruje prej, dokler je ne pritisne na svoje srce. In ob smrtni uri! S kako radostjo prihaja zopet v sv. popotnici zadnjič v bolnikovo srce in mu z najlepšo tolažbo prinaša tudi poročstvo večne sreče. O da, predragi, Srce Jezusovo je zares srce ljubezni! Tako zvesto in tako zelo nas ne ljubi, nas sploh ne more ljubiti nobeno drugo srce!

II. Prav ima zato sv. Alfonz, ko nas opominja: »Obrnimo se na božje Srce Jezusovo, prosimo je z velikim zaupanjem in prejeli bomo vse, česar bomo prosili!«

Očetje vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora navajajo v svojem pismu o češčenju presv. Srca Jezusovega posebno eno korist tega češčenja, velepomembno za današnji čas. Ob pogledu na prežalosten položaj po svetu trdijo: Zoper bolezní človeške družbe v današnjih dneh je češčenje presv. Srca Jezusovega najboljšo zdravilo. Da, predragi! »Velik zdravnik je prišel na svet, ker je velik bolnik na zemlji ležal!« Tako je že pred stoletji govoril cerkveni učenik sv. Avguštin. Kdo pač bi si upal tajiti, da je današnji čas res bolan, hudo bolan.

Prva bolezen današnjega časa, korenina vsem drugim je pomanjkanje vere, vestnosti, poštenosti. Žalostno je opazovati, kako gine pravi verski čut, kako pozablja človeštvo na Boga, njegove zapovedi, kako zanemarja sv. zakramente, kako gine sploh vsako versko življenje. Kaj čuda potem, ako gine tudi vestnost, poštenje, ki ima vendar ravno v veri svoje korenine. Kakor cvetlica more rasti, uspevati le v zemlji, tako tudi vestnost in poštenost le v sv. veri. Pomanjkanje vere je zares huda jetična bolezen današnjih dni. Kakor je jetičen človek žalostna prikazen, mu vse moči pešajo, polagoma mora biti končan, prav tako tudi rod brez vere, brez Boga. Strah božji je glaven steber človeške družbe. Zato so celo poganski postavodajalci Solon, Likurg in drugi vse javno in zasebno življenje zasnovali ravno na podlago žive vere v bogove, strah pred njimi. Že pagani so čutili, da kdor nima v srcu strahu božjega, kdor se bogov ne boji, on se ne bo bal tudi postav, ljudi, on ne bo vesten, pošten. Zato pa gorje času, v katerem bo izginila vera iz src! Izginilo bo tudi poštenje, pravica, razloček med mojim in tvojim! Predragi! Ali ne opazujemo tega v današnjih dneh? Kaj ne vidimo, kako se širi po zemlji socialna demokracija, ki naravnost trdi in uči, da je vse skupna last človeštva, da kar je moje, je tudi tvoje, ki končno in dosledno izpeljana mora uničiti v srcih ljudi vsak čut za pravico, lastni trud, požrtvovalno delo? Kaj ne vidimo, kako na vseh straneh že očitno, naravnost nastopajo anarhisti, ljudje, ki tajijo vsako višjo oblast, ki so prepričani, da poprej ne bo srečna človeška družba, dokler se ne pobijejo, pokončajo vse višje, vladarske osebe?

In pomoč v toliki nevarnosti? Presveto Srce Jezusovo! Od prvega trenutka pa do smrti je bilo to Srce za Boga, za svojega

nebeškega Očeta. Iz pokorščine do Boga ravno je bilo ustvarjeno v presvetem telesu Marijinem. In ko je Marija darovala v templju, darovalo se je tudi to Srce za čast božjo, za blagor ljudi. Kot 12 letni deček govori svojim staršem: »Ali ne veste, da moram biti v tem, kar je mojega nebeškega Očeta?« Ko pa je stopil v javnost, ni iskal drugega nego čast božjo, zveličanje ljudi. V žalosti in veselju, zdravju in bolečini misli le na svojega nebeškega Očeta in hoče njegovo voljo izpolniti. Celo v najhujši, smrtni bolečini moli sicer za polajšanje bolečin, a takoj pristavi toli lepe besede, pomenljive besede: »Ne moja, ampak Tvoja volja naj se zgodi!« Nobene časti, nobene slave ne pripisuje sebi. Ko žena navdušena zakliče: »Blagor telesu, ki te je nosilo,« takoj pristavi on: »Veliko bolj blagor njim, ki besedo božjo poslušajo in jo v srcu ohranijo!« In ni mirovalo to srce, dokler ni še ob smrti se priporočilo nebeškemu Očetu; »Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!«

Predragi! Kaj nam torej ne kliče prav to Srce glasno in moččno: Nazaj k Bogu, nazaj k pravemu verskemu življenju! Le to pelje človeštvo k miru, sreči!

In druga bolezen današnjih dni! O kdo je ne pozna grde nečistosti, nesramnosti! Ni še dolgo temu, kar je veliko prvih učenjakov današnje dobe, ki so profesorji na visokih šolah, na univerzah, spisal obširno pismo, katero so namenili in tudi poslali visokošolcem vseh univerz ne le po Avstriji, tudi po Nemčiji in drugod, pismo, ki je izredno iznenadilo in tudi močno učinkovalo. Z znanstvenega stališča dokazujejo v njem, kolika nesreča je nečistost za vsakega posameznega človeka in za človeško družbo sploh. Z vsemi le mogočimi znanstvenimi razlogi jih prosijo in rote, naj se varujejo te strašne strasti. Sicer — tako kličejo prestrašeni — gorje njim, gorje potomcem! In uspeh tega pisma? Pravega, trajnega uspeha ni bilo! Zakaj ne? Ker se ni oziralo na tisto zdravilo, ki je tudi zoper nečistost najboljša, najizdatnejše sredstvo, na sv. vero, na višje, nadnaravne, verske nagibe!

In glejte, tudi v tem oziru, kako čudovito sredstvo je ravno presveto Srce Jezusovo! Ono svari in opominja, daje pa tudi pomočkov za čednost, za lepo življenje, za boj zoper strasti in skušnjave. Ni mogoče, da bi kdo dalj časa in pobožno častil božje Srce, pa živel v smrtnem grehu! Zato pa dandanes tako krasno promovajo Marijine družbe mladeničev, deklet, ki se zavežejo pogosto, vsaj vsak mesec pristopiti k sv. obhajilu in tako po prelepem geslu »Po Mariji k Jezusu« bližati se božjemu Srcu Jezusovemu! Blagor jim! Blagor vam, mladeniči, dekleta, ki hočete biti dobri otroci Marijini! Vi hočete biti združeni z božjim Srcem. Vi čutite, kje je moč, kje bramba v nevarnostih. Na božjem Srcu raste prelepa cvetka nedolžnosti, svete čistosti. Ponjo torej, o predragi, ponjo na presveto Srce Jezusovo!

Pa še eno bolezen današnjih dni naj omenim: pohlep po denarju, po časnem premoženju! O kako se vse peha in podi za posvetnim mamonom! Vse tokorekoč kleči pred zlatim teletom, kot nekdanj Izraelci v puščavi. Zato se dela kar naprej, brez počitka, celo ob nedeljah in praznikih. In vendar! Premoženje se kopiči v rokah maloštevilnih posameznikov! Zajedno pa kar strašno narašča število ubožcev, ki preteč dvigajo svoje pesti proti bogatinom in bi si radi opomogli, pa si ne morejo!

A tudi v to vrvenje pretresljivo doni klic božjega Srca, ki nas pouči, da je in mora biti denar, časno premoženje, le sredstvo za srečno večnost. »Nihče ne more dvema gospodoma služiti! Ne morete služiti Bogu in mamonu! Zato vam rečem: Ne skrbite preveč za svoje življenje, za to, kaj boste jedli, kaj boste pili, s čim se boste oblačili! Za vse to skrbje pagani. Vaš Oče v nebesih vé, da vsega tega potrebujete. Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice!«

Da, predragi mi v Kristusu! Ko bi Srce Jezusovo s svojimi čudovitimi žarki ljubezni vnelo srca ljudi, ljubezen do Boga in do bližnjega bi se zopet vrnila v potrta, zbegana, nesrečna srca ljudi. Zopet bi zavladala poštenost in čednost, ž njo pa zadovoljnost, mir, sreča, česar vsega ravno današnji čas tako pogreša! Ali me sedaj razumete, zakaj vam posebno danes prisrčneje kot kadarkoli kličem: Le pred tabernakelj, le pred Najsvetejše, le na božje Srce Jezusovo! Amen.

11. Duhovnik in sv. Rešnje Telo.

In postavil sem zanje tudi posebne čuvaje, duhovnike.

Besede Jezusa sv. Brigiti.

Veliki svetnici sv. Brigiti je nekdanj božji Zveličar govoril te-le prepomenljive besede: »Ko sem jaz zapustil zemljo in sem šel v nebesa, zapustil sem na zemlji prelep spomin, svoje presveto Telo. To pa zato, da kakor so se nekdanj v stari zavezi veselili kamenitih plošč, mane, skrinje zaveze in drugih takih dragocenih spominov, da bi se tako tudi v novem veku veselili takega spomina. A veselili ne le predpodobe, le sence, marveč resnice, mojega križanega telesa namreč, ki je bilo v starem veku predpodobljeno. In da to telo v časti ostane, zato sem dal zidati cerkve, v katerih se ono hrani. In postavil sem zanje tudi posebne čuvaje, duhovnike, ki so po svojem opraviilu povzdignjeni celo nad angele. Česar se namreč angeli iz spoštovanja ne smejo dotakniti, to nosijo duhovniki dan za dnem v svojih rokah. Zato pa sem duhovnike na prav poseben način počastil s sedmerimi častmi. Oni so pred vsem moji prav posebni prijatelji po čistosti duše in telesa, s katero se morajo odlikovati. V spomin

te dolžnosti se jim na prvi stopinji nekoliko lasje odstrižejo v znamenje, da se morajo od mesenega poželenja dvigniti k višjemu, dušnemu. Na drugo stopinjo se povzdigujejo duhovniki s ponižnostjo. Ponižnost premaža hudobnega duha in odpira nebesa. Zato dobi duhovnik oblast izganjati hudobne duhove. Ponižen človek se namreč povzdigne v nebesa, od koder je napuh angele pregnal. Na tretjo častno stopinjo se povzdignejo duhovniki kot bralci sv. pisma. S tem ravno postanejo učenci moji, da s pridnim prebiranjem sv. pisma čedalje bolj spoznavajo mojega duha. Zato se jim pri podelitvi tega reda da knjiga v roko. Četrta častna služba se jim podeli s četrtnim redom, ki jih postavlja za čuvaje cerkve. Škof jim izroči ključe. Na peti stopinji že postanejo strežniki oltarja. Zato morajo živeti oltarju. Na šesti postanejo oznanovalci mojega nauka kot pridigarji. Na sedmi, najvišji stopinji pa postanejo sredniki med nebom in zemljo z delitvijo sv. zakramentov, pred vsem pa z daritvijo sv. maše.«

Predragi mi v Kristusul Lepšega, častitljivejšega naslova katoliških duhovnikov si ne morem misliti, kakor je naslov, ki ga jim je v teh besedah dal Jezus sam: čuvaji, varih presvetege Rešnjega Telesa!

Prav ta prečastni naslov pa je tudi nam opomin, da v govorih o sv. Rešnjem Telesu tudi varihov sv. Rešnjega Telesa ne pozabimo. Zgodovina katoliške Cerkve namreč kar mogoče živo dokazuje, da je češčenje sv. Rešnjega Telesa vselej takrat najlepše procvitalo, kadar se je ljudstvo tesne zveze med Najsvetejšim in njega varih duhovniki najbolj zavedalo, da pa je tudi češčenje sv. Rešnjega Telesa vselej takrat najbolj preminulo in ponehalo, kadar je ljudstvo na to pretesno zvezo pozabilo in se za glas svojih duhovnikov ni več zmenilo. Ali naj vam, predragi. kličem v spomin nesrečno protestantovsko dobo ali grozno francosko prekucijo? Spregovorimo torej danes nekoliko o čudežni zvezi katoliškega duhovnika s sv. Rešnjim Telesom, z božjim Srcem Jezusovim, ki tu v tabernaklju v neskončni ljubezni bije za nas s ponižno prošnjo do zakramentalnega Jezusa, da nas on ohrani kakor v ljubezni do Najsvetejšega tako tudi v zvestobi do tistih, ki nam Najsvetejše varujejo in nas k njemu vodijo!

I. Človeško srce je pred vsem ustvarjeno za resnico. Resnico išče, resnice si zaželi, po resnici hrepeni. A kje, predragi, naj najde resnico? Ali naj mu jo da mamljivi, goljufivi svet, ves v zmotah, ves v lažeh?

Čujte glas sv. Cerkve: »Srce Jezusovo, v katerem so vsi zakladi modrosti in znanosti, usmili se nas!« O sedaj vemo! Tu v tabernaklju na božjem Srcu Jezusovem je vsa resnica, vsa modrost, vsa znanost.

A čujte dalje! Ob božjem Srcu tu pred tabernakljem stoji katoliški mašnik in neskajeno resnico tega božjega Srca razodeva presrečnemu ljudstvu. Saj je njemu govornjena beseda: »Pojdite in učite vse narode!« In zopet: »Kdor vas posluša, mene posluša!« Zato sv. Pavel tako prepričevalno zatrjuje: »Nisem vam oznanjal svojega evangelija, ampak evangelij božji!« In v listu do Tesaloničanov: »Neprenehoma se zahvaljujem Bogu, da, ko ste vi sprejeli od nas oznanovano besedo božjo, ste jo sprejeli ne kot človeško besedo, ampak kot tako, kar je v resnici, kot besedo božjo!«

Kolika čast, kolika sreča torej! Kadarkoli duhovnik nastopa kot oznanovalec božje besede na prižnici, v šoli in kjerkoli, vedno nastopa kot poslanec presv. Srca Jezusovega tu v tabernaklju, da za to srce ljubezni z nauki resnice vnema tudi srca ljudi!

Sedaj razumemo, kristjani, zakaj strmeč nad toliko častjo blagruje sv. pismo celo stopinje mašnikove; »Kako dragocene so stopinje tistih, ki oznanjajo mir, ki oznanjajo dobrote!« Sedaj pa tudi razumemo, zakaj so goreči, navdušeni duhovniki vseh časov s toliko ljubeznijo hiteli med nevernike, v najbolj oddaljene kraje in oznanjali resnice svete vere. »Caritas Christi urget nos!« Ljubezen zakramentalnega Jezusa jih je vžigala.

Prekrasno nam to potrjuje zgled apostola Indijancev in Japoncev, sv. Frančiška Ksaverija. Več noči zaporedoma ima čudovite sanje. Zdi se mu, da nese velikega zamorca na ramah in se čuti tako trudnega, da na glas začne zdihovati. Zopet vidi pred seboj nezmerno morje s strmim skalovjem, opustošene otoke, kopne pokrajine obljudene z divjaki. Povsod trpi lakoto in žejo, vidi neizrečeno dela nakopičenega pred seboj, se čuti povsod preganjanega in v smrtnih nevarnostih. A on pri tem pogledu ves navdušen kliče: »Še več, o Gospod, še več!« Leta 1541. se poda kot misijonar v Indijo. Trinajst mesecev je trajala vožnja. Že na ladji ima pred očmi samo eno: zveličanje mornarjev in drugih potnikov. Vsem skuša vse postati, da bi vse pridobil Kristusu. Kmalu si s svojo prijaznostjo in vljudnostjo osvoji srca vseh. Celu najbolj surovi in sprideni ljudje se mu z veseljem bližajo in se z njim pogovarjajo. Na ladji začne razsajati grozna bolezen. Ker je bila nalezljiva, bi bili bolniki popolnoma zapuščeni, ko bi se jih on ne bil usmilil. Noč in dan je pri njih in jim ljubeznivo streže, dokler sam čisto ne opeša. Dne 6. maja 1542 je prišel v Goo, glavno mesto Indije, kjer je takoj pričel svoje misijonsko delo. Izvrševal je samo deset let. V starosti 46 let je že umrl. In uspeh njegovega dela! Nad 700.000 paganov je poučil v sveti veri in jih krstil, nešteto hudobnih kristjanov je spreobrn timer nazaj k pravemu krščanskemu življenju. Delal je največje čudeže. Samih mrtvih je 25 obudil k življenju. In čudežna moč, s katero je dosegel toliko uspehov! Vsakdanja daritev sv. maše, sv. obhajilo, sv. Rešnje Telo. Po cele noči je preklečal

in premolil pred tabernakljem. Nešetokrat je ob pogledu na sveto hostijo, na zakramentalnega Jezusa ponavljal besede, ki so imele biti tudi zadnje besede njegovega življenja: »V Tebe, o Gospod, sem zaupal; na vekomaj ne bom osramočen!«

II. V iskanju resnice pa, predragi, v delu za resnico, o kako slabo je človeško srce! Brez pomoči od zgoraj ne more nikamor.

A zopet pogledjmo tja v tabernakelj! Tam bije prečudežno Srce, katero sv. Cerkev nazivlje »studeneč vseh milosti«.

Mozes je nekdaj na božje povelje udaril po skali in je pritekkel iz nje studenec vode. Prav tako je na božje povelje pristopil na gori Kalvariji vojak s sulico k Jezusovemu križu in je odprl njegovo božje Srce. Iz njega pa so pritekli studenci žive vode, pomešani s krvjo našega Zveličarja, da bi se milosti božjega Srca razlile po vesoljnem svetu.

Dobro veste, kristjani, kateri so tisti čudežni studenci, po katerih se milost božja raztaka po vesoljnem svetu, v srca vseh, ki hočejo, ki so dobre volje. Sedmeri sv. zakramenti so to.

O zakramenti, kako čudežni so! Naj govorim z besedami sv. Cerkve o njih: »Nič ni svetejšega, nič koristnejšega, nič vzvišenejšega, nič bolj božjega, kot so sv. zakramenti. Njih izvir je nebeški, njih postavitev božja, njih učinki so darovi za večnost. Oni zaklepajo pekel, odpirajo nebesa; mrtvim vračajo življenje in prijateljstvo božje vsem, ki so ga izgubili. Kri Kristusova jih je vzbudila. Njene neskončne zasluge obsegajo in podeljujejo, ko izvirajo naravnost iz njegovega božjega Srca!« Človek, ti dvomiš o tem? Le glej novorojenčka pri sv. krstu! V tistem hipu, ko sveta krsna voda teče na njegovo glavo, postane njegova duša vsa čista, vsa lepa, nedopovedljivo krasna, tako da nebesa zastrne nad njo in Bog Oče radosten zakliče: »Ta je moj ljubi sin, hči, nad katerim imam svoje posebno dopadajenje!« Ni čuda! Saj je v tistem hipu postal otrok božji, dedič nebes! Kaj pa naj rečem o čudežih božjega usmiljenja, ki se neprenehoma, dan za dnem vrše v zakramentu svete pokore? Nesrečen človek, omagujoč pod težo greha, poklekne skesan k spovednici. Tam pa mu že zadoni nasproti beseda največje tolažbe, beseda popolnega odpuščanja. In že je zgubljeni sin, zgubljena hči, zopet v naročju najboljšega Prijatelja, na božjem Srcu, pri pojedini Jagnjetovi, pri angelski mizi. In tako je tudi pri vseh drugih zakramentih!

In delivci sv. zakramentov? Kako pravi sv. Pavel? »Tako naj nas ima vsak človek kot služabnike Kristusove, kot delivce skrivnosti božjih!« Kristjan, presodi in premisli sam! Ko bi vladar zemlje izročil ključce svojih zakladov enemu svojih služabnikov, ko bi mu dal oblast odpreti vse ječe celega cesarstva, da, odločiti celo med življenjem in smrtjo njegovih podanikov, to bi bila čast! In vendar bi ne bila v nobeni primeri s častjo in oblastjo duhovnikovo, v čigar roke je nesmrtni Kralj večnosti izročil

zaklade svojih milosti, ključe svojega kraljestva! Zares, da govorim z besedami apostola: »Prizor strmenja smo postali svetu, angelom in ljudem!«

V mestu Kairo nastane večkrat kuga. Frančiškani ondotnega samostana oskrbujejo ob takih prilikah dušno pastirstvo med katoliškimi okuženci. Prostovoljno se oglasi duhovnik za to prenevarno opravilo. Spove se, vzame živil seboj in gre med te nesrečne bolnike. Vsak večer ob določeni uri ima z zvončkom dati znamenje, da še živi. Ko se zvečer ob določeni uri ta zvonček več ne oglasi, v samostanu že vedo, kaj to pomeni, da je namreč tudi duhovnik že obolel na kugi. Takoj se prostovoljno oglasi drug duhovnik, ki gre med okužence. Previdi bolnega duhovnika in deli drugim bolnikom sv. zakramente in jih pripravljajo na smrt, dokler tudi oni ne zbolijo.

Predragi! Kaj se ne iztekajo res ravno po duhovnikih iz tabernaklja ven neprenehoma studenci ljubezni, usmiljenja, tolažbe?

III. Pa, predragi, najvažnejše šele pride! V delu, stanovitem delu za resnico je treba tudi žrtev. Žrtve delo posvete, žrtve mu dajo pravo ceno in veljavo.

Največjo žrtev pa doprinaša neprenehoma naš zakramentalni Jezus, ki se dan za dnem žrtvuje, daruje na oltarju pri daritvi sv. maše za grehe človeštva, za grehe slehrnega izmed nas.

In po kom? Kdo je v tem čudovitem trenutku njegovo orodje? Katoliški mašnik!

Predragi mi v Kristusu! Tu pa je moja beseda preslaba. Naj vam navedem besede sv. Bernarda, ki jih ta veliki cerkveni učenik govori duhovnikom: »Zapomnite si vendar, kakšno opravilo je vam izročeno! Bog se ni zadovoljil, da vas je povzdignil v nebeški časti nad kralje in cesarje in vas povzdignil nad vse, kar je na zemlji najlepšega. Ne! Povzdignil vas je celo nad kneze nebeške! Saj edino le vam je dal oblast spreminjati kruh in vino v telo in kri Jezusovo!« In besede sv. Avguština: »O prečastljiva čast duhovnikova, v katerega rokah Sin božji postaja kot nekdan v naročju Marijinem!« »Duhovnik, opazuj visočino neba! Ti stojiš višje! Opazuj lepoto solnca, lune, zvezd! Ti si lepši, častitljivejši mimo njih! Le Stvarnik sam je nad teboj!«

Da, kristjani! Marija je enkrat skrivnostno porodila svetu Jezusa. Na duhovnikovo besedo pa dan za dnem prihaja Bog sam na oltar. Komaj je izgovorjena skrivnostna beseda duhovnikova: »To je moje telo, to je kelih moje krvi,« že je dovršen največji čudež božje vsemogočnosti. Živi Jezus je na oltarju. Pobožno ljudstvo kleči v prahu pred svojim Bogom. Duhovnik pa ga kot drugi starček Simeon sprejema v svoje roke ter mu v pobožni, prisrčni molitvi daruje sebe, daruje vse navzoče, vso faro, vse človeštvo. Zares, kaj je človek, o Bog, da se ga ti tako spominjaš! Ubogega, grešnega človeka si izbereš za tako čudovito, nebeško opravilo!

K pobožnemu puščavniku je prišel duhovnik, da bi za ljudstvo, ki je bilo pri njem zbrano, opravil sv. mašo in delil sv. obhajilo. Te ga duhovnika pa je nekdo zatožil puščavniku, češ da ne živi tako, kakor bi po svojem vzvišenem stanu moral živeti. Ko je torej duhovnik zopet prišel k puščavniku, da bi pri njem opravil sv. mašo, mu ta tega ni pustil. Duhovnik je šel žalosten od njega. Tu pa zasliši puščavnik skrivnosten glas: »Sodbo, ki edino meni pripada, so mi ljudje odvzeli.« Takoj nato pa se puščavnik zamakne. Pred seboj zagleda zlat vodnjak, zlato vrv in na njej zlato posodo. Zraven vodnjaka pa zagleda gobavega človeka, ki je vodo zajemal iz vodnjaka in jo vlival v posodo. Puščavnik je silno zaželel te vode. Pogled na gobavega človeka pa ga je zadrževal in ni se mogel približati. Tu pa zasliši skrivnosten glas: »Zakaj se ne približaš in ne piješ? Ali ne vidiš, da gobavi prav nič ne škoduje vodi? On jo le zajema in v posodo vliva!« Ko se puščavnik prebudi iz zamaknjenja, mu je velik pomen prikazni takoj jasen. Hitro gre k duhovniku in ga prosi odpuščanja.

Predragi mi v Kristusu! Čudovito je, kar smo danes slišali. Pred tabernakljem, ki hrani to, kar nam je najdražjega, posvečene hostije, presv. Srce Jezusovo, učlovečenega Boga samega, stoji po volji, po ukazu tega učlovečenega Boga samega kot njegov varih in čuvaj ubog, grešen človek, katoliški duhovnik! Kajne, predragi, mi hočemo, mi moramo vsekdar ostati v prijateljstvu, v ljubezni z zakramentalnim Jezusom? O poskrbimo za to, da bo tudi zveza med nami in tistimi, katerim je Najsvetejše izročeno v varstvo, med duhovniki sv. Cerkve vsekdar lepa in tesna! Amen.

Govor za tretjerednike.

O pomenu tretjega reda za naše čase.

Težko najdemo v katoliški Cerkvi napravo, ki bi imela več protivnikov, sovražnikov, kot jih ima tretji red. Ne bom vam pripovedoval, da ponižujejo tretji red sv. Franciška nekatoličani, pa tudi katoličani, ki so obrnili hrbet katoliški veri in Cerkvi, in katere imamo za katoličane samo zaradi tega, ker je njihovo ime vpisano v katoliško krstno knjigo. O takih katoličanih lahko rečemo z besedami sv. apostola Pavla, »da so sovražniki križa Kristusovega, da je njihov konec poguba« (Prim. Fil. 3, 18, 19). Toda tretji red ponižujejo tudi katoličani, ki še sicer izpolnjujejo svoje verske dolžnosti, trdeči, da je bil tretji red umesten v minulih stoletjih, a dandanes je brez pomena, dandanes se je preživel. Kajne, to je žalostno, da nimajo niti katoličani, ki še izpolnjujejo svoje verske dolžnosti, smisla

za tretji red? Tretji red in podobne naprave v sv. katoliški Cerkvi niso več za današnji čas, se govori večkrat v današnjih časih. Pa je tako besedičenje, katerega je v sedanjih časih več ko dovolj, tudi utemeljeno? Ali je mogoče, da se je drevo tretjega reda, ki je rastlo 700 let na vrtu sv. katoliške Cerkve in ki je donášalo sv. katoliški Cerkvi toliko zlahtnega sadja, nenkrat posušilo in postalo podobno nerodovitni smokvi v sv. evangeliju? Dragi tretjerédniki! Ako vzamemo v roko vodilo tretjega reda, ga pazljivo preberemo in si ogledamo versko življenje današnjih kristjanov, tedaj bomo lahko prišli do zaključka, da je tretji red sv. Frančiška velikanskega pomena za sedanje čase. O tej resnici hočemo pre-mišljevat.

I. Ako se ozremo po svetu, vidimo, da divja mrzel, leden veter po nekdam tako cvetočih livadah krščanskega življenja. Njegov strupeni piš ne pozna ne prizanašanja, ne usmiljenja. Marsikatero krščansko čednost je že osmodil, požgal, da, docela zatrl in uničil. Zaman se oziramo po verski gorečnosti naših pradedov. Dandanašnjim kristjanom mrzi vsaka pobožnost, a zato se jim je tembolj umililo neumno razveseljevanje. Izmrila je ljubezen do krščanskih čednosti, zato pa strasti tem pogubnejše dvigajo svoje glave. Svet ne pozna več zatajevanja, rajši streže svoji grešni poželjivosti. Izginilo je globoko versko prepričanje minulih stoletij in na njegovo mesto je stopila mehkužnost, verska brezbriznost in brezverstvo. Prav redki so kristjani, ki bi živeli res krščansko. Kje pa je iskati vzroka tem žalostnim razmeram v verskem življenju današnjih kristjanov? Vzrok teh žalostnih razmer v verskem življenju današnjih kristjanov tiči v vedno naraščajoči neveri. Kje je živa, trdna vera naših prednikov? Kdo bi se pač temu čudil, če od dneva do dneva pojema vera, postaja plitva, medla, in zmagoslavno vzdiguje svojo glavo brezverstvo ne samo v mestih, trgih, med meščani, tržani, ampak tudi v ponižnih kmetskih vaseh, med priprostim kmetskim ljudstvom? Kdo se bo čudil vedno naraščajoči verski brezbriznosti, brezverstvu? Saj se dandanes v besedi in v pismu, zasebno in javno sramoti, blati, ponižuje, smeši vera, poveljuje, oznanjuje pa brezvernost. Saj nosi dandanes vse javno življenje pečat verske brezbriznosti. Vsled tega se ne smemo čuditi, da se brezverstvo širi, da raste, da maloverni omahujejo. Kako umesten bi bil torej pripomoček, s katerim bi zajezili vedno naraščajočo povodenj brezverstva, ki grozi poplaviti ne samo mesta, ampak tudi vasi. Kdo pozna tak pripomoček? Kdo pozna tako sredstvo? Poslušajmo modrega Leona XIII., ki je dolgo vrsto let varno krmaril ladjo sv. katoliške Cerkve! On piše v svoji okrožnici z leta 1882. med drugim tudi tole: »Ako bi tretji red cvetel, tedaj bi morala procvitati tudi

vera, pobožnost, krščanska čednost.« Dragi moj, vzemi v roke vodilo tretjega reda, preberi ga pazno in prepričal se bodeš, da tretjeredniško vodilo ščiti kristjana pred brezverstvom in krepi v njem živo vero. Zakaj vodilo tretjega reda velewa, da morajo tretjeredniki z otroško in skalnatotrdno vero verovati vse resnice sv. vere, da morajo izkazovati otroško pokorščino papežu in katoliškim škofom. Dalje zapoveduje vodilo tretjega reda, da tretjeredniki naj ne berejo knjig in časopisov, od katerih se je bati, da bi pogubili vero in čednost. Vodilo tretjega reda tudi zahteva, da naj tretjeredniki pridno poslušajo besedo božjo, da naj vsak mesec vsaj enkrat pobožno prejmejo sv. zakramente, da naj bodo, ako je mogoče, vsak dan zbrano pri sv. maši, da si naj vsak večer izprašajo svojo vest, da naj pred jedjo in po jedi molijo, da naj vsak dan pobožno opravijo svojo redovno molitev. Povejte mi torej, dragi tretjeredniki, ali vas torej vaše vodilo ne varuje strašne nesreče, da bi izgubili sv. vero! Povejte mi, ali ne krepi vaše redovno vodilo v vas žive, trdne vere! Tretji red torej po vsej pravici imenujemo močan branik, ki varuje tretjerednike, da jih ne more okužiti kuga današnjega brezverstva. Ako je pa sv. vera oni zaklad, zaradi katerega bi naj bili pripravljeni vse prodati, da si ga pridobimo, ali je torej tretji red dandanes brez pomena, ali se je torej tretji red preživel v dvajsetem stoletju?

II. A tretji red ne varuje tretjerednikov samo strašne nevarnosti, da bi jih okužila kuga vedno naraščajočega brezverstva in verske brezbriznosti, ampak pospešuje tudi ljudsko blagostanje. Marsikdo se bo zavzel nad besedami, da tretji red pospešuje ljudsko blagostanje. Zakaj mnogi kristjani imajo o tretjem redu predsodke, da tretji red navaja kristjane, zlasti stare ženice, le k neki pobožnosti, ki nima nič opraviti s pravo pobožnostjo. Ta prezirani tretji red, ki nima več pravice do obstoja, naj bi pospeševal ljudsko blagostanje? Dragi moj kristjan, le sledi pazljivo mojim besedam in uvidel boš, da je moja trditev resnična! Nikomur izmed nas ni treba dolgo časa opazovati dejanja ter nehanja, žitja in bitja dandanašnjih kristjanov in dognal bo, da misli premnogih kristjanov merijo samo na to, da bi si pridobili kolikor mogoče mnogo premoženja. Svoje premoženje pomnožiti, to je prva misel zjutraj, ko se prebudijo, in zadnja zvečer, preden zaspijo. Misel na denar jih moti celo v spanju. A pri tem svojem delu in naporu za pomnožitev premoženja mnogi prav nič ne vprašajo, kaj pravi o njihovem početju pravičnost in krščanska ljubezen. Ker dandanes mnogi dan za dnevom prinašajo novih žrtev maliku, kateremu se pravi lakomnost, ker je dandanes mnogo takih, ki na nereden način navezujejo svoje srce na denar, zato pa tudi vedno raste število siromakov. Na eni strani se množi število bogatinov, na drugi strani pa se večja množica revežev. To vedno rastoče bogastvo, ki se zbira v rokah nekaterih, in vedno se množeče siromaštvo,

ki se prijemlje celih stanov, je zbudilo že mnogokrat pozornost onih, ki vodijo usodo držav in narodov. Zamislili so si mnogo pripomočkov, da bi premostili ta strašen prepad, ki zija med vedno rastočim bogastvom in siromaštvom. A njihov trud, napor je bil zaman, ni prinesel zaželenih uspehov. Hoteli so to nasprotstvo med bogatini in siromaki vzravnati brez Boga, brez krščanske ljubezni, zato so pa tudi vsi njihovi visoko leteči načrti splavali po vodi. Pa je kako sredstvo, s katerim bi mogli kristjani brzdati svojo lakomnost po denarju, svoje neredno nagnjenje po bogastvu, po časnem premoženju? Je kakšno sredstvo, s katerim bi mogla sv. Cerkev lajšati gorje, katero povzroča človeštvu človeška lakomnost? Poslušajmo, kaj piše pokojni dalekovidni papež Leon XIII. v svoji okrožnici z l. 1882.! On piše med drugim tole: »Ako bi tretji red cvetel, ponehala bi lakomnost, pohlepnost po uživanju, po minljivem, in krotenje strasti se ne bi več dozdevalo ljudem kot nekaj nad vse strašnega.« Tretji red je torej ono mogočno sredstvo, s katerim je upal modri Leon XIII. pripraviti kristjane do tega, da bi krotili svoje neredno poželenje po minljivem premoženju. Preberimo vodilo tretjega reda in lahko bomo uvideli, da tretji red vsebuje čudovito moč, ki more vzravnati veliko nasprotstvo, ki je zavladalo dandanes med premožnimi sloji in med nemaniči. Kako pa navaja vodilo tretjega reda vernike k temu, da krotijo svoje neredno hrepenenje, poželenje po denarju in se varujejo lakomnosti, oderuštva? Spominja jih besed sv. Pavla, ki piše: »Kdor hoče obogateti, pade v skušnjavo in veliko neumnih in škodljivih želj, ki potope človeka v pogubo in pogin. Korenina vsega slabega je namreč pohlep po denarju; nekaj, ki so po njem hrepeneli, jih je namreč zašlo od vere in se zapletlo v velike nadloge.« (I. Tim. 6, 9, 10.) Spominja jih zlatih besed, katere je govoril stari Tobija svojemu sinu: »Dajaj miloščino od svojega blaga in ne obračaj svojega obraza od nobenega siromaka: zakaj tako se tudi od tebe ne bo obrnil obraz Gospodov! Kakor boš mogel, tako bodi usmiljen! Ako boš imel veliko, daj obilno! Ako boš imel malo, izkušaj tudi malo dati radovoljno!« (Tob. 4, 7—9). Spominja jih junaškega zgleda sv. Frančiška Asiškega, ki je iz ljubezni do ubogega Jezusa v jaslicah in na križu ljubil uboštvo kot svojo nevesto. Noben skopuh ne čuva, ne varuje s tako skrbjo svojih zakladov, kakor je čul sv. Frančišek nad zakladom svojega uboštva. Njegovo stanovanje je bila majhna, ubožna sobica, njegova obleka ohleka debela raševina, njegova hrana naberачeni krnih. Povejte mi, dragi tretjeredniki, ali more kdo pazljivo premišljevati ljubezen Frančiškovo, ne da bi izkušal krotiti v svojem srcu neredno nagnjenje do časnega premoženja! Kdo se bo čudil, ako je ta ali oni kristjan, ki je bil prevzet skrbi za časno premoženje in ki je začel premišljevati vzvišeni zgled ubogega Frančiška, pričel krotiti svojo neredno ljubezen do časnega imetja? Kdo se bo čudil, kako je ta ali oni kristjan, sto-

pivši v tretji red, povrnili krivično blago, »si pridobival prijateljev s krivičnim bogastvom, ki sprejmejo človeka, ko obnemore, v večna prebivališča.« (Prim. Luk. 16, 9.) A tretji red ne kroti samo v kristjanu, kateremu je previdnost božja podelila časnega premoženja, neredne ljubezni do minljivega imetja, ampak ga tudi uči, da naj bo usmiljen in darežljiv do siromakov, da naj ne išče svoje sreče v časnem uživanju. Če prebereš vodilo tretjega reda, boš videl, da ono nima mogočnega vpliva samo do srca bogatinovega, ampak vsebuje obilo tolažbe tudi za siromaka. Uči ga, da delo, siromaštvo ni sramota. Uči ga, da je bil sam edinorojeni Sin božji siromašen delavec, da se sam Sin božji ni sramoval žuljev na svoji dlani, da je sam Sin božji v potu svojega obraza pomagal svojemu svetemu redniku služiti vsakdanji kruh. Navedel bi vam lahko veliko tretjerednikov in tretjerednic, katere je vzgojil tretji red v junake in junakinje krščanske ljubezni, ki so imeli roko vedno odprto za trpečega bližnjika. Omeniti vam hočem samo bl. Benvenuto Ankonsko. Bila je hči bogatih in plemenitih staršev in je že v zgodnji mladosti stopila v tretji red. Natanko in vestno je izpolnjevala kot dekle svoje tretjeredniške dolžnosti. Pa tudi pozneje v zakonskem stanu je bila nad vse vzorna tretjerednica. A tudi svoje dolžnosti kot mati, žena, gospodinja je vestno izpolnjevala. Prešinjena duha tretjega reda je z največjim veseljem opravljala dela krščanske ljubezni. Dočim so njene sovrstnice iskale veselja v zabavah, v uživanju, v razkošnih oblekah, je bl. Benvenuta nahajala svojo srečo v tem, da je stregla in pomagala zapuščenim siromakom. Kadar so rosile solze siromakov njene darežljive roke, tedaj se je njeno usmiljeno srce kar topilo veselja in ona je bila srečnejša, ko da bi posedovala vse zaklade bajne Indije.

Pa ne samo človeška lakomnost povzroča, da se zbira velikansko bogastvo v rokah nekaterih lakomnežev, dočim celi stanovi lezejo v vedno večje siromaštvo, ampak tudi neredna uživanjaželjnost je kriva, da od dneva do dneva raste število nemaničev. Komu izmed nas je neznano, koliko denarja, zdravja, časa žrtvujejo ljudje ničemurnim zabavam, nezmernosti v jedi, zlasti pa nezmernosti v pijači? Kdo ne vé, da so celi kraji, v katerih se je vgnezdila kuga pijačevanja, obožali, duševno in telesno propadli? A ta pogubna uživanjaželjnost se vedno bolj širi, seka vedno večje rane ljudskemu blagostanju. S čim bi mogli zajeziti to vedno naraščajoče zlo? Poslušajte, preizkušeno, od svete Cerkve priporočano sredstvo, ki kroti v človeku uživanjaželjnost, ki človeka varuje nevarnosti, da bi se privadil nezmernosti v jedi in pijači, je tretji red! Dragi tretjeredniki! Ako trdim, da kroti tretji red v človeku uživanjaželjnost, da varuje človeka nevarnosti, da bi se privadil nezmernosti v jedi in pijači, nikakor nočem reči, da tretji red prepoveduje veselje. Pošteno veselje je dovoljeno. Veselega človeka ljubijo ljudje, ljubi ga tudi Bog. Sv. Pavel celo spodbuja vernike v Filipih k

veselju, ko piše: »Veselite se vedno v Gospodu, še enkrat pravim: Veselite se! Vaša miloba bodi znana vsem ljudem!« (Fil. 4, 4, 5.) S temi besedami hoče reči sv. Pavel: vsi ljudje naj vidijo nad vami, da pridno, pobožno življenje ne dela žalostnih, černih ljudi, temveč vesele. Pa to pobožno življenje ne išče veselja v posvetnih, ničemurnih, šumečih in neumnih veselicah, nespozdobnih prireditvah. Kako pa kroti tretji red v človeku uživanjaželnost? Kako tretji red obvaruje kristjana nevarnosti, da bi se privadil nezmernosti v jedi in pijači? Razen cerkvenih postov predpisuje tretjeredniško vodilo tudi redovne poste. Post je po besedah sv. Ambrozija šola zdržnosti in deviške poštenosti. Post duha poniza, brzda in kroti nepokorno meso, pospeši čednost, čisti duše, omehča k dobremu, dela ponižne, užge sveto ljubezen, krasi sivo starost kakor cvetočo mladost. A tretji red ne navaja samo ob gotovih dnevih vernikov k temu, da krotijo s postom svojo uživanjaželnost, ampak splošno navaja kristjane k zmernosti v jedi in pijači. Vodilo tretjega reda namreč veleva tretjerednikom: jed in pijačo naj uživajo zmerno. Povejte mi, ali se ne bo privadil oni tretjerednik, ki natanko izpolnjuje poste svojega vodila, ki je zmeren v jedi in pijači, sčasoma krotiti svoje poželenje po uživanju? In zopet vas vprašam, ali ne bo začelo cveteti časno blagostanje onega tretjerednika, ki kroti svoje hrepenenje po uživanju, ki je zmeren v jedi in pijači, ki se pridno varuje ničemurnih zabav? Vem, da mi morate na obe vprašanji odgovoriti z dà. Pa še nekaj je dandanes, kar izvabi premožim iz žepa veliko težko prisluzenega denarja. Kaj mislite, dragi moji, katero je to zlo? To vedno naraščajoče zlo, kateremu ljudje žrtvujejo toliko denarja, je ničemurnost v obleki. Mislim, da mi ni treba praviti, da se dandanes povsod košati ničemurnost v noši. Košati se v cerkvi in na zabavišču, na cesti in doma, v razkošni mestni palači in v slamnati gorski koči. Marsikdo, ki mu je na srcu ljudsko blagostanje, je že večkrat iskal primernega pripomočka, ki bi mogel privedi ljudi nazaj k preprostosti v obleki. Tak izdatni pripomoček nam nudi tretji red. Zakaj tretji red si je vedno in povsod prizadeval in si še vedno prizadeva, navajati ljudi k temu, da se preprosto oblačijo svojemu stanu primerno, da se varujejo ničemurnosti v obleki. Ljudi navajati k preprostemu življenju, je namreč značilna poteza tretjega reda, ljudi odvracovati od ničemurnega življenja, se vleče namreč kakor rdeča nit skoz celo tretjeredniško vodilo. Razen tega vsebuje vodilo tretjega reda še posebno zapoved, ki nalaga kristjanom, da naj bodo preprosti v noši. Ta zapoved se glasi: udje tretjega reda naj se držijo v vsej svoji noši in obleki tiste srednje mere, ki se vsakemu po njegovem stanu spodobi; za predrago lišpanje pa naj ne marajo. Ni mi treba pripovedovati, kaj je treba storiti, da se bo med verniki zopet zbudila smisel za preprostost življenja, za preprostost v obleki. Kaj drugega je treba storiti, kakor tretji red razširiti.

Dragi v Kristusu! Premislite še enkrat resno, kar ste danes slišali o tretjem redu, Premislite, pravim, kar sem vam danes povedal o tretjem redu! Ali je tretji red sv. Frančiška za naše čase brez pomena? Ali tretji red nima v 20. stoletju več pravice do obstoja? Ali ni tretji red, ki skrbi za tretjerednike v duhovnem in telesnem oziru, času primeren? Dà, tretji red ni samo našemu času primeren, ampak je za naš čas naravnost potreben, tako potreben, da bi ga bilo treba v našem stoletju nagloma ustanoviti, ako bi že ne bil ustanovljen v srednjem veku. Amen.

P. Dionizij Dušej.

Pogled na slovstvo.

Zimmermann S. J.: **Warum Schuld und Schmerz?** Str. 114. Založil Herder. Freiburg, 1918. Cena M. 2.—

V uvodu pravi pisatelj: »V prvih mesecih smo dejali, da vojne nadloge budé zelo malo verskih dvomov. Toda to je izhajalo iz splošnega navdušenja za vojsko. Sedaj je drugače: vojska se vleče in vleče, trpljenje raste. Tako so pokazala stara vprašanja: Zakaj nравstveno zadolženje, greh? Zakaj fizična bol? Kako to soglaša z vero v Boga? — svoja trenutno prikrita žela s poostreno močjo.« O vsem tem je bil Zimmermann, mož globoke filozofske izobrazbe, že večkrat pisal. V imenovani knjižici pa je vse te poizkuse zbral v celoto in je zelo prepričevalno pokazal, da bi svet ne bil tako dober, če bi ne bilo toliko zla, fizičnega in moralnega. Razlogi so sumarično razvidni iz naslovov posameznih poglavij: Die Weltgüte (več dobrega in več čednosti je na svetu nego zla in greha), Selbstentscheidung (v tem svetovnem redu ima človek priliko sam se odločevati za Boga), Selbstvollendung, Größe (brez trpljenja in izkušnjav bi ne bili tako veliki), Bewährung, Ehre Gottes (človek sredi bojnega zla izkazuje Bogu večjo čast nego Serafini ob prestolu božjem), Die Heiligkeit und Güte Gottes, Die Unendlichkeit Gottes.

Tudi z naših ustnic dan za dnem molče in naglas zahtevajo odgovor na ta eminentno vojskina vprašanja; če bi vprašalci vedeli, bi kar preroka Habakuka citirali: »Prečiste so Tvoje oči, da bi hudo gledal, in krivice ne moreš videti. Zakaj gledaš hudodelnike in molčiš? In zakaj delaš z ljudmi kakor z ribami v morju, in kakor z laznino, ki nima kneza?« (Hab. 1, 13, 14.) Da bi mi le vselej znali temeljito odgovoriti!

Jos. šimenc.

XII. in XIII. izvestje kn. šk. privatne gimnazije v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano o šolskih letih 1916/17 in 1917/18. Izdalo ravnateljstvo. Št. Vid nad Ljubljano, 1918. Založilo vodstvo zavoda sv. Stanislava. Tiskala Katoliška tiskarna v Ljubljani. Str. 75.

Treba je bilo izrednega truda, da je zavod sv. Stanislava tudi v sedanjem težkem času, v tretjem in četrtem vojnem letu, mogel izvršiti to, o čemer nam poroča jasno in pregledno sestavljeno skupno letno poročilo za šolski leti 1916/17 in 1917/18. V poslopju zavoda sv. Sta-

nislava je bila do 3. decembra 1917 nastanjena c. in kr. rezervna bolnica; za dijake nižje gimnazije je bilo treba iskati prostora, kjer bi imeli učilnice in stanovanje. Vodstvo zavoda je dobilo potrebne prostore za 231 učencev nižje gimnazije v ljudski šoli v Št. Vidu. Zavod sv. Stanislava je imel za rezervno bolnico tudi vso preskrbo (hrano, peko, perilo). Koliko skrbi, truda in dela! Samo en dan, 29. septembra 1917, je bilo v zavodu prehranjenih 2127 oseb. Podrobnosti o c. in kr. rezervni bolnici v zavodu sv. Stanislava in vzorno sodelovanje učiteljskega zbora in gojencev pri patriotičnem delu za časa svetovne vojske nam opisuje spis »Zavod sv. Stanislava v vojnih letih 1916—1918« (str. 3—21), ki ga je spisal profesor Jožef Kržišnik.

Šolska poročila za l. 1916/17 in 1917/18 (str. 22—75) pa nam pričajo, da je zavod sv. Stanislava tudi v tem času izborno izvršil svojo četverno nalogo, ki mu jo je začrtal ustanovitelj knezoškof dr. Ant. B. Jeglič v svojem govoru ob slovesni otvoritvi zavoda dne 21. septembra 1905. V zavodih bodo gojenci dobili pouk v gimnazijskih predmetih, obvarovani bodo nevarnosti za čednostno življenje, navajali se bodo na vse dobro in deležni bodo posebnih nadnaravnih pripomočkov dobre vzgoje. (Gl. Knezoškof dr. A. B. Jeglič. Spomenica ob 20letnem šk. jub., str. 24—25.) Predvsem so torej dobili dijaki tudi v šolskem letu 1917/18 izboren pouk v gimnazijskih predmetih. Izmed 314 dijakov je 80 odličnjakov, drugi so sposobni za višji razred, samo 13 je nesposobnih. Zrelostni izpit je naredilo med šolskim letom 22 abiturientov-vojakov (5 z odliko); koncem leta je naredilo še ostalih 7 osmošolcev zrelostni izpit z odliko. Poleg obveznih predmetov so se gojenci učili tudi neobveznih, in sicer petja, risanja (tudi v višji gimnaziji), slovenske in nemške stenografije, francoščine, italijanščine in telovadbe. — Posebne vrednosti je zlasti sedaj v vojnem času, da so dijaki v zavodu obvarovani mnogih nevarnosti za čednostno življenje, katerim bi bili sicer izpostavljeni v mestih na raznih stanovanjih. — Dijaki se navajajo na vse dobro. O tem se že prepričamo, če se ozremo n. pr. na naloge, ki so jih dobivali. Kako dobro mora vplivati na mladeniča, če z vso ljubeznijo in navdušenostjo izdela naloge, kot so bile: »Kako je krščanstvo prenovilo svet?« (str. 52) — »Cerkev je mati kulture« [škof Jeglič] (str. 51) — »Welches Glück, daß ich katholisch bin!« (str. 53) itd. Tudi za prosta predavanja so si dijaki izbirali zelo primerne tvarine, n. pr.: »Dr. Aleša Ušeničnika Knjiga o življenju« (str. 30) — Sardenkov »Šotor miru« po vsebini in obliki. Podobnosti z Weberjevim epom »Dreizehnlinden« (str. 54) itd. — Največje važnosti so nadnaravni pripomočki vzgoje, ki jih dobé mladeniči v zavodu sv. Stanislava. Kdo more popisati milosti, ki jih prejemajo pri sv. maši in pri sv. zakramentih, kdo prav oceni pomen Marijine kongregacije (str. 14) in posvetitve božjemu Srcu Jezusovemu (str. 65)!

Pravo misijonsko delo izvršujejo vsi, ki pomagajo mladeničem, da morejo priti v zavod sv. Stanislava in se tu pripravljati na duhovski poklic.

A. S.